

Handelsbankens bokslutskommuniké

JANUARI – DECEMBER 2018

Sammanfattning januari – december 2018, jämfört med januari – december 2017

- Tillväxt i affärsvolymerna i samtliga hemmamarknader.
- Räntabiliteten på eget kapital ökade till 12,8% (12,3).
- Rörelseresultatet steg med 5% till 22 013 mkr (21 025). Justerat för engångsposter steg rörelseresultatet med 3%.
- Periodens resultat efter skatt steg med 8% till 17 357 mkr (16 102).
- Resultatet per aktie steg till 8,93 kr (8,28).
- Intäkterna steg med 5% till 43 770 mkr (41 674). Justerat för engångsposter steg intäkterna med 4%.
- Räntenettet ökade med 5% till 31 286 mkr (29 766).
- Provisionsnettot steg med 5% till 10 247 mkr (9 718).
- K/I-talet steg till 47,7% (45,5).
- Kreditförlustnivån enligt IFRS 9 uppgick till 0,04% (0,08 enligt IAS 39).
- Kärnprimärkapitalrelationen minskade till 16,8% (22,7) efter föreslagen utdelning. Finansinspektionens beslut att flytta riskviktsgolvet för svenska bolån till Pelare 1 minskade kärnprimärkapitalrelationen med 5,5 procentenheter. Den totala kapitalrelationen uppgick till 21,0% (28,3).
- Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning på 5,50 kronor per aktie samt att det befintliga återköpsmandatet förlängs ytterligare ett år.

Sammanfattning fjärde kvartalet 2018, jämfört med tredje kvartalet 2018

- Rörelseresultatet minskade med 1% till 5 288 mkr (5 344). Justerat för engångsposter var minskningen 5%.
- Periodens resultat efter skatt sjönk med 2% till 4 016 mkr (4 106) och resultatet per aktie minskade till 2,07 kr (2,11).
- Räntabiliteten på eget kapital minskade till 11,6% (12,1).
- Intäkterna ökade med 3% till 11 083 mkr (10 728) men justerat för engångsposter var ökningen 1%.
- Räntenettet var i stort sett oförändrat och uppgick till 7 872 mkr (7 862). Aktiviteten på upplåningsmarknaderna var fortsatt hög.
- K/I-talet steg till 49,8% (48,1).
- Kreditförlustnivån uppgick till 0,06% (0,04).

Innehållsförteckning

	Sidan
Koncernen – Översikt.....	3
Koncernen – Utveckling.....	4
Koncernen – Segment.....	10
Handelsbanken Sverige.....	11
Handelsbanken Storbritannien.....	13
Handelsbanken Danmark.....	15
Handelsbanken Finland.....	17
Handelsbanken Norge.....	19
Handelsbanken Nederländerna.....	21
Handelsbanken Capital Markets.....	23
Övriga enheter som inte redovisas i segmenten.....	25
Nyckeltal.....	26
Handelsbankenaktien.....	26
Finansiella rapporter i sammandrag – Koncernen.....	27
Resultaträkning.....	27
Resultat per aktie.....	27
Totalresultat.....	28
Utveckling per kvartal.....	29
Balansräkning.....	30
Förändring eget kapital.....	32
Kassaflödesanalys.....	33
Not 1 Redovisningsprinciper.....	34
Not 2 Räntenetto.....	37
Not 3 Provisionsnetto.....	37
Not 4 Nettoresultat av finansiella transaktioner.....	38
Not 5 Övriga kostnader.....	38
Not 6 Kreditförluster.....	39
Not 7 Utlåning.....	41
Not 8 Kreditriskexponering.....	45
Not 9 Derivat.....	45
Not 10 Kvittning av finansiella instrument.....	46
Not 11 Goodwill och andra immateriella tillgångar.....	47
Not 12 Skulder till kreditinstitut, in- och upplåning från allmänheten.....	47
Not 13 Emitterade värdepapper.....	47
Not 14 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och övriga åtaganden.....	47
Not 15 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder.....	48
Not 16 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde.....	50
Not 17 Tillgångar och skulder i valuta.....	52
Not 18 Kapitalbas och kapitalkrav i den konsoliderade situationen.....	53
Not 19 Risk och likviditet.....	57
Not 20 Transaktioner med närstående.....	61
Not 21 Segmentinformation.....	61
Not 22 Händelser efter balansdagen.....	61
Finansiella rapporter i sammandrag – Moderbolaget.....	62
Information telefonkonferens, med mera.....	71
Aktiekursutveckling och övrig information.....	72

För definitioner och beräkning av alternativa nyckeltal, samt specifikationer av särskilda poster och engångsposter, hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

Koncernen – Översikt

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Resultaträkning i sammandrag								
Räntenetto	7 872	7 862	0%	7 777	1%	31 286	29 766	5%
Provisionsnetto	2 611	2 624	0%	2 501	4%	10 247	9 718	5%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	303	186	63%	164	85%	908	1 271	-29%
Riskresultat försäkring	40	10	300%	34	18%	106	142	-25%
Övriga utdelningsintäkter	201	3		576	-65%	218	591	-63%
Andelar i intresseföretags resultat	-3	10		30		0	14	-100%
Övriga intäkter	59	33	79%	70	-16%	1 005	172	484%
Summa intäkter	11 083	10 728	3%	11 152	-1%	43 770	41 674	5%
Personalkostnader	-3 464	-3 421	1%	-3 178	9%	-13 465	-12 472	8%
Övriga kostnader	-1 889	-1 554	22%	-1 712	10%	-6 712	-5 889	14%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-171	-181	-6%	-184	-7%	-713	-619	15%
Summa kostnader	-5 524	-5 156	7%	-5 074	9%	-20 890	-18 980	10%
Resultat före kreditförluster	5 559	5 572	0%	6 078	-9%	22 880	22 694	1%
Kreditförluster, netto	-276	-230	20%	-1 084	-75%	-881	-1 683	-48%
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	5	2	150%	3	67%	14	14	0%
Rörelseresultat	5 288	5 344	-1%	4 997	6%	22 013	21 025	5%
Skatter	-1 272	-1 238	3%	-1 235	3%	-4 656	-4 923	-5%
Periodens resultat	4 016	4 106	-2%	3 762	7%	17 357	16 102	8%
Balansräkning i sammandrag								
Utlåning till allmänheten	2 189 092	2 193 712	0%	2 065 761	6%	2 189 092	2 065 761	6%
- varav hypoteksutlåning	1 299 732	1 282 952	1%	1 222 436	6%	1 299 732	1 222 436	6%
- varav övrig utlåning	889 360	910 760	-2%	843 325	5%	889 360	843 325	5%
In- och upplåning från allmänheten	1 008 487	1 099 384	-8%	941 967	7%	1 008 487	941 967	7%
- varav hushåll	486 209	484 770	0%	444 942	9%	486 209	444 942	9%
Summa eget kapital	142 261	141 210	1%	141 604	0%	142 261	141 604	0%
Summa tillgångar	2 978 174	3 087 236	-4%	2 766 977	8%	2 978 174	2 766 977	8%
Nyckeltal i sammandrag								
Räntabilitet på eget kapital	11,6%	12,1%		11,2%		12,8%	12,3%	
K/I-tal	49,8%	48,1%		45,5%		47,7%	45,5%	
Resultat per aktie, kr	2,07	2,11		1,93		8,93	8,28	
- efter utspädning	2,05	2,09		1,92		8,84	8,20	
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	16,8%	21,7%		22,7%		16,8%	22,7%	
Total kapitalrelation, CRR	21,0%	27,1%		28,3%		21,0%	28,3%	

Koncernen - utveckling

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Koncernens rörelseresultat ökade med 5% till 22 013 mkr (21 025). Justerat för engångsposter steg rörelseresultatet med 3%. Valutakurseffekter påverkade rörelseresultatet positivt med 264 mkr. Räntabiliteten på eget kapital steg till 12,8% (12,3). Periodens resultat efter skatt ökade med 8% till 17 357 mkr (16 102) och resultatet per aktie steg till 8,93 kr (8,28). K/I-talet steg till 47,7% (45,5).

Kämprimärkapitalrelationen uppgick till 16,8% (22,7).

Engångsposter och särskilda poster i rörelseresultatet

mkr	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Engångsposter			
Utdelning från VISA Sweden	198	576	-66%
Förändrad pensionsplan i den brittiska verksamheten	141	-	
Realisationsvinst från försäljning av aktier i UC AB	837	-	
Övergång till premiebaserad pensionsplan i den norska verksamheten	26	239	-89%
Summa Engångsposter	1 202	815	
Särskilda poster			
Benchmarkeffekten i Stadshypotek	-20	-1	
Avsättning till vinstandelssystemet Oktogonen	-859	-768	12%
Rörliga ersättningar	-55	-73	-25%
Summa Särskilda poster	-934	-842	11%
Summa	268	-27	

Intäkter

mkr	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	31 286	29 766	5%
<i>varav statliga avgifter</i>	<i>-2 771</i>	<i>-2 024</i>	<i>37%</i>
Provisionsnetto	10 247	9 718	5%
Nettoresultat av finansiella trans.	908	1 271	-29%
Övrigt	1 329	919	45%
Summa intäkter	43 770	41 674	5%

Intäkterna steg med 5% till 43 770 mkr (41 674).

Justerat för engångsposter, steg intäkterna med 4%.

Valutakurseffekter påverkade intäkterna positivt med 797 mkr.

Räntenettet steg med 5% till 31 286 mkr (29 766). Mer än hela räntenetoförbättringen på 1 520 mkr förklarades av högre affärsvolym, som bidrog med 1 616 mkr. Sammantaget något högre marginaler i kontorsrörelsen, ökade räntenettet med 153 mkr. Valutakurseffekter påverkade positivt med 597 mkr. Benchmarkeffekten i Stadshypotek uppgick till -20 mkr (-1). Högre statliga avgifter sänkte räntenettet med -747 mkr.

Avgiften till Resolutionsfonden uppgick till -2 491 mkr (-1 730). Resolutionsavgiften under 2018

var 0,125% av avgiftsunderlaget men kommer under 2019 att uppgå till 0,09%. Inklusivt avgifter till olika insättningsgarantier uppgick statliga avgifter totalt till -2 771 mkr (-2 024).

Medelvolymen utlåning till allmänheten ökade med 7%, eller 151 mdkr, till 2 174 mdkr (2 023), varav 37 mdkr förklarades av valutakurseffekter. Utlåningen till hushållssektorn steg med 7% till 1 139 mdkr (1 062) och företagsutlåningen ökade med 8% till 1 035 mdkr (960).

Medelvolymen in- och upplåning steg med 5% till 1 083 mdkr (1 034). Valutakurseffekterna påverkade medelvolymen positivt med 19 mdkr. Medelvolymen hushållsinlåning ökade med 10% till 466 mdkr (423), medan inlåningen från företag ökade med 1% till 617 mdkr (611).

Provisionsnettot ökade med 5% till 10 247 mkr (9 718). Fond, depå och övrig kapitalförvaltning steg med 454 mkr, eller 11%, till 4 735 mkr (4 281), samtidigt som courtageintäkterna minskade med 22% till 690 mkr (886). I och med införandet av MiFID 2 den 1 januari 2018 utgår inte längre courtage på diskretionär förvaltning, vilket har påverkat courtageintäkterna negativt. Motsvarande intäkter redovisas istället under rådgivningsprovisioner. Ut- och inlåningsprovisionerna steg med 8% till 1 340 mkr (1 238) samtidigt som nettot från betalningar ökade med 6% till 1 975 mkr (1 868). Provisionsnettot från kortverksamheten ökade med 5% till 1 247 mkr (1 193). Valutakurseffekter påverkade provisionsnettot positivt med 152 mkr.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner minskade till 908 mkr (1 271), främst till följd av ovanligt höga intäkter i jämförelseperioden relaterade till marknadsturbulensen vid årsskiftet 2016/2017.

Övriga intäkter ökade till 1 329 mkr (919), bland annat till följd av reavinst från försäljning av UC AB.

Kostnader

mkr	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Personalkostnader	-13 465	-12 472	8%
<i>varav Oktogonen</i>	<i>-859</i>	<i>-768</i>	<i>12%</i>
<i>varav norsk pensionsplan</i>	<i>26</i>	<i>239</i>	<i>-89%</i>
<i>varav brittisk pensionsplan</i>	<i>141</i>	<i>-</i>	
Övriga kostnader	-6 712	-5 889	14%
Av- och nedskrivningar	-713	-619	15%
Summa kostnader	-20 890	-18 980	10%

mkr	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Storbritannien och Nederländerna*	-3 945	-3 434	15%
Bolagisering i Storbritannien	-314	-104	202%
Ändrad pensionsplan, Norge och UK	167	239	-30%
Utvecklingskostnader	-2 016	-1 821	11%
Valutaeffekt	-448		
Övriga löpande kostnader	-14 334	-13 860	3%
Summa kostnader	-20 890	-18 980	10%

* Justerat för bolagiseringskostnader, valuta och ändrad pensionsplan.

Utvecklingskostnader

mkr	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Utvecklingsinvesteringar	-2 526	-2 315	9%
varav personal	-1 118	-970	15%
varav övriga kostnader	-1 408	-1 345	5%
Aktiveringar	786	694	13%
Utvecklingsinvesteringar efter aktiveringar	-1 740	-1 621	7%
Av- och nedskrivningar	-276	-200	38%
Utvecklingskostnader	-2 016	-1 821	11%

De totala kostnaderna ökade med 10% till -20 890 mkr (-18 980). Valutakurseffekter ökade kostnaderna med -448 mkr. Ökningen i totala kostnader är främst hänförlig till den tidigare kommunicerade ökade utvecklingen, fortsatt ökade satsningar för tillväxten i Storbritannien och Nederländerna samt arbetet med bildandet av dotterbolaget i Storbritannien.

Banken bedömer att de investeringar som nu genomförs i Storbritannien lägger grunden för en fortsatt långsiktig och lönsam utveckling av verksamheten med en högre effektivitet än vad som var möjligt tidigare.

Därutöver har banken fortsatt att förstärka sina kontrollfunktioner. Under 2018 ökade bankens kostnader för arbetet att förebygga penningtvätt med 348 mkr.

Utvecklingskostnaderna inklusive avskrivningar uppgick till -2 016 mkr (-1 821). För 2019 bedömer banken fortsatt att utvecklingskostnaderna kommer att uppgå till cirka 2,1 – 2,2 mdkr. I den bedömningen antas nivån på utvecklingsinvesteringar komma att stiga från 2018-års nivå till följd av några större projekt inom kategorin teknisk utveckling, bland annat kopplat till hanteringen av data.

De totala investeringarna i bankens utveckling uppgick till -2 526 mkr (-2 315). Aktiveringar ökade till 786 mkr (694).

De totala investeringarna i utveckling kan indelas i fyra huvudändamål: regelverksanpassningar, affärsutveckling, teknisk utveckling samt utveckling i bankens tillväxtmarknader. Fördelningen av investeringarna framgår av tabellen nedan. Under året har utvecklingsinvesteringar kopplade till regelverksanpassningar, utanför Storbritannien och Nederländerna, sjunkit med 11% jämfört med föregående år, medan de ökat för övriga ändamål.

Personalkostnaderna steg med 8% till -13 465 mkr (-12 472). Under första kvartalet gjordes en förändring av pensionsplanen i Storbritannien vilken gav en engångseffekt som sänkte personalkostnaderna med 141 mkr. I Norge gjordes under första kvartalet 2017 en förändring av pensionsplanen som gav en positiv engångseffekt om 239 mkr samt ytterligare en positiv engångseffekt om 26 mkr under fjärde kvartalet 2018. Justerat för dessa effekter ökade personalkostnaderna med 7%. Avsättningen till vinstandelsstiftelsen Oktogonen uppgick till -859 mkr (-768). De rörliga ersättningarna, inklusive sociala avgifter och lönebikostnader, sjönk till -55 mkr (-72). Personalkostnader hänförliga till bankens utveckling ökade med 15% till -1 118 mkr (-970).

Genomsnittligt antal anställda ökade med 475 personer jämfört med föregående år till 12 307 medarbetare (11 832). Ökningen förklaras av den fortsatta expansionen i Storbritannien och Nederländerna, bankens ökade satsning på utveckling samt fortsatt uppbyggnad av kontrollfunktioner.

Övriga kostnader ökade med 14% till -6 712 mkr (-5 889), främst till följd av ökad utveckling samt kostnader förknippade med dotterbolagiseringen i Storbritannien och bankens fortsatta förstärkning av kontrollfunktionerna. De övriga kostnaderna hänförliga till bankens utveckling uppgick till -1 408 mkr (-1 345). Bankens kostnader för dotterbolagiseringen i Storbritannien uppgick till -314 mkr (-104). Utöver det fortsätter banken att investera i utveckling och fortsatt tillväxt i Storbritannien. För 2019 bedömer banken att kostnaderna hänförliga till bildandet av det brittiska dotterbolaget kommer att uppgå till en nivå strax under nivån för 2018.

Avskrivningar ökade med 15% till -713 mkr (-619), varav -276 mkr (-200) avsåg avskrivningar kopplade till utveckling.

Utvecklingsinvesteringar – per ändamål

mkr	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Regelverksanpassningar	-881	-985	-11%
Teknisk utveckling	-846	-784	8%
Affärsutveckling	-543	-424	28%
Storbritannien och Nederländerna	-256	-119	115%
Övrigt	-	-3	
Summa utvecklingsinvesteringar	-2 526	-2 315	9%

Kreditförluster

mkr	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Kreditförluster, netto	-881	-1 683	-802
Kreditförlustnivå i % av utlåning (IFRS 9)	0,04		
Kreditförlustnivå i % av utlåning (IAS 39)		0,08	

Kreditförlusterna minskade och uppgick till -881 mkr (-1 683). Kreditförlustnivån enligt IFRS 9 uppgick till 0,04% (0,08 enligt IAS 39).

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet minskade med 1% till 5 288 mkr (5 344). Justerat för engångsposter sjönk rörelseresultatet med 5%. Valutakurseffekter hade en negativ påverkan om -14 mkr. Periodens resultat efter skatt minskade med 2% till 4 016 mkr (4 106). Resultatet per aktie minskade till 2,07 kr (2,11) och räntabiliteten på eget kapital minskade till 11,6% (12,1).

K/I-talet steg till 49,8% (48,1).

Engångsposter och särskilda poster i rörelseresultatet

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.
Engångsposter			
Utdelning från VISA Sweden	198	-	
Övergång till premiebaserad pensionsplan i den norska verksamheten	26	-	
Summa Engångsposter	224	-	
Särskilda poster			
Benchmarkeffekten i Stadshypotek Avsättning till vinstandelssystemet Oktogonen	-11	1	
Rörliga ersättningar	-218	-201	8%
	-8	-18	-56%
Summa Särskilda poster	-237	-218	9%
Summa	-13	-218	-94%

Intäkter

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.
Räntenetto	7 872	7 862	0%
varav statliga avgifter	-669	-701	-5%
Provisionsnetto	2 611	2 624	0%
Nettoresultat av finansiella trans.	303	186	63%
Övrigt	297	56	430%
Summa intäkter	11 083	10 728	3%

Intäkterna ökade med 3% till 11 083 mkr (10 728). Justerat för fjärde kvartalets engångsposter var ökningen 1%. Valutakurseffekter påverkade intäkterna negativt med -33 mkr.

Räntenettet var i stort sett oförändrat och uppgick till 7 872 mkr (7 862). Högre affärsvolymen bidrog positivt med 98 mkr samtidigt som något lägre marginaler sammantaget minskade räntenettet med -8 mkr. Valutakurseffekterna bidrog negativt med -26 mkr. Statliga avgifter uppgick till -669 mkr (-701). Minskningen förklaras av en korrigering av den svenska insättningsgarantiavgiften när årets nivå fastställts. Benchmarkeffekten i Stadshypotek uppgick till -11 mkr (1). Banken valde även under fjärde kvartalet att hålla en hög aktivitet i upplåningsmarknaderna, vilket påverkade räntenettet negativt.

Medelvolymen utlåning till allmänheten ökade med 1%, eller 13 mkr, till 2 212 mkr (2 199). Valutakurseffekterna minskade medelvolymen med -7 mkr. Hushållsutlåningen steg med 1% till 1 161 mkr (1 151) och företagsutlåningen var 1 050 mkr (1 049). Den totala medelvolymen in- och upplåning ökade med 2 mkr till 1 096 mkr (1 094). Valutakurseffekter minskade medelvolymen med 3 mkr. Hushållsinlåningen steg med 2% samtidigt som medelvolymen företagsinlåning minskade med 1%.

Provisionsnettot var i stort oförändrat och uppgick till 2 611 mkr (2 624). Fond, depå och övrig kapitalförvaltning minskade med 5% till 1 179 mkr (1 235) som en följd av sjunkande marknadsvärden i de förvaltade tillgångarna. Nettot av betalningsprovisionerna minskade med 4% och uppgick till 520 mkr (542), där nettot av kortprovisionerna uppgick till 325 mkr (356). Banken erhåller årligen en rabatt från kortföretagen och denna erhöles för 2018 under tredje kvartalet, vilket påverkat jämförelsetalen. Courtagentäkterna ökade med 2% till 168 mkr (164). Ut- och inlåningsprovisionerna ökade med 4% till 344 mkr (330).

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 303 mkr (186). Förändringen förklaras främst av en säsongsmässigt högre aktivitet i den kunddrivna verksamheten.

Övriga intäkter ökade till 297 mkr (56). Under kvartalet erhöles en utdelning från VISA Sweden ekonomisk förening om 198 mkr. Bankens kapitalisering påverkas inte av utdelningen.

Kostnader

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.
Personalkostnader	-3 464	-3 421	1%
varav Oktogonen	-218	-201	8%
Övriga kostnader	-1 889	-1 554	22%
Av- och nedskrivningar	-171	-181	-6%
Summa kostnader	-5 524	-5 156	7%

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.
Storbritannien och Nederländerna*	-1 097	-1 034	6%
Bolagisering i Storbritannien	-96	-69	39%
Ändrad pensionsplan i Norge	26	-	
Utvecklingskostnader	-534	-444	20%
Valutaeffekt	16	-	
Övriga löpande kostnader	-3 839	-3 609	6%
Summa kostnader	-5 524	-5 156	7%

* Justerat för bolagiseringskostnader och valuta

Utvecklingskostnader

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.
Utvecklingsinvesteringar	-694	-521	33%
varav personal	-315	-228	38%
varav övriga kostnader	-379	-293	29%
Aktiveringar	240	147	63%
Utvecklingsinvesteringar efter aktiveringar	-454	-374	21%
Av- och nedskrivningar	-80	-70	14%
Utvecklingskostnader	-534	-444	20%

De totala kostnaderna ökade med 7% till -5 524 mkr (-5 156). Valutakurseffekterna var försumbara. Utvecklingskostnaderna, inklusive avskrivningar, ökade säsongsmässigt och uppgick till -534 mkr (-444).

Personalkostnaderna ökade med 1% till -3 464 mkr (-3 421). Avsättningen till vinstandelsstiftelsen Oktogonen uppgick till -218 mkr (-201). Den förändring av pensionsplanen i Norge som genomfördes under första kvartalet 2017, gav en ytterligare positiv engångseffekt på personalkostnaderna under perioden om 26 mkr. I Danmark belastades resultatet med personalkostnader av engångskaraktär med -42 mkr, till större del som en anpassning till ny lagstiftning gällande semesterlöner. Periodens avsättning för rörliga ersättningar minskade till -8 mkr (-18). Personalkostnader hänförliga till bankens utveckling uppgick till -315 mkr (-228).

Genomsnittligt antal anställda minskade med 224 personer till 12 359 medarbetare (12 583), till följd av tillfälligt anställda under föregående kvartal.

Övriga kostnader steg med 22%, eller 335 mkr, till -1 889 mkr (-1 554). Ökningen i kvartalet, utöver sedvanlig säsongsmässig ökning, hänförs till följande faktorer. I Danmark har ett nytt clearingsystem införts för bankerna vilket medfört en engångskostnad. Expeditionsdifferenser var högre än normalt som en följd av ett mindre antal specifika situationer. Kostnaden för det nya clearingsystemet uppgick till -28 mkr och expeditionsdifferenserna uppgick till -82 mkr (-17). Justerat för dessa två poster ökade övriga kostnader med 242 mkr.

Övriga kostnader hänförliga till bankens utveckling ökade och uppgick till -379 mkr (-293).

Avskrivningarna minskade till -171 mkr (-181), varav -80 mkr (-70) avsåg avskrivningar kopplade till utveckling.

De totala investeringarna i bankens utveckling steg till -694 mkr (-521). Aktiveringar ökade till 240 mkr (147). Aktiveringsgraden kan variera mellan kvartalen beroende av karaktären på de projekt som utvecklingen avser.

Kreditförluster

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.
Kreditförluster, netto	-276	-230	46
Kreditförlustnivå i % av utlåning (IFRS 9)	0,06	0,04	

Kreditförlusterna uppgick till -276 mkr (-230). Kreditförlustnivån uppgick till 0,06% (0,04). Den underliggande kreditkvaliteten var fortsatt stabil.

Skatter

Skattesatsen i det fjärde kvartalet uppgick till 24,1% (23,2). Det faktum att räntekostnader på förlagslån inte är skattemässigt avdragsgilla påverkade skattesatsen med 1,6 procentenheter jämfört med bolagsskattesatsen om 22,0%.

HANDELSBANKENS BRITTISKA DOTTERBOLAG

Handelsbankens verksamhet i Storbritannien drivs från och med den 1 december 2018 som det helägda dotterbolaget Handelsbanken plc då verksamheten flyttades från filialen in till dotterbolaget. Handelsbanken erhöll banktillstånd för Handelsbanken plc i början av november 2018.

Handelsbanken plc bedriver sin verksamhet gentemot bankens brittiska kunder enligt samma principer som i övriga koncernen.

FINANSIERING OCH LIKVIDITET

De internationella upplåningsmarknaderna har gradvis under året kommit att präglas av större osäkerhet. Banken har mot den bakgrunden valt att ha en hög emissionsaktivitet och förlängt löptiden på sin upplåning något. Emissionsvolymen av obligationer ökade under året till 247 mdkr (163), varav 161 mdkr (138) i säkerställda obligationer, 70 mdkr (22) i seniora obligationer och 16 mdkr (3) i tidsbundna förlagslån.

Banken har stora volymer likvida medel, hypotekslån och andra tillgångar som inte är pantsatta och som därmed utgör ett skydd för bankens seniora långivare. Kvoten mellan icke pantsatta tillgångar och all icke säkerställd marknadsfinansiering uppgick vid årets slut till 216% (224 vid utgången av 2017).

Banken har en stark likviditetssituation. Kassamedel och likvida tillgångar placerade i centralbanker uppgick till 351 mdkr (267) och volymen likvida obligationer och övriga likvida tillgångar uppgick till 176 mdkr (179).

Koncernens Liquidity Coverage Ratio (LCR), beräknad enligt EU-kommissionens delegerade akt, uppgick vid årets slut till 146% (139 i slutet av 2017). Net stable funding ratio (NSFR) steg och uppgick vid årets slut till 104% (102 i slutet av 2017).

KAPITAL

Från och med den 31 december 2018 finns ett kapitalkrav i Pelare 1 som motsvarar ett riskviktsgolv om 25% för svenska bolåneexponeringar. Motsvarande

riskviktsgolv återfanns tidigare som ett buffertkrav i Pelare 2. Bankens riskexponeringsbelopp har som en följd av förändringen ökat med 163 mdkr till 708 mdkr vilket inneburit en sänkning av de olika kapitalrelationerna. Det av Finansinspektionen kommunicerade kapitalbehovet har uttryckt i procent sjunkit i motsvarande omfattning. Det nominella kapitalkravet från Finansinspektionen har endast påverkats marginellt av förändringen.

Bankens kapitalmål innebär även fortsättningsvis att bankens kärnprimärkapitalrelation, under normala förhållanden, ska överstiga det kärnprimärkapitalbehov som Finansinspektionen kommunicerar till banken med 1-3 procentenheter. Måltalsintervallet innebär att golvnivån höjs med cirka 1,6 mdkr jämfört med tredje kvartalet räknat på riskexponeringsbeloppet i slutet av året. Även målen för primär- och totalkapitalrelationerna är oförändrade och ska överstiga de behov som Finansinspektionen kommunicerar med 1 procentenhet.

Bankens policy för utdelning är kopplad till kapitalmålet och dess nedre gräns för måltalsintervallet.

Kärnprimärkapitalrelationen uppgick vid utgången av det fjärde kvartalet till 16,8%. Banken bedömer att Finansinspektionens kärnprimärkapitalkrav vid samma tidpunkt uppgick till 15,1%. Bankens kapitalisering låg därmed inom målintervallet.

Kapitalsituationen 31 december 2018 jämfört med 31 december 2017

mkr	31 dec 2018	31 dec 2017	Förändr.
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	16,8%	22,7%	-5,9
Total kapitalrelation, CRR	21,0%	28,3%	-7,3
Riskexponeringsbelopp, CRR	707 579	509 032	39%
Kärnprimärkapital	118 810	115 753	3%
Total kapitalbas	148 659	144 115	3%
Kapitalkrav, Basel I-golv		102 848	
Total kapitalbas, Basel I-golv		146 472	

Kapitalbasen uppgick till 149 mdkr (144) och bankens totala kapitalrelation uppgick till 21,0% (28,3).

Kärnprimärkapitalet uppgick till 119 mdkr (116) samtidigt som kärnprimärkapitalrelationen uppgick till 16,8% (22,7).

Effekten av att riskviktsgolvet för svenska bolån flyttades till Pelare 1 uppgick till -5,5 procentenheter genom att riskexponeringsbeloppet ökade till 708 mdkr (509). Periodens resultat efter avdrag för föreslagen utdelning ökade kärnprimärkapitalrelationen med 1,2 procentenheter. Högre utlåningsvolymerna minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,3 procentenheter. Kundmigration i låneportföljen påverkade med -0,4 procentenheter. Nettoeffekten av olika risknivåer på in- och utflöden i utlåningsportföljen, så kallad volymmigration, gjorde att kärnprimärkapitalrelationen ökade med 0,4 procentenheter.

Införandet av nya riskviktsgolv i Pelare 1 för Special Property Lending i Storbritannien under första kvartalet

minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,4 procentenheter.

Valutakurseffekter minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,1 procentenhet. Förändringen i pensionsnettot påverkade negativt med -0,8 procentenheter som en följd av lägre tillgångsvärden samt att diskonteringsräntan för svenska pensionsförpliktelser sänkts till 2,0% (2,2). Övriga effekter netto var neutrala.

Kapitalsituationen 31 december 2018 jämfört med 30 september 2018

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	Förändr.
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	16,8%	21,7%	-4,9
Total kapitalrelation, CRR	21,0%	27,1%	-6,1
Riskexponeringsbelopp, CRR	707 579	547 977	29%
Kärnprimärkapital	118 810	118 784	0%
Total kapitalbas	148 659	148 669	0%

Kapitalbasen uppgick till 149 mdkr (149) och den totala kapitalrelationen var 21,0% (27,1). Kärnprimärkapitalet uppgick till 119 mdkr (119) och kärnprimärkapitalrelationen uppgick till 16,8% (21,7). Flytten av riskviktsgolvet för svenska bolån till Pelare 1 minskade kärnprimärkapitalrelationen med -5,0 procentenheter genom att riskexponeringsbeloppet ökade till 708 mdkr (548). Periodens resultat, efter avdrag för nettot av föreslagen utdelning och tidigare under året anteciperad utdelning, ökade kärnprimärkapitalet med 1,0 procentenhet. Nettoeffekten av kund- och volymmigration påverkade negativt med -0,1 procentenhet. Förändringen av pensionsnettot minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,6 procentenheter.

Valutakurseffekter påverkade med -0,2 procentenheter. Övriga effekter netto var neutrala.

Ekonomiskt kapital och tillgängliga finansiella resurser
Bankens interna bedömning av kapitalbehovet utgår från bankens kapitalkrav, stresstester samt bankens modell för ekonomiskt kapital (Economic Capital, EC). Detta ställs i relation till bankens tillgängliga finansiella resurser (Available Financial Resources, AFR). Den av styrelsen fastställda målsättningen är att kvoten mellan AFR och EC för koncernen ska överstiga 120%. Vid utgången av fjärde kvartalet uppgick EC för koncernen till 60,2 mdkr och AFR till 163,1 mdkr. Kvoten mellan AFR och EC var därmed 271%. För konsoliderad situation uppgick EC till 31,4 mdkr och AFR till 160,4 mdkr.

Rating

Handelsbankens lång- och kortfristiga seniora rating var under kvartalet oförändrad hos de ratinginstitut som följer banken, vilket framgår av nedanstående tabell. Såväl Standard & Poor's som Fitch bekräftade ratingen under fjärde kvartalet. Samtliga ratingar har stabila utsikter.

Standard & Poor's och Fitch åsatte en rating på Handelsbanken plc under kvartalet på samma nivåer som moderbolaget, båda med stabila utsikter.

	Långfristig	Kortfristig	Counterparty risk rating
Standard & Poor's	AA-	A-1+	AA-
Fitch	AA	F1+	
Moody's	Aa2	P-1	Aa1
DBRS	AA (low)		

HANDELSBANKENS ÅRSSTÄMMA DEN 27 MARS

Styrelsen föreslår årsstämman en utdelning om 5,50 kronor per aktie (7,50). Föregående års utdelning bestod av en ordinarie utdelning om 5,50 kronor och en extra utdelning om 2,00 kronor.

Vidare föreslår styrelsen att det nuvarande återköpsprogrammet om maximalt 120 miljoner aktier förlängs ytterligare ett år. Styrelsen föreslår vidare att årsstämman bemyndigar styrelsen att kunna emittera konvertibla skuldebrev, i form av så kallade AT1-obligationer, i syfte att anpassa bankens kapitalstruktur till vid var tid rådande kapitalbehov. Som avstämningsdag för utdelning föreslår styrelsen den 29 mars 2019, vilket betyder att Handelsbanken-aktien handlas utan rätt till utdelning den 28 mars 2019 och att utbetalning då beräknas ske den 3 april 2019.

Koncernen – Segment

Januari - december 2018	Hemmamarknader								Koncernen Helår 2018	
	mkr	Sverige	Stor- britannien	Danmark	Finland	Norge	Neder- länderna	Capital Markets		Övrigt
Räntenetto	16 988	5 555	1 713	1 315	3 832	675	440	768		31 286
Provisionsnetto	3 995	704	478	502	413	160	3 971	24		10 247
Nettoresultat av finansiella transaktioner	626	210	103	45	88	21	805	-990		908
Riskresultat försäkring							106			106
Andelar i intresseföretags resultat								0		0
Övriga intäkter	55	7	10	16	7	2	24	1 102		1 223
Summa intäkter	21 664	6 476	2 304	1 878	4 340	858	5 346	904		43 770
Personalkostnader	-3 512	-1 970	-782	-437	-824	-355	-2 278	-3 237	-70	-13 465
Övriga kostnader	-1 104	-881	-214	-195	-250	-103	-1 027	-2 938		-6 712
Internt köpta och sålda tjänster	-3 473	-786	-364	-365	-460	-117	8	5 557		
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-65	-72	-8	-21	-17	-17	-127	-386		-713
Summa kostnader	-8 154	-3 709	-1 368	-1 018	-1 551	-592	-3 424	-1 004	-70	-20 890
Resultat före kreditförluster	13 510	2 767	936	860	2 789	266	1 922	-100	-70	22 880
Kreditförluster, netto	-202	-125	5	-172	-413	14	10	2		-881
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	5	-1	5	0	4	-	0	1		14
Rörelseresultat	13 313	2 641	946	688	2 380	280	1 932	-97	-70	22 013
Resultatutdelning	1 883	32	70	183	127	2	-2 297			
Rörelseresultat efter resultatutdelning	15 196	2 673	1 016	871	2 507	282	-365	-97	-70	22 013
Interna intäkter*	-631	-1 086	-209	-157	-2 572	-296	-2 741	7 692		

Januari - december 2017	Hemmamarknader								Koncernen Helår 2017	
	mkr	Sverige	Stor- britannien	Danmark	Finland	Norge	Neder- länderna	Capital Markets		Övrigt
Räntenetto	16 694	4 659	1 714	1 203	3 666	557	472	801		29 766
Provisionsnetto	4 434	602	433	462	410	155	3 174	48		9 718
Nettoresultat av finansiella transaktioner	663	127	95	52	90	20	979	-755		1 271
Riskresultat försäkring							142			142
Andelar i intresseföretags resultat							2	12		14
Övriga intäkter	49	3	15	18	14	1	26	637		763
Summa intäkter	21 840	5 391	2 257	1 735	4 180	735	4 793	743		41 674
Personalkostnader	-3 465	-1 828	-669	-396	-570	-289	-2 241	-2 818	-196	-12 472
Övriga kostnader	-1 180	-549	-159	-180	-223	-85	-922	-2 591		-5 889
Internt köpta och sålda tjänster	-3 168	-595	-335	-303	-424	-98	52	4 871		
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-79	-63	-13	-19	-14	-13	-83	-282	-53	-619
Summa kostnader	-7 892	-3 035	-1 176	-898	-1 231	-485	-3 194	-820	-249	-18 980
Resultat före kreditförluster	13 948	2 356	1 081	837	2 949	250	1 599	-77	-249	22 694
Kreditförluster, netto	-210	-739	-466	-57	-157	2	-56			-1 683
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	2	-1	13	0	1	-	-1	0		14
Rörelseresultat	13 740	1 616	628	780	2 793	252	1 542	-77	-249	21 025
Resultatutdelning	1 257	35	94	150	90	3	-1 629			
Rörelseresultat efter resultatutdelning	14 997	1 651	722	930	2 883	255	-87	-77	-249	21 025
Interna intäkter*	601	-935	-237	-228	-2 196	-227	-2 735	5 957		

* Interna intäkter som ingår i Summa intäkter består av intäkter från transaktioner mellan andra rörelsesegment och Övrigt. Eftersom ränteintäkter och räntekostnader redovisas netto som intäkt innebär det att interna intäkter bland annat innehåller nettot av intern finansieringskostnad mellan segmenten och Övrigt.

Segmenten utgörs av Handelsbanken Sverige, Handelsbanken Storbritannien, Handelsbanken Danmark, Handelsbanken Finland, Handelsbanken Norge och Handelsbanken Nederländerna samt av Handelsbanken Capital Markets. I segmentens resultaträkningar ingår

interna poster såsom interna räntor, provisioner och ersättningar för interna tjänster huvudsakligen enligt självkostnadsprincipen. Den del av Handelsbanken Capital Markets rörelseresultat som inte innehåller risktagande resultatutdelas till kundansvarigt kontor.

Handelsbanken Sverige

Handelsbanken Sverige består av kontorsrörelsen i fem regionbanker samt av Handelsbanken Finans, Ecster och Stadshypoteks verksamheter i Sverige. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbankerna tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 390 kontor och mötesplatser i hela Sverige. Handelsbanken Finans erbjuder finansbolagstjänster och arbetar genom bankens kontor.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	4 239	4 232	0%	4 371	-3%	16 988	16 694	2%
Provisionsnetto	992	1 055	-6%	1 146	-13%	3 995	4 434	-10%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	123	164	-25%	167	-26%	626	663	-6%
Övriga intäkter	13	6	117%	15	-13%	55	49	12%
Summa intäkter	5 367	5 457	-2%	5 699	-6%	21 664	21 840	-1%
Personalkostnader	-845	-887	-5%	-885	-5%	-3 512	-3 465	1%
Övriga kostnader	-283	-260	9%	-354	-20%	-1 104	-1 180	-6%
Internt köpta och sålda tjänster	-921	-819	12%	-871	6%	-3 473	-3 168	10%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-15	-17	-12%	-17	-12%	-65	-79	-18%
Summa kostnader	-2 064	-1 983	4%	-2 127	-3%	-8 154	-7 892	3%
Resultat före kreditförluster	3 303	3 474	-5%	3 572	-8%	13 510	13 948	-3%
Kreditförluster, netto	-61	5		-69	-12%	-202	-210	-4%
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	1	1	0%	2	-50%	5	2	150%
Rörelseresultat	3 243	3 480	-7%	3 505	-7%	13 313	13 740	-3%
Resultatutdelning	462	491	-6%	311	49%	1 883	1 257	50%
Rörelseresultat efter resultatutdelning	3 705	3 971	-7%	3 816	-3%	15 196	14 997	1%
Interna intäkter	-235	-29		216		-631	601	
K/I-tal, %	35,4	33,3		35,4		34,6	34,2	
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,02			0,02	
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,03	0,00				0,02		
Allokerat kapital	81 285	79 011	3%	79 964	2%	81 285	79 964	2%
Räntabilitet på allokerat kapital, %	14,2	15,7		14,9		15,1	15,3	
Medelantal anställda	4 016	4 229	-5%	4 084	-2%	4 084	4 078	0%
Antal kontor	390	402	-3%	420	-7%	390	420	-7%

AFFÄRSVOLYMER

Medelvolymer, mdkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Utlåning till allmänheten*								
Hushåll	842	832	1%	801	5%	828	782	6%
varav Hypotekslån	795	785	1%	752	6%	780	732	7%
Företag	518	515	1%	497	4%	511	488	5%
varav Hypotekslån	310	303	2%	290	7%	301	283	6%
Totalt	1 360	1 347	1%	1 298	5%	1 339	1 270	5%
Inlåning från allmänheten								
Hushåll	357	351	2%	333	7%	346	321	8%
Företag	252	242	4%	239	5%	246	229	7%
Totalt	609	593	3%	572	6%	592	550	8%

* Exklusive utlåning till Riksgälden.

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade med 3% till 13 313 mkr (13 740) och räntabiliteten uppgick till 15,1% (15,3).

Räntenettot ökade med 2%, eller 294 mkr, till 16 988 mkr (16 694). Högre affärsvolymerna ökade räntenettot med 907 mkr medan försämrade marginaler påverkade räntenettot med -82 mkr. De statliga avgifterna ökade med 325 mkr och uppgick till -1 362 mkr (-1 037), varav avgifter till Resolutionsfonden ökade till -1 147 mkr (-812).

Provisionsnettot minskade med 10%, eller 439 mkr, till 3 995 mkr (4 434), där fondprovisionerna minskade med 376 mkr till 840 mkr (1 216). Från och med 2018 redovisas provisioner enligt de nya reglerna för värdepappersmarknaden – MiFID 2. Som en konsekvens av detta var de fondprovisioner, som kontoren erhåller som distributionsersättning från fondbolaget, 508 mkr lägre jämfört med tidigare år. Motsvarande provisioner redovisas istället i segmentet Capital Markets och återfinns i segmentet Handelsbanken Sverige på raden för resultatutdelning. Justerat för den ändrade modellen, ökade fondprovisionerna med 11%. Försäkringsprovisionerna minskade på samma sätt med 212 mkr, till följd av det nya MiFID2-regelverket. Även courtage-intäkterna från den diskretionära förvaltningen var lägre som en konsekvens av MiFID 2 och redovisas nu som rådgivningsprovisioner.

De totala kostnaderna steg med 3% till -8 154 mkr (-7 892). Personalkostnaderna steg med 1% till -3 512 mkr (-3 465). Medelantalet anställda var i stort sett oförändrat och uppgick till 4 084 (4 078).

Kostnaderna för internt köpta och sålda tjänster ökade med 10% till -3 473 mkr (-3 168), främst till följd av ökade kostnader för det pågående arbetet med att effektivisera och digitalisera administration och rutinarbete. Som ett exempel kan nämnas att det digitala stödet för investeringsrådgivning har fortsatt att förbättras.

K/I-talet uppgick till 34,6% (34,2).

Kreditförlusterna uppgick till -202 mkr (-210) och kreditförlustnivån enligt IFRS 9 uppgick till 0,02% (0,02 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Precis som tidigare år konstaterade SKI, Svenskt Kvalitetsindex, i sin stora undersökning att "Bäst bland de stora bankerna är Handelsbanken". Undersökningen slår fast att "de aktörer som lyckas kombinera det digitala med det personliga belönas med nöjdare kunder". Av privatkunderna fick Handelsbanken indexvärdet 72,3, vilket innebar att avståndet till såväl branschsnittet som till övriga tre stora banker ökade jämfört med föregående år. Övriga stora banker låg i intervallet 58,5 – 65,7. Av företagskunderna fick Handelsbanken indexvärdet 67,7, att jämföras med de övriga större bankerna som låg mellan 56,6 – 61,9.

För sjunde respektive åttonde året i rad fick Handelsbanken utmärkelserna Sveriges småföretagsbank och Årets affärsbank i Finansbarometerns årliga undersökning. Även i år visade undersökningen att företagskunderna uppskattar Handelsbankens unika affärsmodell.

Handelsbanken fortsätter att ha stora inflöden av nya affärsvolymerna i Sverige – såväl avseende sparande som utlåning. Nysparandet i bankens fonder i Sverige uppgick till 13,0 mdkr (22,0), vilket motsvarade en marknadsandel på 24% (20), att jämföras med bankens andel av den svenska fondmarknaden på 11,1% (11,0). Samtidigt ökade bankens marknadsandel av inlåningen. Offentlig statistik visade att under året gick 19% av nettoökningen av hushållsinlåningen i Sverige in på konton i Handelsbanken, att jämföras med bankens marknadsandel av hushållsinlåningen som uppgick till 18,1%.

Medelvolymerna hypotekslåning till privatpersoner ökade med 7% till 780 mdkr (732), samtidigt som inlåningen från hushåll ökade med 8% till 346 mdkr (321). Medelvolymerna utlåning till företag steg med 5% till 511 mdkr (488), medan inlåningen från företag ökade med 7% till 246 mdkr (229).

Under året öppnades två nya kontor samtidigt som 33 kontor slogs samman med närliggande större kontor. Handelsbanken hade 390 kontor och mötesplatser (420).

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet minskade med 7% till 3 243 mkr (3 480) och räntabiliteten uppgick till 14,2% (15,7).

Räntenettot ökade marginellt till 4 239 mkr (4 232).

Ökade affärsvolymerna bidrog positivt med 54 mkr samtidigt som marginalerna sjönk med 25 mkr. Lägre avgift för Insättningsgarantin bidrog positivt med 25 mkr och totalt belastade statliga avgifter räntnettot med -323 mkr (-346). Benchmarkeffekten i Stadshypotek påverkade räntnettoutvecklingen negativt med -12 mkr och uppgick till -11 mkr (1). Bruttomarginalen på hypoteksstocken, före kostnader för rådgivning och administration, var oförändrad och uppgick till 1,05% (1,05).

Provisionsnettot minskade med 6% till 992 mkr (1 055), främst till följd av lägre fond- och betalningsprovisioner.

Nettoreultatet av finansiella transaktioner uppgick till 123 mkr (164). Nedgången förklaras i stort sett helt av en förändrad intern ersättningsmodell avseende derivat och en motsvarande positiv effekt återfinns i segmentet Handelsbanken Capital Markets.

Kostnaderna ökade med 4% till -2 064 mkr (-1 983). Personalkostnaderna minskade med 5% till -845 mkr (-887), till följd av tillfälligt anställd semesterpersonal under jämförelsekvartalet. Övriga kostnader steg främst till följd av högre utvecklingskostnader.

Kreditförlusterna uppgick till -61 mkr (5).

Handelsbanken Storbritannien

Handelsbanken Storbritannien består av den brittiska kontorsrörelsen med fem regionbanker samt av kapitalförvaltaren Heartwood. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbankerna tillhandahåller banktjänster på 208 kontor i hela Storbritannien.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	1 466	1 419	3%	1 245	18%	5 555	4 659	19%
Provisionsnetto	184	179	3%	165	12%	704	602	17%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	54	52	4%	-13		210	127	65%
Övriga intäkter	7	0		2	250%	7	3	133%
Summa intäkter	1 711	1 650	4%	1 399	22%	6 476	5 391	20%
Personalkostnader	-546	-533	2%	-462	18%	-1 970	-1 828	8%
Övriga kostnader	-256	-204	25%	-194	32%	-881	-549	60%
Internt köpta och sålda tjänster	-207	-204	1%	-155	34%	-786	-595	32%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-18	-17	6%	-16	13%	-72	-63	14%
Summa kostnader	-1 027	-958	7%	-827	24%	-3 709	-3 035	22%
Resultat före kreditförluster	684	692	-1%	572	20%	2 767	2 356	17%
Kreditförluster, netto	-30	-42	-29%	-556	-95%	-125	-739	-83%
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0	0%	0	0%	-1	-1	0%
Rörelseresultat	654	650	1%	16		2 641	1 616	63%
Resultatutdelning	8	9	-11%	11	-27%	32	35	-9%
Rörelseresultat efter resultatutdelning	662	659	0%	27		2 673	1 651	62%
Interna intäkter	-133	-338	61%	-126	-6%	-1 086	-935	-16%
K/I-tal, %	59,7	57,7		58,7		57,0	55,9	
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				1,13			0,38	
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,05	0,08				0,06		
Allokerat kapital	14 048	13 469	4%	13 106	7%	14 048	13 106	7%
Räntabilitet på allokerat kapital, %	14,7	15,3		0,6		15,5	10,2	
Medelantal anställda	2 265	2 274	0%	2 093	8%	2 230	2 045	9%
Antal kontor	208	208	0%	208	0%	208	208	0%

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Medelvolymer, m GBP								
Utlåning till allmänheten								
Hushåll	6 654	6 606	1%	6 311	5%	6 544	6 127	7%
Företag	14 231	13 870	3%	12 874	11%	13 740	12 264	12%
Totalt	20 885	20 476	2%	19 185	9%	20 284	18 391	10%
Inlåning från allmänheten								
Hushåll	4 868	4 726	3%	4 232	15%	4 612	3 775	22%
Företag	9 940	9 091	9%	9 174	8%	9 213	8 654	6%
Totalt	14 808	13 817	7%	13 406	10%	13 825	12 429	11%

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet ökade med 63%, eller 1 025 mkr, till 2 641 mkr (1 616), bland annat till följd av lägre kreditförluster. Valutakurseffekter påverkade rörelseresultatet positivt med 70 mkr. Resultatet före kreditförluster uttryckt i lokal valuta ökade med 11%. Räntabiliteten förbättrades till 15,5% (10,2).

Intäkterna steg med 20% till 6 476 mkr (5 391). Uttryckt i lokal valuta steg intäkterna med 14%.

Räntenettet förbättrades med 19%, eller 896 mkr, till 5 555 mkr (4 659). Valutakurseffekter påverkade räntenettet positivt med 241 mkr och i lokal valuta ökade räntenettet med 13%. Ökade affärsvolymerna bidrog med 407 mkr. Marginalen på utlåning till hushåll sjönk med 128 mkr medan utlåningsmarginalen mot företag förbättrades med 62 mkr. Inlåningsmarginalen förbättrades med 327 mkr. Statliga avgifter ökade med 59 mkr och uppgick till -232 mkr (-173).

Provisionsnettot ökade med 17% till 704 mkr (602), bland annat till följd av högre betalnings- samt utlåningsprovisioner, men även till följd av att kapital- och rådgivningsprovisionerna i Heartwood Wealth Management steg med 16% till 319 mkr (276).

Personalkostnaderna ökade med 8%, eller 142 mkr. Under första kvartalet 2018 gjordes en förändring av pensionsplanen i Storbritannien som medförde en positiv engångseffekt om 141 mkr. Justerat för detta steg personalkostnaderna med 283 mkr, eller 15%. Av ökningen förklarades 109 mkr av försvagningen av den svenska kronan. Medelantalet anställda ökade med 9% till 2 230 medarbetare (2 045).

Övriga kostnader steg med 532 mkr till -1 739 mkr (-1 207). Valutakurseffekter påverkade de övriga kostnaderna med -62 mkr. Under året belastades resultatet i Handelsbanken Storbritannien med -295 mkr (-86) avseende kostnader för utveckling och övrigt förberedelsearbete för bolagiseringen. Resterande del av kostnadsökningen förklarades av fortsatt expansion.

Kreditförlusterna sjönk till -125 mkr (-739) och kreditförlustnivån (IFRS 9) uppgick till 0,06%, att jämföras med 0,38% (IAS 39) föregående år.

Etablering av Handelsbanken plc

Processen med att överföra verksamheten i Handelsbanken Storbritannien till det nybildade dotterbolaget Handelsbanken plc slutfördes och sedan den 1 december 2018 bedrivs verksamheten genom det helägda dotterbolaget. Den inlåning från allmänheten som omfattas av insättningsgaranti omfattas av den brittiska insättargarantin (FSCS).

Under 2019 förväntas kostnaderna för bolagiseringen att uppgå till en nivå strax under 2018-års nivå.

Affärsutveckling

EPSI:s årliga undersökning av kundnöjdhet visade att Handelsbanken återigen hade de mest nöjda kunderna av bankerna i Storbritannien. Privatkunderna gav banken indexvärdet 83,9, att jämföras med branschsnittet på 72,1. På företagssidan var indexvärdet 82,6 jämfört med branschsnittet på 70,0.

I augusti publicerade Competition and Markets Authority (CMA) sin oberoende undersökning av bankernas service gentemot företagskunder i Storbritannien. Man har undersökt företagskundernas benägenhet att rekommendera sin bank till andra små och medelstora företag. På fyra av de fem olika kriterierna, inklusive övergripande servicekvalitet, blev Handelsbanken den mest uppskattade banken av de 14 banker som ingick i studien.

Affärsvolymerna fortsatte att öka. Medelvolymerna inlåning från hushåll ökade med 22%, medan utlåningen till hushåll ökade med 7%, jämfört med föregående år. Totalt ökade medelvolymerna utlåning med 10% till 20,3 md GBP, samtidigt som den totala inlåningen växte med 11% till 13,8 md GBP.

Det förvaltade kapitalet i Heartwood Wealth Management uppgick till 3,5 md GBP (3,4). Nettoinflödet uppgick under året till 229 m GBP (315).

Handelsbanken hade vid utgången av året 208 kontor (208) i Storbritannien.

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet ökade till 654 mkr (650). Effekterna av valutakursförändringar var små mellan kvartalen. Räntabiliteten minskade till 14,7% (15,3).

Intäkterna steg med 4% till 1 711 mkr (1 650).

Räntenettet ökade med 3%, eller 47 mkr, till 1 466 mkr (1 419). Större affärsvolymerna förbättrade räntenettet med 32 mkr samtidigt som lägre utlåningsmarginaler påverkade räntenettet med -7 mkr. Marginalerna på inlåning från hushåll sjönk med 3 mkr, medan de förbättrades med 17 mkr på företagsinlåningen.

Provisionsnettot ökade med 3% till 184 mkr (179). Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 54 mkr (52).

Kostnaderna ökade till -1 027 mkr (-958). Av kostnadsökningen på 69 mkr förklarades 29 mkr av arbetet med bolagiseringen. Personalkostnaderna ökade med 13 mkr till 546 mkr (533). Resterande del av kostnadsökningen förklarades av fortsatt expansion.

Kreditförlusterna uppgick till -30 mkr (-42) och kreditförlustnivån uppgick därmed till 0,05% (0,08).

Handelsbanken Danmark

Handelsbanken Danmark består av kontorsrörelsen i Danmark som är organiserad i en regionbank samt av Stadshypoteks verksamhet i Danmark. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 56 kontor i hela Danmark.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	423	437	-3%	439	-4%	1 713	1 714	0%
Provisionsnetto	129	117	10%	115	12%	478	433	10%
Nettoreultat av finansiella transaktioner	24	23	4%	24	0%	103	95	8%
Övriga intäkter	2	2	0%	3	-33%	10	15	-33%
Summa intäkter	578	579	0%	581	-1%	2 304	2 257	2%
Personalkostnader	-234	-188	24%	-174	34%	-782	-669	17%
Övriga kostnader	-79	-44	80%	-51	55%	-214	-159	35%
Internt köpta och sålda tjänster	-95	-89	7%	-88	8%	-364	-335	9%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-1	-2	-50%	-3	-67%	-8	-13	-38%
Summa kostnader	-409	-323	27%	-316	29%	-1 368	-1 176	16%
Resultat före kreditförluster	169	256	-34%	265	-36%	936	1 081	-13%
Kreditförluster, netto	-2	4		-372	-99%	5	-466	
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	2	1	100%	2	0%	5	13	-62%
Rörelseresultat	169	261	-35%	-105		946	628	51%
Resultatutdelning	16	19	-16%	25	-36%	70	94	-26%
Rörelseresultat efter resultatutdelning	185	280	-34%	-80		1 016	722	41%
Interna intäkter	24	-81		7	243%	-209	-237	12%
K/I-tal, %	68,9	54,0		52,1		57,6	50,0	
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				1,53			0,48	
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,01	-0,02				-0,01		
Allokerat kapital	6 168	6 088	1%	5 711	8%	6 168	5 711	8%
Räntabilitet på allokerat kapital, %	9,4	14,4		-4,3		13,3	9,7	
Medelantal anställda	612	611	0%	609	0%	615	608	1%
Antal kontor	56	56	0%	57	-2%	56	57	-2%

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Medelvolymer, md dkr								
Utlåning till allmänheten								
Hushåll	46,9	46,5	1%	45,1	4%	46,4	44,1	5%
Företag	28,5	29,4	-3%	28,7	-1%	29,1	28,7	1%
Totalt	75,4	75,9	-1%	73,8	2%	75,5	72,8	4%
Inlåning från allmänheten								
Hushåll	14,5	14,1	3%	13,3	9%	13,9	12,8	9%
Företag	18,9	21,5	-12%	19,3	-2%	20,1	19,1	5%
Totalt	33,4	35,6	-6%	32,6	2%	34,0	31,9	7%

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet ökade med 51% till 946 mkr (628), till följd av lägre kreditförluster samt valutakursförändringar. Försvagningen av den svenska kronan påverkade rörelseresultatet positivt med 32 mkr. Resultatet före kreditförluster, och justerat för valutakursförändringen, sjönk med 19%. Räntabiliteten uppgick till 13,3% (9,7).

Räntenettet var i stort oförändrat och uppgick till 1 713 mkr (1 714) men påverkades positivt med 100 mkr av valutakursförändringen. Uttryckt i lokal valuta sjönk räntenettet med 6%. De statliga avgifterna ökade med 35 mkr och belastade räntenettet med -109 mkr (-74), varav avgifterna för den svenska Resolutionsfonden ökade med 36 mkr. Större utlåningsvolymerna förbättrade räntenettet med 36 mkr medan lägre utlåningsmarginaler påverkade med -97 mkr. Inlåningsmarginalerna, främst på företag, ökade räntenettet med 31 mkr samtidigt som effekten av större inlåningsvolymerna uppgick till 4 mkr.

Provisionsnettot ökade med 10%, eller 45 mkr, till 478 mkr (433), varav 28 mkr förklarades av valutakursförändringar. Uttryckt i lokal valuta ökade provisionsnettot med 4%, bland annat till följd av högre betalningsprovisioner.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade med 8% till 103 mkr (95). Uttryckt i lokal valuta var ökningen 3%.

Kostnaderna ökade med 16% till -1 368 mkr (-1 176). Uttryckt i lokal valuta steg kostnaderna med 10%. Personalkostnaderna steg med 17% till -782 mkr (-669), men uttryckt i lokal valuta var ökningen 10%. Medelantalet anställda ökade med 1% till 615 medarbetare (608).

Kreditförlusterna bestod av nettoåtervinningar och uppgick till 5 mkr (-466) och kreditförlustnivån uppgick till -0,01% enligt IFRS 9 (0,48 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

EPSI:s årliga undersökning av kundnöjdhet visade att Handelsbanken återigen hade de mest nöjda privatkunderna av bankerna i Danmark. Privatkunderna gav banken indexvärdet 77,8, att jämföras med branschsnittet på 69,9. På företagssidan var indexvärdet 71,8, jämfört med branschsnittet 69,8.

Banken fortsatte att ha ett stabilt inflöde av nya volymer och kunder. Medelvolymen utlåning till hushåll ökade med 5% samtidigt som inlåningen från hushåll ökade med 9%. Företagsutlåningen ökade med 1%, medan inlåningen från företag ökade med 5%. Totalt ökade medelvolymen utlåning med 4% till 75,5 md dkr (72,8) och inlåningen ökade med 7% till 34,0 md dkr (31,9).

Nysparandet i bankens fonder i Danmark uppgick under året till 1,4 mdkr (2,3).

Handelsbanken hade vid utgången av året 56 kontor (57) i Danmark.

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet minskade med 35% till 169 mkr (261). Effekten av valutakursförändringar var marginell. Resultatförsämringen förklarades av högre kostnader.

Räntenettet sjönk med 3% till 423 mkr (437). Lägre utlåningsmarginaler, på såväl företag som hushåll, påverkade räntenettet med -6 mkr. Högre utlånings-volymer till hushåll bidrog positivt med 2 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden och insättningsgarantin var stabila och uppgick till -26 mkr (-28).

Provisionsnettot steg till följd av hög aktivitet med 10% till 129 mkr (117).

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 24 mkr (23).

Kostnaderna steg med 27% till -409 mkr (-323). Personalkostnaderna steg med 24% till -234 mkr (-188). Anpassning till kommande lagstiftning i Danmark avseende semesterlöner innebar en engångskostnad om -32 mkr. Ytterligare personalkostnader av engångskaraktär uppgick till -10 mkr. De totala kostnaderna ökade även till följd av en engångspost på -28 mkr till följd av införandet av nytt clearingsystem för danska banker. Justerat för dessa engångskostnader, ökade totala kostnader med 5%.

Kreditförlusterna uppgick till -2 mkr (4). Kreditförlustnivån uppgick till 0,01% (-0,02).

Handelsbanken Finland

Handelsbanken Finland består av kontorsrörelsen i Finland som är organiserad i en regionbank samt av Handelsbanken Finans och Stadshypoteks verksamheter i Finland. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 36 kontor i hela Finland. Handelsbanken Finans erbjuder finansbolagstjänster och arbetar genom bankens kontor.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	334	336	-1%	319	5%	1 315	1 203	9%
Provisionsnetto	132	124	6%	118	12%	502	462	9%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	6	9	-33%	18	-67%	45	52	-13%
Övriga intäkter	3	6	-50%	4	-25%	16	18	-11%
Summa intäkter	475	475	0%	459	3%	1 878	1 735	8%
Personalkostnader	-115	-110	5%	-107	7%	-437	-396	10%
Övriga kostnader	-57	-41	39%	-48	19%	-195	-180	8%
Internt köpta och sålda tjänster	-97	-92	5%	-80	21%	-365	-303	20%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-5	-6	-17%	-6	-17%	-21	-19	11%
Summa kostnader	-274	-249	10%	-241	14%	-1 018	-898	13%
Resultat före kreditförluster	201	226	-11%	218	-8%	860	837	3%
Kreditförluster, netto	-72	-25	188%	-51	41%	-172	-57	202%
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0		0		0	0	
Rörelseresultat	129	201	-36%	167	-23%	688	780	-12%
Resultatutdelning	40	47	-15%	43	-7%	183	150	22%
Rörelseresultat efter resultatutdelning	169	248	-32%	210	-20%	871	930	-6%
Interna intäkter	55	-72		27	104%	-157	-228	31%
K/I-tal, %	53,2	47,7		48,0		49,4	47,6	
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,16			0,05	
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,34	0,08				0,14		
Allokerat kapital	6 376	6 104	4%	5 646	13%	6 376	5 646	13%
Räntabilitet på allokerat kapital, %	8,2	12,7		11,6		10,9	12,8	
Medelantal anställda	487	525	-7%	519	-6%	518	506	2%
Antal kontor	36	40	-10%	45	-20%	36	45	-20%

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Medelvolymer, m euro								
Utlåning till allmänheten								
Hushåll	4 277	4 215	1%	4 107	4%	4 195	4 061	3%
Företag	9 292	9 274	0%	8 901	4%	9 145	8 935	2%
Totalt	13 569	13 489	1%	13 008	4%	13 340	12 996	3%
Inlåning från allmänheten								
Hushåll	1 625	1 611	1%	1 569	4%	1 579	1 596	-1%
Företag	2 947	2 696	9%	2 698	9%	2 816	2 671	5%
Totalt	4 572	4 307	6%	4 267	7%	4 395	4 267	3%

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade med 12% till 688 mkr (780) till följd av högre kreditförluster. Resultatet före kreditförluster steg med 3%, eller 23 mkr, till 860 mkr (837).

Positiva valutakurseffekter bidrog med 48 mkr till förbättringen. Uttryckt i lokal valuta minskade resultatet före kreditförluster med 3%. Räntabiliteten uppgick till 10,9% (12,8).

Intäkterna steg med 8% till 1 878 mkr (1 735) och påverkades positivt med 106 mkr till följd av valutakursförändringen. Uttryckt i lokal valuta ökade intäkterna med 2%.

Räntenettet ökade med 9%, eller 112 mkr, till 1 315 mkr (1 203). Valutakursförändringar svarade för 71 mkr och uttryckt i lokal valuta steg räntenettet med 3%. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden ökade med 31 mkr och tillsammans med insättningsgarantin belastade de statliga avgifterna räntenettet med -132 mkr (-101). Större affärsvolymerna bidrog positivt med 30 mkr. Lägre marginaler på utlåningen till hushåll kunde helt kompenseras av högre marginaler på företagsutlåningen. Förbättrade inlåningsmarginaler påverkade räntenettet positivt med 6 mkr.

Provisionsnettot ökade med 9% till 502 mkr (462), men justerat för valutakursförändringar ökade provisionsnettot med 2%. Fondprovisionerna påverkades negativt av de nya reglerna för värdepappersmarknaden som gäller i EU från och med 2018 genom direktivet MiFID 2. Som en konsekvens av detta var de fondprovisioner som kontoren erhåller som distributionsersättning från fondbolaget 15 mkr lägre jämfört med tidigare år. Motsvarande provisioner redovisas istället i segmentet Capital Markets och återfinns i segmentet Handelsbanken Finland på raden för resultatutdelning.

Nettoreultatet av finansiella transaktioner uppgick till 45 mkr (52).

De totala kostnaderna ökade med 13% till -1 018 mkr (-898). Justerat för valutakursförändringar var kostnadsökningen 6%.

Personalkostnaderna ökade med 10% till -437 mkr (-396), men uttryckt i lokal valuta var ökningen 4%. Medelantalet anställda ökade med 2% till 518 medarbetare (506), till följd av ökade satsningar inom företagsaffären, men också till följd av högre krav kopplade till regelefterlevnad.

Ett arbete med förnyelse av kärnbanksystemet i Finland har inletts. Det nya systemet väntas medföra

stora förbättringar i kunderbjudande och effektivitet. Utbytet kommer att ske successivt under de kommande åren och kommer innebära att utvecklingskostnaderna i Finland ökar under den perioden.

Kreditförlusterna uppgick till -172 mkr (-57) och kreditförlustnivån uppgick till 0,14% enligt IFRS 9 (0,05 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

I den årliga undersökningen av kundnöjdhet i Finland konstaterade EPSI att ”de mest nöjda företagskunderna finns i Handelsbanken”. Även på privatsidan ökade bankens kundnöjdhet jämfört med föregående år. Privatkunderna gav Handelsbanken indexvärdet 80,1, att jämföras med branschsnittet på 74,4. Företagskunderna gav banken indexvärdet 79,1, att jämföras med branschsnittet på 72,7.

Såväl medelvolymen utlåning som inlåning ökade med 3% jämfört med föregående år. Utlåningen till hushåll ökade med 3%, samtidigt som inlåningen från hushåll minskade med 1%.

Medelvolymen inlåning från företag ökade med 5%, samtidigt som företagsutlåningen ökade med 2% jämfört med motsvarande period föregående år.

Nysparandet i bankens fonder ökade till 5,4 mdkr (-0,2).

Under andra halvåret slogs nio kontor samman med närliggande större kontor. Handelsbanken hade därmed vid utgången av året 36 kontor (45) i Finland.

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet minskade med 36% till 129 mkr (201), bland annat till följd av högre kreditförluster. Resultatet före kreditförluster sjönk med 11% till 201 mkr (226).

Räntenettet minskade med 1% och uppgick till 334 mkr (336), men påverkades negativt med 3 mkr av förstärkningen av den svenska kronan och uttryckt i lokal valuta förbättrades räntenettet något. Högre marginaler på utlåningen till företag påverkade positivt med 2 mkr.

Provisionsnettot ökade till 132 mkr (124).

Nettoreultatet av finansiella transaktioner uppgick till 6 mkr (9).

Kostnaderna ökade med 10% till -274 mkr (-249). Personalkostnaderna steg med 5% till -115 mkr (-110), dels till följd av avtalsmässiga löneökningar från och med den 1 oktober, dels till följd av effekter av den finska pensionsreformen. Medelantalet anställda minskade till 487 medarbetare (525).

Kreditförlusterna uppgick till -72 mkr (-25) och kreditförlustnivån uppgick till 0,34% (0,08).

Handelsbanken Norge

Handelsbanken Norge består av kontorsrörelsen i Norge som är organiserad i en regionbank samt av Stadshypoteks verksamhet i Norge. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 49 kontor i hela Norge.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	972	969	0%	953	2%	3 832	3 666	5%
Provisionsnetto	106	109	-3%	104	2%	413	410	1%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	14	26	-46%	21	-33%	88	90	-2%
Övriga intäkter	2	1	100%	3	-33%	7	14	-50%
Summa intäkter	1 094	1 105	-1%	1 081	1%	4 340	4 180	4%
Personalkostnader	-197	-221	-11%	-192	3%	-824	-570	45%
Övriga kostnader	-61	-74	-18%	-62	-2%	-250	-223	12%
Internt köpta och sålda tjänster	-121	-123	-2%	-118	3%	-460	-424	8%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-5	-4	25%	-3	67%	-17	-14	21%
Summa kostnader	-384	-422	-9%	-375	2%	-1 551	-1 231	26%
Resultat före kreditförluster	710	683	4%	706	1%	2 789	2 949	-5%
Kreditförluster, netto	-112	-172	-35%	-36	211%	-413	-157	163%
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	1	0		0		4	1	
Rörelseresultat	599	511	17%	670	-11%	2 380	2 793	-15%
Resultatutdelning	39	28	39%	26	50%	127	90	41%
Rörelseresultat efter resultatutdelning	638	539	18%	696	-8%	2 507	2 883	-13%
Interna intäkter	-484	-760	36%	-362	-34%	-2 572	-2 196	-17%
K/I-tal, %	33,9	37,2		33,9		34,7	28,8	
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,06			0,06	
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,18	0,28				0,17		
Allokerat kapital	16 664	16 412	2%	15 837	5%	16 664	15 837	5%
Räntabilitet på allokerat kapital, %	11,9	10,3		13,7		12,3	14,1	
Medelantal anställda	697	719	-3%	673	4%	697	672	4%
Antal kontor	49	49	0%	49	0%	49	49	0%

AFFÄRSVOLYMER

Medelvolymer, md nkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Utlåning till allmänheten								
Hushåll	92,9	91,7	1%	89,7	4%	91,4	88,7	3%
Företag	158,7	159,1	0%	151,9	4%	158,3	149,1	6%
Totalt	251,6	250,8	0%	241,6	4%	249,7	237,8	5%
Inlåning från allmänheten								
Hushåll	20,6	21,2	-3%	20,1	2%	20,6	19,9	4%
Företag	45,4	42,7	6%	48,3	-6%	43,4	49,4	-12%
Totalt	66,0	63,9	3%	68,4	-4%	64,0	69,3	-8%

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade med 15% till 2 380 mkr (2 793). Under fjärde kvartalet var personalkostnaderna 26 mkr lägre till följd av övergången till premiebaserad pensionsplan i den norska verksamheten. Jämförelseperioden påverkades av samma orsak av en engångspost som minskade personalkostnaderna med 206 mkr. Justerat för detta minskade rörelseresultatet med 9%, vilket förklaras av högre kreditförluster. Valutakursförändringar ökade rörelseresultatet med 79 mkr och uttryckt i lokal valuta föll rörelseresultatet med 18%.

Räntabiliteten uppgick till 12,3% (14,1).

Intäkterna steg med 4% till 4 340 mkr (4 180), vilket till största delen förklarades av försvagningen av den svenska kronan. Uttryckt i lokal valuta steg intäkterna marginellt.

Räntenettet ökade med 166 mkr, eller 5%, till 3 832 mkr (3 666), varav 111 mkr förklarades av valutakursförändringen. Större utlåningsvolym förbättrade räntenettet med 142 mkr samtidigt som högre marginaler på utlåningen bidrog med 8 mkr. Nettot av inlåningsmarginalerna bidrog med 30 mkr. Volymförändringen avseende inlåning från hushåll bidrog med 5 mkr och motsvarande från företag minskade räntenettet med 22 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden ökade med 94 mkr och tillsammans med insättningsgarantierna belastade de statliga avgifterna räntenettet med -283 mkr (-192).

Provisionsnettot ökade marginellt till 413 mkr (410), men i lokal valuta föll provisionsnettot med 3%. Provisionsnettot påverkades negativt av lägre fondprovisioner och högre provisionskostnader. Fondprovisionerna påverkades negativt av de nya reglerna för värdepappersmarknaden som gäller i EU och även i Norge från och med 2018 genom direktivet MiFID 2. Som en konsekvens av detta var de fondprovisioner som kontoren erhåller som distributionsersättning från fondbolaget 35 mkr lägre jämfört med tidigare år. Motsvarande provisioner redovisas istället i segmentet Capital Markets och återfinns i segmentet Handelsbanken Norge på raden för resultatutdelning.

Nettoreultatet av finansiella transaktioner uppgick till 88 mkr (90).

Personalkostnaderna uppgick till -824 mkr (-570). Justerat för den ovan nämnda övergången till premiebaserad pensionsplan, steg personalkostnaderna med 10%, bland annat till följd av avtalsenliga löneökningar. Medelantalet anställda ökade med 4% till 697 medarbetare (672), bland annat till följd av en organisationsförändring där regionbanken övertog en

enhet för kapitalförvaltning från Handelsbanken Capital Markets.

Kreditförlusterna uppgick till -413 mkr (-157) och kreditförlustnivån uppgick till 0,17% enligt IFRS 9 (0,06 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Enligt EPSI:s årliga undersökning av kundnöjdhet hade Handelsbanken åter igen nöjdare kunder än genomsnittet för bankerna i Norge. Privatkunderna gav Handelsbanken indexvärdet 78,1, att jämföras med branschsnittet på 71,6. Företagskunderna gav banken indexvärdet 71,5, att jämföras med branschsnittet på 69,9.

Banken fortsatte att ha ett stabilt inflöde av nya volymer och kunder. Medelvolymen utlåning till hushåll ökade med 3% samtidigt som inlåningen från hushåll ökade med 4%. Företagsutlåningen ökade med 6%, medan inlåningen från företag minskade med 12%. Totalt ökade medelvolymen utlåning med 5% till 249,7 md nkr (237,8) och inlåningen minskade med 8% till 64,0 md nkr (69,3).

Nysparandet i bankens fonder i Norge uppgick under året till 2,0 mdkr (4,3).

Handelsbanken hade vid utgången av året 49 kontor (49) i Norge.

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet ökade med 17% till 599 mkr (511). Valutakurseffekterna var marginella.

Räntenettet var i stort oförändrat och uppgick till 972 mkr (969). Förstärkningen av den svenska kronan påverkade räntenettet negativt med 13 mkr och uttryckt i lokal valuta steg räntenettet med 1%. Förbättrade utlåningsmarginaler bidrog positivt med 20 mkr medan lägre inlåningsmarginaler påverkade negativt med 6 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden och insättningsgarantierna belastade räntenettet med -69 mkr (-71).

Provisionsnettot minskade med 3% till 106 mkr (109), bland annat till följd av lägre betalningsprovisioner samt lägre depå- och kapitalförvaltningsintäkter.

Nettoreultatet av finansiella transaktioner uppgick till 14 mkr (26).

Kostnaderna minskade med 9% till -384 mkr (-422).

Personalkostnaderna sjönk med 24 mkr till -197 mkr (-221), vilket främst förklaras av den ovan nämnda engångsposten på 26 mkr. Medelantalet anställda minskade med 22 personer till 697 medarbetare (719), till följd av tillfälligt anställd semesterpersonal under sommarperioden.

Kreditförlusterna uppgick till -112 mkr (-172) och kreditförlustnivån uppgick till 0,18% (0,28).

Handelsbanken Nederländerna

Handelsbanken Nederländerna består av kontorsrörelsen i Nederländerna som är organiserad i en regionbank samt kapitalförvaltningsverksamheten i Optimix Vermogensbeheer. Regionbanken tillhandahåller banktjänster på 29 kontor i hela Nederländerna.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	176	174	1%	155	14%	675	557	21%
Provisionsnetto	39	39	0%	55	-29%	160	155	3%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	9	6	50%	13	-31%	21	20	5%
Andelar i intresseföretags resultat				0			2	
Övriga intäkter	1	0		0		2	1	100%
Summa intäkter	225	219	3%	223	1%	858	735	17%
Personalkostnader	-91	-90	1%	-76	20%	-355	-289	23%
Övriga kostnader	-35	-23	52%	-27	30%	-103	-85	21%
Internt köpta och sålda tjänster	-31	-28	11%	-29	7%	-117	-98	19%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-5	-4	25%	-5	0%	-17	-13	31%
Summa kostnader	-162	-145	12%	-137	18%	-592	-485	22%
Resultat före kreditförluster	63	74	-15%	86	-27%	266	250	6%
Kreditförluster, netto	1	1	0%	1		14	2	
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	-	-		-		-	-	
Rörelseresultat	64	75	-15%	87	-26%	280	252	11%
Resultatutdelning	0	1	-100%	1	-100%	2	3	-33%
Rörelseresultat efter resultatutdelning	64	76	-16%	88	-27%	282	255	11%
Interna intäkter	-51	-87	41%	-45	-13%	-296	-227	-30%
K/I-tal, %	72,0	65,9		61,2		68,8	65,7	
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				-0,01			-0,01	
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	-0,01	-0,01				-0,03		
Allokerat kapital	1 743	1 659	5%	1 465	19%	1 743	1 465	19%
Räntabilitet på allokerat kapital, %	11,6	14,2		18,8		13,5	14,3	
Medelantal anställda	307	305	1%	283	8%	300	273	10%
Antal kontor	29	29	0%	28	4%	29	28	4%

AFFÄRSVOLYMER

Medelvolymer, m euro	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Utlåning till allmänheten								
Hushåll	2 599	2 456	6%	2 136	22%	2 403	1 959	23%
Företag	1 969	2 054	-4%	1 803	9%	2 016	1 728	17%
Totalt	4 568	4 510	1%	3 939	16%	4 419	3 687	20%
Inlåning från allmänheten								
Hushåll	147	136	8%	109	35%	132	91	45%
Företag	1 044	955	9%	749	39%	1 008	739	36%
Totalt	1 191	1 091	9%	858	39%	1 140	830	37%

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet förbättrades med 11% till 280 mkr (252), framförallt som ett resultat av växande affärsvolym. Valutakurseffekter påverkade rörelseresultatet positivt med 14 mkr. I lokal valuta förbättrades rörelse-resultatet med 4%. Räntabiliteten uppgick till 13,5% (14,3).

Räntenettet steg med 21% till 675 mkr (557). Av ökningen på 118 mkr svarade större utlåningsvolym för 105 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden ökade med 18 mkr och tillsammans med insättningsgarantierna belastade de statliga avgifterna räntenettet med -36 mkr (-18). Valutakursförändringar bidrog positivt med 34 mkr.

Provisionsnettot ökade med 3% till 160 mkr (155), vilket främst förklaras av högre courtageintäkter och högre intäkter inom depå och övrig kapitalförvaltning. Kapitalförvaltaren Optimix bidrog med 141 mkr (136).

Kostnaderna steg med 22% till -592 mkr (-485) till följd av den fortsatta expansionen. Medelantalet anställda ökade med 10% till 300 (273), vilket förklaras av expansionen av verksamheten. Bland annat har banken under de senaste två åren öppnat fyra nya kontor i Nederländerna.

Kreditförlusterna bestod av nettoåtervinningar och uppgick till 14 mkr (2). Kreditförlustnivån uppgick till -0,03% enligt IFRS 9 (-0,01 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

EPSI:s årliga undersökning av kundnöjdhet visade att Handelsbanken hade de mest nöjda privatkunderna av bankerna i Nederländerna. Privatkunderna gav banken indexvärdet 78,0, att jämföras med branschsnittet på 69,4. Företagskunderna gav Handelsbanken indexvärdet 73,5, att jämföras med branschsnittet på 64,1.

Affärsvolymerna fortsatte att växa. Medelvolymen utlåning till allmänheten ökade med 20% jämfört med föregående år, samtidigt som inlåningen växte med 37%. Medelvolymen utlåning till hushåll ökade med 23% till 2 403 m euro (1 959), medan inlåningen från hushåll steg med 45% till 132 m euro (91). Utlåningen till företag steg med 17% till 2 016 m euro (1 728). Medelvolymen inlåning från företag ökade med 36% till 1 008 m euro (739).

Förvalt kapital i Optimix uppgick vid utgången av året till 1,6 md euro (1,7), inklusive egna fonder.

Under året öppnades ett nytt kontor, och därmed hade Handelsbanken vid utgången av året 29 kontor i Nederländerna (28).

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet minskade med 15% till 64 mkr (75). Intäkterna steg med 3% till 225 mkr (219). Valutakurseffekterna var marginella.

Räntenettet ökade med 1% och uppgick till 176 mkr (174), vilket främst förklaras av högre utlåningsvolym.

Provisionsnettot var oförändrat på 39 mkr (39).

Kostnaderna ökade med 12% och uppgick till -162 mkr (-145). Medelantalet anställda ökade med två personer till 307 (305), och personalkostnaderna uppgick till -91 mkr (-90).

Kreditförlusterna bestod av nettoåtervinningar om 1 mkr (1). Kreditförlustnivån uppgick till -0,01% (-0,01).

Handelsbanken Capital Markets

Handelsbanken Capital Markets omfattar Markets & Asset Management, Pension & Life, Handelsbanken International samt Business Support och har medarbetare i 21 länder.

Markets & Asset Management erbjuder ett komplett utbud av produkter och tjänster kopplade till riskhantering, värdepapper, derivat, fonder, analys, debt capital markets och corporate finance samt samordnar bankens erbjudande inom sparområdet.

Pension & Life omfattar dotterbolaget Handelsbanken Liv och erbjuder pensionslösningar och andra trygghetslösningar för privat- och företagskunder.

Handelsbanken International omfattar bankens kontor och representantkontor i 16 länder utanför bankens hemmamarknader samt enheterna Financial Institutions (globala banksamarbeten) och Transaction Banking (cash management, trade finance och exportfinansiering).

En stor del av intäkterna från Handelsbanken Capital Markets produkter, bland annat vissa kapitalförvaltningsprovisioner och intäkter från valutaväxlingar, redovisas direkt i kontorsrörelsen på kundansvarigt kontor och ingår således inte i resultaträkningen nedan.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	99	112	-12%	116	-15%	440	472	-7%
Provisionsnetto	1 030	992	4%	789	31%	3 971	3 174	25%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	201	130	55%	195	3%	805	979	-18%
Riskresultat försäkring	40	10	300%	34	18%	106	142	-25%
Övriga intäkter	10	12	-17%	14	-29%	24	26	-8%
Summa intäkter	1 380	1 256	10%	1 148	20%	5 346	4 793	12%
Personalkostnader	-570	-559	2%	-568	0%	-2 278	-2 241	2%
Övriga kostnader	-313	-236	33%	-273	15%	-1 027	-922	11%
Internt köpta och sålda tjänster	-35	25		23		8	52	-85%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-34	-35	-3%	-22	55%	-127	-83	53%
Summa kostnader	-952	-805	18%	-840	13%	-3 424	-3 194	7%
Resultat före kreditförluster	428	451	-5%	308	39%	1 922	1 599	20%
Kreditförluster, netto	-2	-1		-1	100%	10	-56	
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0		-1		0	-1	
Rörelseresultat	426	450	-5%	306	39%	1 932	1 542	25%
Resultatutdelning	-565	-595	-5%	-417	35%	-2 297	-1 629	41%
Rörelseresultat efter resultatutdelning	-139	-145	4%	-111	-25%	-365	-87	-320%
Interna intäkter	-594	-712	17%	-670	11%	-2 741	-2 735	0%
K/I-tal, %	116,8	121,8		114,9		112,3	100,9	
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,01			0,12	
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	-0,01	0,01				-0,02		
Allokerat kapital	4 208	4 482	-6%	4 314	-2%	4 208	4 314	-2%
Räntabilitet på allokerat kapital, %	-10,3	-10,2		-8,1		-6,6	-1,5	
Medelantal anställda	1 564	1 601	-2%	1 591	-2%	1 582	1 625	-3%

För ytterligare finansiell information om de olika affärsområdena inom Handelsbanken Capital Markets hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet ökade med 25% till 1 932 mkr (1 542), till följd av förbättrat provisionsnetto samt lägre kreditförluster. De totala intäkterna ökade med 12% till 5 346 mkr (4 793), medan kostnaderna steg med 7% till -3 424 mkr (-3 194). Resultatet före kreditförluster steg med 20% till 1 922 mkr (1 599).

Provisionsnettot ökade med 25% till 3 971 mkr (3 174), vilket förklaras av högre fondvolymerna samt av de nya reglerna för värdepappersmarknaden som gäller i EU från och med 2018 genom direktivet MiFID 2. Som en konsekvens av detta behåller fondbolaget 558 mkr av den distributionsersättning som tidigare redovisades direkt i kontorsrörelsen. Även försäkringsprovisionerna påverkades positivt av MiFID2, med 212 mkr. Dessa kommer i stället kontorsrörelsen till del genom resultatutdelning.

Nettoreultat av finansiella transaktioner sjönk till 805 mkr (979). Det lägre resultatet förklaras av ovanligt höga intäkter i jämförelseperioden till följd av marknadsturbulensen vid föregående årsskifte.

Personalkostnaderna ökade med 2% till -2 278 mkr (-2 241), främst till följd av en engångspost i jämförelseperioden som minskade personalkostnaden i Norge i samband med övergången till premiebaserad pensionsplan. Medelantalet anställda minskade med 3% och uppgick till 1 582 (1 625).

Övriga kostnader ökade med 11% till 1 027 mkr (922), bland annat till följd av att analytikerkostnaderna, som tidigare betalades av fondandelsägarna, sedan december 2017 belastas fondbolaget.

Kreditförlusterna bestod av nettoåtervinningar som uppgick till 10 mkr (-56) och kreditförlustnivån uppgick till -0,02% enligt IFRS 9 (0,12 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Kapitalförvaltningsverksamheten fortsatte att utvecklas positivt och nettosparandet i Sverige i Handelsbankens fonder uppgick under året till 13,0 mdkr (22,0), motsvarande en marknadsandel på 24%. Banken var därmed störst på nysparande av alla aktörer på fondmarknaden i Sverige 2018.

Även nettosparandet i övriga Norden i bankens fonder utvecklades starkt och uppgick till 8,9 mdkr under året.

Totalt uppgick nettosparandet i koncernens fonder till 21,2 mdkr (28,2). Xact Kapitalförvaltning var fortsatt största aktör avseende nordiska börshandlade fonder. Den totala fondvolymen, inklusive börshandlade fonder, ökade under året med 1% till 503 mdkr (498). Det totala förvaltrade kapitalet i koncernen ökade under året med

1% till 619 mdkr (612). Fondanalysföretaget Morningstar rankade Handelsbanken Fonder högst av de nordiska bankerna när de utvärderade de 30 största fondförvaltarna på den svenska marknaden.

Vid Thomson Reuters årliga utvärdering av rekommendations- och prognosutfall rankades även bankens aktieanalys som etta i Norden.

Alla bankens globala indexfonder följer nya och mer hållbara index. Indexbytena innebär bland annat att ett antal företag, som inte uppfyller kriterierna, är uteslutna som placeringsalternativ för fonderna.

Affärsområdet Pension & Trygghet utvecklades positivt och inom tjänstepensionsområdet i Sverige ökade inbetalda premier med 16%, jämfört med föregående år. Även det totala nettoflödet utvecklades starkt och steg under året med 38% till 6,2 mdkr (4,5).

Det förvaltrade kapitalet i Handelsbanken Liv är under året oförändrat på 139 mdkr (139).

Bankens affärsvolymerna på marknaden för kapitalmarknadsfinansiering utvecklades väl med ett fortsatt stort intresse för gröna obligationer där banken under året arrangerade 20 transaktioner till ett sammanlagt värde av 20,0 mdkr. Totalt under året har banken arrangerat 115 obligationsemissioner till ett värde av 12,6 md euro.

Medelvolymen inlåning i Handelsbanken International, det vill säga verksamhet utanför bankens hemmamarknader, minskade med 2% och uppgick till 60,1 mdkr (61,5). Utlåningen minskade under samma period med 2% till 31,7 mdkr (32,2).

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet minskade med 5% till 426 mkr (450), till följd av högre kostnader.

De totala intäkterna ökade med 10% till 1 380 mkr (1 256). Provisionsnettot ökade med 4% till 1 030 mkr (992). Nettoreultat av finansiella transaktioner ökade till 201 mkr (130), och förklaras bland annat av en förändrad intern ersättningsmodell avseende derivat och en motsvarande negativ effekt återfinns i kontorsrörelsen. Riskresultat försäkring ökade med 30 mkr till 40 mkr (10).

De totala kostnaderna ökade med 18% till -952 mkr (-805). Personalkostnaderna ökade med 2% till -570 mkr (-559). Medelantalet anställda minskade med 2% till 1 564 medarbetare (1 601), till följd av tillfälligt anställd semesterpersonal i jämförelsekvartalet. Övriga kostnader ökade med 77 mkr till -313 mkr (-236), främst till följd av säsongsmässigt lägre kostnader under jämförelsekvartalet.

Kreditförlusterna uppgick till -2 mkr (-1) och kreditförlustnivån uppgick till -0,01% (0,01).

Övriga enheter som inte redovisas i segmenten

Nedan redovisas intäkter och kostnader hänförliga till enheter som inte redovisas i segmenten. Den största av dessa är koncernens IT-avdelning, men här ingår även finansförvaltning, revision, riskkontroll och avdelning mot finansiell kriminalitet samt centrala staber för ekonomi, information, juridik, kredit- och personalfrågor. Dessutom redovisas avsättningar till vinstandelsstiftelsen Oktogonen, realisationsresultat, utdelningar samt andra intäkter och kostnader som inte kan hänföras till något segment.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	163	183	-11%	179	-9%	768	801	-4%
Provisionsnetto	-1	9		9		24	48	-50%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-128	-224	43%	-261	51%	-990	-755	-31%
Andelar i intresseföretags resultat	-3	10		30		0	12	-100%
Övriga intäkter	222	9		605	-63%	1 102	637	73%
Summa intäkter	253	-13		562	-55%	904	743	22%
Personalkostnader	-851	-817	4%	-674	26%	-3 237	-2 818	15%
Övriga kostnader	-805	-672	20%	-703	15%	-2 938	-2 591	13%
Internt köpta och sålda tjänster	1 507	1 330	13%	1 318	14%	5 557	4 871	14%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-88	-124	-29%	-98	-10%	-386	-282	37%
Summa kostnader	-237	-283	-16%	-157	51%	-1 004	-820	22%
Resultat före kreditförluster	16	-296		405	-96%	-100	-77	-30%
Kreditförluster, netto	2	0		-		2	-	
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	1	0		0		1	0	
Rörelseresultat	19	-296		405	-95%	-97	-77	-26%
Resultatutdelning								
Rörelseresultat efter resultatutdelning	19	-296		405	-95%	-97	-77	-26%
Interna intäkter	1 418	2 079	-32%	953	49%	7 692	5 957	29%
Medelantal anställda	2 411	2 319	4%	2 103	15%	2 281	2 025	13%

JANUARI – DECEMBER 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – DECEMBER 2017

Rörelseresultatet i övriga enheter som inte redovisas i segmenten uppgick till -97 mkr (-77).

Övriga intäkter ökade till 1 102 mkr (637) och förklaras av försäljning av aktier i UC AB som under andra kvartalet gav en positiv resultateffekt på 837 mkr och utdelning från VISA Sweden ekonomisk förening under fjärde kvartalet på 198 mkr.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till -990 mkr (-755).

Avsättningen till vinstandelsstiftelsen Oktogonen uppgick till -859 mkr (-768).

Medelantalet anställda uppgick till 2 281 medarbetare (2 025). Ökningen av antalet anställda förklaras delvis av en ökad aktivitet inom IT-utveckling. Antalet anställda på IT-avdelningen ökade med 6% till 1 641 medarbetare (1 542). Därutöver förklaras ökningen av bankens fortsatta uppbyggnad av sina kontrollfunktioner som ett led i anpassningen till regelverksutvecklingen.

KVARTAL 4 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 3 2018

Rörelseresultatet uppgick till 19 mkr (-296). Övriga intäkter uppgick till 222 mkr (9) och förklaras främst av nämnda utdelning från VISA Sweden ekonomiska förening. Avsättningen till vinstandelsstiftelsen Oktogonen uppgick till -218 mkr (-201). Medelantalet anställda uppgick till 2 411 medarbetare (2 319), varav antalet anställda på IT-avdelningen ökade med 41 personer till 1 700 medarbetare (1 659). En organisationsförändring innebar att 45 medarbetare flyttade från Handelsbanken Sverige till centrala enheter.

NYCKELTAL – KONCERNEN

	Kv 4 2018	Kv 3 2018	Kv 4 2017	Helår 2018	Helår 2017
Räntabilitet på eget kapital	11,6%	12,1%	11,2%	12,8%	12,3%
K/I-tal	49,8%	48,1%	45,5%	47,7%	45,5%
K/I-tal, inkl kreditförluster	52,3%	50,2%	55,2%	49,7%	49,6%
Resultat per aktie, kr	2,07	2,11	1,93	8,93	8,28
- efter utspädning	2,05	2,09	1,92	8,84	8,20
Ordinarie utdelning, kr				5,50	5,50
Total utdelning, kr				5,50	7,50
Justerat eget kapital per aktie, kr	72,90	73,51	72,90	72,90	72,90
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	16,8%	21,7%	22,7%	16,8%	22,7%
Total kapitalrelation, CRR	21,0%	27,1%	28,3%	21,0%	28,3%
Medelantal anställda	12 359	12 583	11 956	12 307	11 832
Antal kontor i Sverige	390	402	420	390	420
Antal kontor utanför Sverige	389	393	399	389	399

Utöver finansiella definitioner enligt IFRS, används alternativa nyckeltal för att beskriva den underliggande verksamhetens utveckling och öka jämförbarheten mellan perioder. För definitioner och beräkning av dessa nyckeltal hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

HANDELSBANKENS AKTIE

	Kv 4 2018	Kv 3 2018	Kv 4 2017	Helår 2018	Helår 2017
Antal konverterade aktier	-	-	-	1 609	22 151
Antal återköpta aktier	-	-	-	-	-
Innehav av egna aktier i handelslager, ultimo	-	-	-	-	-
Antal utestående aktier efter återköp och avdrag för handelslager, ultimo	1 944 175 160	1 944 175 160	1 944 173 551	1 944 175 160	1 944 173 551
Antal utestående aktier efter utspädning, ultimo	1 976 884 889	1 976 024 661	1 974 525 521	1 976 884 889	1 974 525 521
Genomsnittligt antal under perioden konverterade aktier	1 609	1 609	22 151	1 018	21 058
Genomsnittligt innehav av egna aktier (återköpta och innehav i handelslager)	-	-	-	-	-
Genomsnittligt antal utestående aktier	1 944 175 160	1 944 175 160	1 944 173 551	1 944 174 569	1 944 172 458
- efter utspädning	1 976 024 661	1 976 962 335	1 974 776 264	1 974 525 521	1 974 290 244
Börskurs SHB A per ultimo, kr	98,30	112,25	112,20	98,30	112,20
Börskurs SHB B per ultimo, kr	101,20	111,80	113,00	101,20	113,00
Börsvärde per ultimo, mdkr	191	218	218	191	218

Finansiella rapporter i sammandrag – Koncernen

RESULTATRÄKNING – KONCERNEN

mkr		Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Ränteintäkter		12 914	12 798	1%	10 853	19%	49 171	42 092	17%
Räntekostnader		-5 042	-4 936	2%	-3 076	64%	-17 885	-12 326	45%
Räntenetto	Not 2	7 872	7 862	0%	7 777	1%	31 286	29 766	5%
Provisionsnetto	Not 3	2 611	2 624	0%	2 501	4%	10 247	9 718	5%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	Not 4	303	186	63%	164	85%	908	1 271	-29%
Riskresultat försäkring		40	10	300%	34	18%	106	142	-25%
Övriga utdelningsintäkter		201	3		576	-65%	218	591	-63%
Andelar i intresseföretags resultat		-3	10		30		-	14	
Övriga intäkter		59	33	79%	70	-16%	1 005	172	484%
Summa intäkter		11 083	10 728	3%	11 152	-1%	43 770	41 674	5%
Personalkostnader		-3 464	-3 421	1%	-3 178	9%	-13 465	-12 472	8%
Övriga kostnader	Not 5	-1 889	-1 554	22%	-1 712	10%	-6 712	-5 889	14%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar		-171	-181	-6%	-184	-7%	-713	-619	15%
Summa kostnader		-5 524	-5 156	7%	-5 074	9%	-20 890	-18 980	10%
Resultat före kreditförluster		5 559	5 572	0%	6 078	-9%	22 880	22 694	1%
Kreditförluster, netto	Not 6	-276	-230	20%	-1 084	-75%	-881	-1 683	-48%
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar		5	2	150%	3	67%	14	14	0%
Rörelseresultat		5 288	5 344	-1%	4 997	6%	22 013	21 025	5%
Skatter		-1 272	-1 238	3%	-1 235	3%	-4 656	-4 923	-5%
Periodens resultat		4 016	4 106	-2%	3 762	7%	17 357	16 102	8%
Varav tillhör									
Aktieägare i Svenska Handelsbanken AB		4 015	4 105	-2%	3 760	7%	17 354	16 099	8%
Minoritet		1	1		2		3	3	

RESULTAT PER AKTIE – KONCERNEN

	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Periodens resultat, tillhörande aktieägarna i Svenska Handelsbanken AB	4 015	4 105	-2%	3 760	7%	17 354	16 099	8%
- varav räntekostnad på konvertibla skuldebrev efter skatt	-26	-27	-4%	-25	4%	-104	-99	5%
Genomsnittligt antal utestående aktier, miljoner	1 944,2	1 944,2		1 944,2		1 944,2	1 944,2	
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning, miljoner	1 976,0	1 977,0		1 974,8		1 974,5	1 974,3	
Resultat per aktie, kr	2,07	2,11	-2%	1,93	7%	8,93	8,28	8%
- efter utspädning	2,05	2,09	-2%	1,92	7%	8,84	8,20	8%

Resultat per aktie efter utspädning beräknas genom att ta hänsyn till effekterna av en konvertering av utestående konvertibla skuldebrev. Det innebär att genomsnittligt antal aktier justeras med potentiella aktier och att periodens resultat justeras med periodens räntekostnad på utestående konvertibla skuldebrev efter skatt.

TOTALRESULTAT – KONCERNEN

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Periodens resultat	4 016	4 106	-2%	3 762	7%	17 357	16 102	8%
Övrigt totalresultat								
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen								
Förmånsbestämda pensionsplaner	-3 805	1 645		216		-4 405	3 919	
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat - egetkapitalinstrument	-314	31				-188		
Skatt på poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen	851	-363		-48		978	-864	
<i>varav förmånsbestämda pensionsplaner</i>	848	-362		-48		977	-864	
<i>varav egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat</i>	3	-1				1		
Summa poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen	-3 268	1 313		168		-3 615	3 055	
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen								
Kassaflödessäkringar	2 832	-1 709		-1 038		768	-2 350	
Instrument tillgängliga för försäljning				-552			-470	
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat - skuldinstrument	-12	1				-12		
Periodens omräkningsdifferens	-3 345	-1 181	-183%	14		-188	-2 241	92%
<i>varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet</i>	-178	-115	-55%	-386	54%	-850	-1 509	44%
Skatt på poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	-564	401		299		38	844	-95%
<i>varav kassaflödessäkringar</i>	-613	376		228		-159	517	
<i>varav instrument tillgängliga för försäljning</i>				-14			-5	
<i>varav skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat</i>	3	0				3		
<i>varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet</i>	46	25	84%	85	-46%	194	332	-42%
Summa poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	-1 089	-2 488	56%	-1 277	15%	606	-4 217	
Summa övrigt totalresultat	-4 357	-1 175	-271%	-1 109	-293%	-3 009	-1 162	-159%
Periodens totalresultat	-341	2 931		2 653		14 348	14 940	-4%
Varav tillhör								
Aktieägare i Svenska Handelsbanken AB	-342	2 930		2 653		14 345	14 940	-4%
Minoritet	1	1	0%	0		3	0	

Under 2018 uppgick övrigt totalresultat till -3 009 mkr (-1 162) efter skatt. Resultaten av samtliga poster inom övrigt totalresultat kan för enskilda perioder vara volatila till följd av förändringar i diskonteringsränta, valutakurser och inflation.

I årsbokslutet 2017 var pensionsnettot, nettot av pensionsförpliktelseerna och förvaltningstillgångarna, en tillgång. Vid utgången av 2018 var pensionsnettot en skuld. Övrigt totalresultat har påverkats negativt under perioden januari till december med -3 428 mkr efter skatt avseende förmånsbestämda pensionsplaner, medan jämförelseperioden hade en positiv effekt med 3 055 mkr efter skatt. De huvudsakliga orsakerna till periodens förändring är att förvaltningstillgångarna har minskat sedan årsskiftet 2017 samt att pensionsförpliktelseerna har ökat till följd av att diskonteringsräntan avseende det svenska pensionsåtagandet minskat till 2,00% jämfört med 2,20% sedan årsskiftet 2017.

Merparten av koncernens långfristiga upplåning är säkrad med derivat där samtliga kassaflöden är matchade fram till förfall. I kassaflödessäkringningen hanteras risken för variationer i kassaflöden hänförliga till förändringar i rörlig ränta och valuta på ut- och

upplåning. Underliggande upplåning och den tillgång som finansieras värderas till upplupet anskaffningsvärde medan derivaten som säkrar dessa poster marknadsvärderas. Resultateffekten av marknadsvärderingen redovisas under posten Kassaflödessäkringar. Över tid går dessa värden till noll vid förfall för varje enskild säkring men innebär volatilitet i övrigt totalresultat under löptiden. Sådana värdeförändringar på säkringsderivat i kassaflödessäkringar uppgick under året till 609 mkr (-1 833) efter skatt. Värdeförändringarna härrör i viss mån från valutakursförändringar men framförallt från förändringar i respektive valutas diskonteringsräntor. Under året har -39 mkr (-22) omklassificerats till resultatet till följd av ineffektivitet.

Orealiserade värdeförändringar på eget kapitalinstrument respektive skuldinstrument som klassificerats som verkligt värde via övrigt totalresultat har påverkat med -187 mkr (-487) respektive -9 mkr (12) efter skatt.

Orealiserade valutakurseffekter för omräkning av utländska filialer och dotterbolag till koncernens rapporteringsvaluta samt effekten av säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet har påverkat övrigt totalresultat under året med 6 mkr (-1 909) efter skatt.

UTVECKLING PER KVARTAL – KONCERNEN

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	Kv 2 2018	Kv 1 2018	Kv 4 2017
Ränteintäkter	12 914	12 798	12 353	11 106	10 853
Räntekostnader	-5 042	-4 936	-4 449	-3 458	-3 076
Räntenetto	7 872	7 862	7 904	7 648	7 777
Provisionsnetto	2 611	2 624	2 551	2 461	2 501
Nettoresultat av finansiella transaktioner	303	186	290	129	164
Riskresultat försäkring	40	10	15	41	34
Övriga utdelningsintäkter	201	3	12	2	576
Andelar i intresseföretags resultat	-3	10	2	-9	30
Övriga intäkter	59	33	861	52	70
Summa intäkter	11 083	10 728	11 635	10 324	11 152
Personalkostnader	-3 464	-3 421	-3 363	-3 217	-3 178
Övriga kostnader	-1 889	-1 554	-1 644	-1 625	-1 712
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-171	-181	-189	-172	-184
Summa kostnader	-5 524	-5 156	-5 196	-5 014	-5 074
Resultat före kreditförluster	5 559	5 572	6 439	5 310	6 078
Kreditförluster, netto	-276	-230	-222	-153	-1 084
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	5	2	3	4	3
Rörelseresultat	5 288	5 344	6 220	5 161	4 997
Skatter	-1 272	-1 238	-989	-1 157	-1 235
Periodens resultat	4 016	4 106	5 231	4 004	3 762
Resultat per aktie, kr	2,07	2,11	2,69	2,06	1,93
- efter utspädning	2,05	2,09	2,66	2,04	1,92

BALANSRÄKNING – KONCERNEN

mkr		31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		317 217	357 440	375 243	276 999	226 314
Övrig utlåning till centralbanker	Not 7	33 557	48 428	61 104	99 545	38 920
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.		122 260	145 589	141 828	103 579	129 006
Utlåning till övriga kreditinstitut	Not 7	22 137	35 722	36 985	35 475	20 250
Utlåning till allmänheten	Not 7	2 189 092	2 193 712	2 194 038	2 143 107	2 065 761
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring		33	31	37	36	36
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		50 729	56 571	62 009	59 175	49 601
Aktier och andelar		13 821	13 881	13 462	19 093	14 052
Andelar i intresseföretag		259	263	254	289	297
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken		136 346	152 042	147 265	138 442	135 617
Derivatinstrument	Not 9,10	58 041	52 615	67 016	59 069	56 070
Återförsäkringstillgångar		12	14	14	14	14
Immateriella tillgångar	Not 11	10 455	10 390	10 397	10 161	9 861
Fastigheter och inventarier		2 229	2 243	2 289	2 252	2 238
Aktuella skattefordringar		617	2 252	2 823	2 141	242
Uppskjutna skattefordringar		1 044	376	445	355	399
Pensionstillgångar, netto		-	1 084	-	-	1 239
Tillgångar som innehas för försäljning		19	18	20	-	-
Övriga tillgångar		16 880	11 416	15 334	10 420	10 715
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		3 426	3 149	3 790	3 424	6 345
Summa tillgångar		2 978 174	3 087 236	3 134 353	2 963 576	2 766 977
Skulder och eget kapital						
Skulder till kreditinstitut	Not 12	194 082	194 657	211 927	193 642	174 820
In- och upplåning från allmänheten	Not 12	1 008 487	1 099 384	1 126 480	1 065 678	941 967
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		136 346	152 040	147 264	138 448	135 617
Emitterade värdepapper	Not 13	1 394 647	1 393 819	1 406 806	1 331 913	1 276 595
Derivatinstrument	Not 9,10	17 360	19 137	21 960	25 902	24 876
Korta positioner		6 163	7 081	10 594	7 559	2 072
Försäkringsskulder		542	546	552	1 165	549
Aktuella skatteskulder		1 118	2 174	1 444	789	394
Uppskjutna skatteskulder		5 786	5 959	5 942	6 247	6 853
Avsättningar		222	239	258	268	153
Pensionsskulder, netto		3 226	-	525	11	-
Övriga skulder		12 984	16 351	15 398	13 791	15 863
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		3 865	3 812	3 777	4 929	12 718
Efterställda skulder		51 085	50 827	43 147	41 621	32 896
Summa skulder		2 835 913	2 946 026	2 996 074	2 831 963	2 625 373
Minoritetsintresse		12	11	11	13	11
Aktiekapital		3 013	3 013	3 013	3 013	3 013
Överkursfond		5 629	5 629	5 629	5 629	5 629
Reserver		5 098	9 455	10 629	9 192	8 106
Balanserad vinst		111 155	109 763	109 763	109 763	108 746
Periodens resultat tillhörande aktieägare i Svenska Handelsbanken AB		17 354	13 339	9 234	4 003	16 099
Summa eget kapital		142 261	141 210	138 279	131 613	141 604
Summa skulder och eget kapital		2 978 174	3 087 236	3 134 353	2 963 576	2 766 977

Ändrad presentation upplupna räntor - koncernen

mkr	Redovisat värde 31 dec 2018	Ändrad presentation upplupna räntor	Värde utan ändrad presentation av upplupna räntor
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	317 217	102	317 115
Övrig utlåning till centralbanker	33 557	-6	33 563
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	122 260	322	121 938
Utlåning till övriga kreditinstitut	22 137	63	22 074
Utlåning till allmänheten	2 189 092	3 119	2 185 973
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 729	216	50 513
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 426	-3 816	7 242
Summa	2 738 418	-	2 738 418
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	194 082	204	193 878
In- och upplåning från allmänheten	1 008 487	780	1 007 707
Emitterade värdepapper	1 394 647	7 070	1 387 577
Korta positioner	6 163	32	6 131
Efterställda skulder	51 085	1 193	49 892
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 865	-9 279	13 144
Summa	2 658 329	-	2 658 329

Från och med första kvartalet 2018 presenterar Handelsbanken avtalsenliga upplupna räntor för finansiella tillgångar och finansiella skulder som en del av det redovisade värdet för tillgången eller skulden i balansräkningen. Storleken på den totala balansräkningen har inte påverkats. Presentationen av historiska jämförelsetal har inte ändrats, tidigare års avtalsenliga upplupna räntor för finansiella tillgångar och finansiella skulder presenteras fortsatt under posterna Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter respektive Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter i balansräkningen.

I tabellen ovan visas effekten på påverkade balansrader per 31 december 2018 om den ändrade presentationen av upplupna räntor inte hade genomförts.

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL – KONCERNEN

Januari – december 2018 mkr	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Förmåns- bestämda pensions- planer	Säkrings- reserv	Verkligt värde- reserv	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Minoritet	Totalt
Utgående eget kapital 2017	3 013	5 629	4 711	654	499	2 242	124 845	11	141 604
Effekt av övergång till IFRS 9					1		-640		-639
Skatteeffekt vid övergång till IFRS 9					0		139		139
Ingående eget kapital 2018	3 013	5 629	4 711	654	500	2 242	124 344	11	141 104
Periodens resultat							17 354	3	17 357
Övrigt totalresultat			-3 428	609	-196	6		0	-3 009
<i>varav Omklassificering inom eget kapital</i>			1		-5	-1 388			-1 392
Periodens totalresultat			-3 428	609	-196	6	17 354	3	14 348
Omklassificerat till balanserat resultat							1 392		1 392
Utdelning							-14 581		-14 581
Effekter av konvertibla förlagslån	0	0							0
Förändring av minoritetsintressen							-	-2	-2
Utgående eget kapital	3 013	5 629	1 283	1 263	304	2 248	128 509	12	142 261

Januari – december 2017 mkr	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Förmåns- bestämda pensions- planer	Säkrings- reserv	Verkligt värde- reserv	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Minoritet	Totalt
Ingående eget kapital	3 013	5 628	1 656	2 487	974	4 151	118 466	6	136 381
Periodens resultat							16 099	3	16 102
Övrigt totalresultat			3 055	-1 833	-475	-1 909		0	-1 162
Periodens totalresultat			3 055	-1 833	-475	-1 909	16 099	3	14 940
Utdelning							-9 721		-9 721
Effekter av konvertibla förlagslån	0	1							1
Förändring av minoritetsintressen							1	2	3
Utgående eget kapital	3 013	5 629	4 711	654	499	2 242	124 845	11	141 604

I omräkningsreserven ingår omräkningseffekter avseende koncernens utländska filialers balans- och resultaträkningar. Ackumulerade omräkningseffekter tas upp till beskattning vid nedläggning eller avyttring av sådan filial. Skattereglerna avseende beskattning av omräkningseffekter är mycket komplicerade och därför föremål för olika tolkningar. Det kan därför inte uteslutas att omräkningseffekter kan komma att behöva tas upp till beskattning vid en tidigare tidpunkt än en avyttring/nedläggning.

Under perioden januari-december 2018 hade konvertibler till ett nominellt värde av 0 mkr (1) avseende konvertibla förlagslån konverterats till 1 609 A-aktier (22 151). Vid periodens slut uppgick antalet egna aktier i handelslagret till 0 aktier (0).

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG – KONCERNEN

mkr	Helår 2018	Helår 2017
Rörelseresultat, total verksamhet	22 013	21 025
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet	3 360	3 398
Betalda inkomstskatter	-5 106	-5 723
Förändring i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	56 395	21 191
Kassaflöde av löpande verksamhet	76 662	39 891
Förvärv / avyttring av dotterföretag	-	-
Förändring aktier	43	-62
Förändring räntebärande värdepapper	-	-
Förändring materiella anläggningstillgångar	-383	-451
Förändring immateriella anläggningstillgångar	-786	-701
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-1 126	-1 214
Amortering av förlagslån	-	-
Emitterade förlagslån	15 449	-
Utbetald utdelning	-14 581	-9 721
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	868	-9 721
Likvida medel vid periodens början	226 314	199 362
Periodens kassaflöde	76 404	28 956
Kursdifferens i likvida medel	14 499	-2 004
Likvida medel vid periodens slut*	317 217	226 314

* Likvida medel definieras som Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker.

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Bokslutskommunikén är upprättad i enlighet med IAS 34 Delårsrapportering. Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) och tolkningar av dessa standarder som antagits av EU. Därutöver tillämpas de tillägg som följer av lagen 1995:1559 om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:25 Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. I koncernredovisningen tillämpas även RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Moderbolaget har upprättat bokslutskommunikén i enlighet med ÅRKL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:25 Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Moderbolaget tillämpar också RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Den 1 januari 2018 trädde IFRS 9 Finansiella instrument, som ersatte IAS 39, ikraft för tillämpning i EU. Handelsbanken tillämpar sedan den 1 januari 2018 de nya reglerna för klassificering och värdering samt nedskrivning. Handelsbanken har valt att fortsätta tillämpa säkringsredovisningsreglerna i IAS 39, i enlighet med övergångsbestämmelserna i IFRS 9.

De nya reglerna för klassificering och värdering har medfört ändrade klassificeringsregler och nya värderingskategorier för finansiella tillgångar och skulder. De nya reglerna för nedskrivning har medfört att modellen baserad på inträffade kreditförluster ersatts med en modell baserad på förväntade kreditförluster. Information om redovisningsprinciper för de områden som påverkas av IFRS 9 framgår av Handelsbankens årsredovisning 2018. Handelsbanken har inte räknat om jämförelsetalen för tidigare perioder vid övergångstillfället utan justeringar av redovisade värden på finansiella tillgångar och skulder vid övergångstillfället den 1 januari 2018 har redovisats över balanserade vinstmedel i eget kapital.

Koncernens ingående balanserade vinstmedel minskade med 640 mkr före skatt i och med övergången till IFRS 9, varav 24 mkr är hänförlig till de nya reglerna för klassificering och värdering och 616 mkr till de nya reglerna för nedskrivning. Handelsbanken tillämpar inte de beslutade övergångsreglerna avseende kapitaltäckningen. De aktuella kapitalrelationerna påverkas inte av övergången. Handelsbanken visar övergången till IFRS 9 i tabell, vilken framgår på sida 35 för koncernen och på sida 69 för moderbolaget.

Även IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder trädde i kraft den 1 januari 2018. IFRS 15 introducerar en ny modell för att fastställa hur och när redovisning av intäkter ska ske. Standarden gäller inte för finansiella instrument, försäkringsavtal och leasingavtal. Vid implementeringen av standarden valde Handelsbanken att tillämpa den modifierande retrospektiva metoden, med effekten av den första tillämpningen på dagen för införandet av standarden och ingen omräkning av jämförande perioder. Övergången till IFRS 15 har medfört ökade upplysningskrav i årsredovisningen 2018, men har i övrigt inte haft någon inverkan på Handelsbankens finansiella rapporter, kapitaltäckning eller stora exponeringar. Att banken inte påverkas av någon initial effekt vid övergången till IFRS 15 beror på att sedan tidigare tillämpade principer för intäktsredovisning är i

överensstämmelse med kraven i IFRS 15. Information om redovisningsprinciper för intäkter framgår av Handelsbankens årsredovisning 2018.

I övrigt är koncernens och moderbolagets bokslutskommuniké upprättad i enlighet med samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som tillämpades i årsredovisningen 2017.

Kommande regelverksförändringar

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal har antagits av EU och ska tillämpas från och med räkenskapsåret 2019. Den största förändringen som den nya standarden medför är att alla leasingkontrakt (med undantag för kortfristiga leasingkontrakt och leasingkontrakt av mindre värde) ska redovisas som en tillgång (nyttjanderätt) och som en skuld i leasetagarens balansräkning. I resultaträkningen ersätts den linjära operationella leasingkostnaden med en kostnad för avskrivning av den leasade tillgången och en räntekostnad hänförlig till leasingkulden. Standarden medför nya upplysningskrav men för leasegivare är dessa i stort sett oförändrade. Handelsbanken har valt att inte tillämpa standarden i förtid. Den huvudsakliga påverkan på koncernens redovisning härrör från redovisningen av hyreskontrakt avseende lokaler. Handelsbanken har för avsikt att tillämpa den modifierade retrospektiva metoden vid implementeringen av standarden. Jämförelsesiffrorna kommer således ej att räknas om. Banken bedömer att tillgången (nyttjanderätterna) vid övergången till IFRS 16 per den 1 januari 2019 uppgår till cirka 4 mdkr och leasingkulden till cirka 4 mdkr. Vidare är bankens bedömning att ingående balanserade vinstmedel ej påverkas av någon initial effekt vid övergången, eftersom banken har för avsikt att tillämpa alternativet att på den första tillämpningsdagen redovisa samtliga nyttjanderätter till ett belopp som motsvarar leasingkulden, justerat för eventuella förutbetalda eller upplupna leasingavgifter relaterade till leasingavtalet. IFRS 16 bedöms inte ha en väsentlig påverkan på koncernens resultat.

IFRS 17 Försäkringsavtal

IFRS 17 Försäkringsavtal har publicerats av IASB. Under förutsättning att IFRS 17 antas av EU, och den tidpunkt för ikraftträdande som IASB föreslagit inte ändras, kommer standarden att tillämpas från och med räkenskapsåret 2022. IFRS 17 medför en förändring av hur försäkringsavtal ska redovisas, presenteras och värderas samt medför ökade upplysningar. Banken analyserar för närvarande de finansiella effekterna av den nya standarden.

Övriga förändringar i IFRS

Ingen av de övriga förändringarna i redovisningsregelverken som är utfärdade för tillämpning bedöms få någon väsentlig inverkan på Handelsbankens finansiella rapporter, kapitaltäckning, stora exponeringar eller andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler.

Övergång till IFRS 9 - koncern

I tabellen nedan visas omklassificering av tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9 samt den initiala effekten på eget kapital den 1 januari 2018.

mkr	IAS 39 Klassificering 31 dec 2017	IFRS 9 Klassificering 1 jan 2018	IAS 39 Redovisat värde 31 dec 2017	IFRS 9 Redovisat värde 1 jan 2018	Effekt på eget kapital 1 jan 2018	varav	
						omvärderings- effekt med an- ledning av nya regler för klassificering och värdering	omvärderings- effekt med an- ledning av nya regler för nedskrivning
Finansiella tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	226 314	226 314			
Övrig utlåning till centralbanker	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	38 920	38 920			
Belåningsbara statskuldförbindelser m m	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	7 349	7 349			
Belåningsbara statskuldförbindelser m m	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	120 683	120 683			
Belåningsbara statskuldförbindelser m m	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	201	201			
Belåningsbara statskuldförbindelser m m	1) Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Upplupet anskaffningsvärde	773	773			
Utlåning till övriga kreditinstitut	2) Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	20 250	20 245	-5		-5
Utlåning till allmänheten	3) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Upplupet anskaffningsvärde	377	353	-24	-24	
Utlåning till allmänheten	2) Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	2 065 384	2 064 875	-509		-509
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	36	36			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	13 261	13 261			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	30 948	30 948			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	5 392	5 392			
Aktier och andelar	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	11 914	11 914			
Aktier och andelar	4) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	964	964			
Aktier och andelar	5) Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	1 174	1 174			
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	4) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	135 563	135 563			
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	54	54			
Derivatinstrument	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	12 572	12 572			
Derivatinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	43 498	43 498			
Övriga tillgångar	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	16	16			
Övriga tillgångar	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	10 699	10 699			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	102	102			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	490	490			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	5 749	5 749			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	4	4			
Summa finansiella tillgångar			2 752 687	2 752 149	-538	-24	-514
Icke finansiella tillgångar	6)		14 290	14 429	139	4	135
Summa tillgångar			2 766 977	2 766 578	-399	-20	-379
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	174 820	174 820			
In- och upplåning från allmänheten	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	941 967	941 967			
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	135 556	135 556			
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	61	61			
Emitterade värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	4 625	4 625			
Emitterade värdepapper	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	1 271 970	1 271 970			
Derivatinstrument	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	15 204	15 204			
Derivatinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	9 672	9 672			
Korta positioner	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	2 072	2 072			
Övriga skulder	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	12	12			
Övriga skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	15 851	15 851			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	13	13			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	12 705	12 705			
Efterställda skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	32 896	32 896			
Summa finansiella skulder	7)		2 617 424	2 617 424			
Avsättningar	8)		153	254	101		101
Övriga icke finansiella skulder			7 796	7 796			
Summa skulder			2 625 373	2 625 474	101		101
Minoritetsintresse			11	11			
Aktiekapital			3 013	3 013			
Överkursfond			5 629	5 629			
Reserver	9)		8 106	8 107	1		1
Balanserad vinst	10)		108 746	108 245	-501	-20	-481
Årets resultat, tillhörande aktieägare i Svenska Handelsbanken AB			16 099	16 099			
Summa eget kapital			141 604	141 104	-500	-20	-480
Summa skulder och eget kapital			2 766 977	2 766 578	-399	-20	-379

I tabellen nedan visas övergången från modellen för inträffade kreditförluster i IAS 39 till förväntade kreditförluster i IFRS 9 vid övergången till IFRS 9 den 1 januari 2018.

Specifikation av övergång till IFRS 9, nya regler för nedskrivning

mkr	IAS 39	IFRS 9	Effekt på balanserad vinst med anledning av nya regler för nedskrivning
	Inträffade kreditförluster 31 dec 2017	Förväntade kreditförluster 1 jan 2018	
IAS 39			
Inträffade kreditförluster 31 dec 2017			
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-463		463
Gruppvisa reserveringar för poster utanför balansräkningen	-95		95
Specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar	-4 578		4 578
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av fordringar med begränsat värde	-118		118
IFRS 9			
Förväntade kreditförluster 1 jan 2018			
Förväntade kreditförluster Steg 1, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-401	-401
Förväntade kreditförluster Steg 2, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-576	-576
Förväntade kreditförluster Steg 3, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-4 696	-4 696
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 1		-110	-110
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 2		-86	-86
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 3		0	0
Förväntade kreditförluster för skuldinstrument till verkligt värde via övrigt totalresultat Steg 1		-1	-1
Skatteeffekt vid övergång till IFRS 9		135	135
Summa	-5 254	-5 735	-481

- 1) Enligt IAS 39 redovisades vissa obligationer som innehas för likviditetsändamål som tillgångar tillgängliga för försäljning. Enligt IFRS 9 redovisas dessa till upplupet anskaffningsvärde eftersom affärsmodellen för dessa innehav är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.
- 2) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en högre kreditförlustreserv för tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.
- 3) Enligt IAS 39 redovisades vissa lån till verkligt värde via resultaträkningen genom verkligt värdeoptionen. Enligt IFRS 9 redovisas dessa till upplupet anskaffningsvärde eftersom affärsmodellen för dessa innehav är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.
- 4) Enligt IAS 39 klassificerades aktier och andelar inom försäkringsverksamheten samt tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken till verkligt värde via resultaträkningen genom verkligt värde optionen, då dessa förvaltades och resultatet utvärderades utifrån verkliga värden. Enligt IFRS 9 ska dessa tillgångar obligatoriskt redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.
- 5) Handelsbanken har valt att kategorisera vissa aktieinnehav som inte innehas i handelssyfte till verkligt värde via övrigt totalresultat. Dessa aktieinnehav är långsiktiga och av strategisk vikt för bankverksamheten i koncernen. Innehaven var tidigare klassificerade som finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning.
- 6) Skatteeffekt vid övergången till IFRS 9.
- 7) Inga finansiella skulder har omvärderats på grund av ändrad klassificering till IFRS 9.
- 8) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en högre kreditförlustreserv för poster utanför balansräkningen.
- 9) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en reservering för kreditförluster för skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.
- 10) Total effekt på balanserade vinstmedel vid övergången till IFRS 9 uppgår till - 640 mkr före skatt, varav -24 mkr är hänförlig till de nya reglerna för klassificering och värdering och -616 mkr till de nya reglerna för nedskrivning.

Not 2 Räntenetto

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Ränteintäkter								
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	957	874	9%	635	51%	3 160	2 140	48%
Utlåning till allmänheten	10 578	10 523	1%	9 820	8%	41 469	38 919	7%
Belåningsbara statsskuldförbindelser	121	100	21%	44	175%	387	188	106%
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	148	200	-26%	186	-20%	811	676	20%
Derivatinstrument	691	703	-2%	-120		1 817	-949	
Övriga ränteintäkter	336	333	1%	342	-2%	1 334	1 342	-1%
Summa	12 831	12 733	1%	10 907	18%	48 978	42 316	16%
Ränteintäkter redovisade i nettoresultat av finansiella transaktioner	-83	-65	-28%	54		-193	224	
Summa ränteintäkter	12 914	12 798	1%	10 853	19%	49 171	42 092	17%
<i>varav ränteintäkter enligt effektivräntemetoden samt räntor på derivat för säkring</i>	<i>12 708</i>	<i>12 559</i>	<i>1%</i>	<i>10 743</i>	<i>18%</i>	<i>48 341</i>	<i>41 657</i>	<i>16%</i>
Räntekostnader								
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	-272	-329	-17%	-335	-19%	-1 362	-1 281	6%
In- och upplåning från allmänheten	-479	-511	-6%	-414	16%	-1 814	-1 545	17%
Emitterade värdepapper	-5 097	-4 846	5%	-3 826	33%	-18 458	-15 732	17%
Derivatinstrument	1 971	1 836	7%	2 294	-14%	8 070	9 378	-14%
Efterställda skulder	-416	-387	7%	-344	21%	-1 543	-1 411	9%
Statliga avgifter	-669	-701	-5%	-504	33%	-2 771	-2 024	37%
Övriga räntekostnader	-127	-21		-59	115%	-309	-106	192%
Summa	-5 089	-4 959	3%	-3 188	60%	-18 187	-12 721	43%
Räntekostnader redovisade i nettoresultat av finansiella transaktioner	-47	-23	104%	-112	-58%	-302	-395	-24%
Summa räntekostnader	-5 042	-4 936	2%	-3 076	64%	-17 885	-12 326	45%
<i>varav räntekostnader enligt effektivräntemetoden samt räntor på derivat för säkring</i>	<i>-4 373</i>	<i>-4 235</i>	<i>3%</i>	<i>-2 572</i>	<i>70%</i>	<i>-15 114</i>	<i>-10 302</i>	<i>47%</i>
Räntenetto	7 872	7 862	0%	7 777	1%	31 286	29 766	5%

På raderna Derivatinstrument ingår räntenetto som är hänförliga till tillgångar och skulder som säkras. Dessa kan ha både positiv och negativ inverkan på ränteintäkter och räntekostnader.

Not 3 Provisionsnetto

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Courtage och övriga värdepappersprovisioner	168	164	2%	207	-19%	690	886	-22%
Fonder	906	956	-5%	946	-4%	3 692	3 559	4%
Depå och övrig kapitalförvaltning	273	279	-2%	200	37%	1 043	722	44%
Rådgivning	70	29	141%	36	94%	214	234	-9%
Försäkringar	178	182	-2%	169	5%	714	664	8%
Betalningar	953	930	2%	895	6%	3 605	3 359	7%
Ut- och inlåning	344	330	4%	328	5%	1 340	1 238	8%
Garantier	100	99	1%	92	9%	390	381	2%
Övrigt	132	115	15%	125	6%	495	496	0%
Summa provisionsintäkter	3 124	3 084	1%	2 998	4%	12 183	11 539	6%
Värdepapper	-56	-54	4%	-65	-14%	-222	-264	-16%
Betalningar	-433	-388	12%	-413	5%	-1 630	-1 491	9%
Övrigt	-24	-18	33%	-19	26%	-84	-66	27%
Summa provisionskostnader	-513	-460	12%	-497	3%	-1 936	-1 821	6%
Provisionsnetto	2 611	2 624	0%	2 501	4%	10 247	9 718	5%

Not 4 Nettoresultat av finansiella transaktioner

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Upplupet anskaffningsvärde	49	48	2%	53	-8%	180	156	15%
<i>varav lån</i>	103	83	24%	111	-7%	357	372	-4%
<i>varav räntebärande värdepapper</i>	0	0	0%	-	-	0	-	-
<i>varav emitterade värdepapper</i>	-54	-35	-54%	-58	7%	-177	-216	18%
Finansiella instrument till verkligt värde via övrigt totalresultat	0	0	0%	-	-	0	-	-
<i>varav förväntade kreditförluster</i>	-1	0	-	-	-	-1	-	-
Finansiella instrument tillgängliga för försäljning	-	-	-	2	-	-	8	-
Verkligt värde via resultaträkningen, verkligt värdeoptionen	501	-624	-	-	-	-129	-	-
<i>varav räntebärande värdepapper</i>	501	-624	-	-	-	-129	-	-
Övriga finansiella instrument till verkligt värde över resultaträkningen	-	-	-	-184	-	-	-553	-
<i>varav räntebärande värdepapper</i>	-	-	-	-182	-	-	-524	-
<i>varav lån</i>	-	-	-	-2	-	-	-29	-
Verkligt värde via resultaträkningen, obligatoriskt inkl valutakurseffekter	-115	811	-	-	-	1 107	-	-
Handel, derivat, valutakurseffekt m.m.	-	-	-	347	-	-	1 814	-
Säkringsredovisning	-23	0	-	-14	-64%	-44	-29	-52%
<i>varav nettoresultat säkringar av verkligt värde</i>	-17	5	-	-8	-113%	-4	-7	43%
<i>varav ineffektivitet i kassafördessäkringar</i>	-6	-5	-20%	-6	0%	-40	-22	-82%
Resultat från den finansiella komponenten i försäkringskontrakt	-109	-49	-122%	-40	-173%	-206	-125	-65%
Summa	303	186	63%	164	85%	908	1 271	-29%

Not 5 Övriga kostnader

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Fastigheter och lokaler	-344	-326	6%	-333	3%	-1 310	-1 235	6%
Externa datakostnader	-597	-507	18%	-514	16%	-2 191	-1 935	13%
Kommunikation	-87	-80	9%	-79	10%	-344	-309	11%
Resor och marknadsföring	-95	-56	70%	-102	-7%	-305	-317	-4%
Köpta tjänster	-524	-387	35%	-471	11%	-1 760	-1 406	25%
Materialanskaffning	-54	-36	50%	-52	4%	-178	-178	0%
Andra kostnader	-188	-162	16%	-161	17%	-624	-509	23%
Övriga kostnader	-1 889	-1 554	22%	-1 712	10%	-6 712	-5 889	14%

Not 6 Kreditförluster

Kreditförluster IFRS 9

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Förväntade kreditförluster på poster i balansräkningen								
Periodens reservering Steg 3	-108	-382	-72%			-1 155		
Steg 3 reservering som återförts till Steg 1 eller Steg 2	43	61	-30%			265		
Summa förväntade kreditförluster i Steg 3	-65	-321	-80%			-890		
Periodens nettoreservering Steg 2	-30	45				33		
Periodens nettoreservering Steg 1	-4	44				93		
Summa förväntade kreditförluster i Steg 1 och Steg 2	-34	89				126		
Summa förväntade kreditförluster på poster i balansräkningen	-99	-232	-57%			-764		
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen								
Periodens nettoreservering Steg 3	41	-1				0		
Periodens nettoreservering Steg 2	13	1				23		
Periodens nettoreservering Steg 1	2	0				33		
Summa förväntade kreditförluster på poster utanför balansräkningen	56	0				56		
Bortskrivningar								
Periodens konstaterade kreditförluster	-466	-136	243%			-3 060		
Utnyttjad andel av tidigare reserverat i Steg 3	193	107	80%			2 711		
Summa bortskrivningar	-273	-29				-349		
Återvinningar								
	40	31	29%			176		
Kreditförluster, netto	-276	-230	20%			-881		
<i>varav utlåning till allmänheten</i>	<i>-324</i>	<i>-229</i>	<i>41%</i>			<i>-929</i>		

Kreditförluster IAS 39

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Specifik reservering för individuellt värderade fordringar								
Periodens reservering				-1 061			-1 811	
Återfört från tidigare gjorda reserveringar				41			225	
Summa				-1 020			-1 586	
Gruppvis reservering								
Periodens nettoreservering för individuellt värderade fordringar				-51			-120	
Periodens nettoreservering för homogena fordringar				-4			-10	
Summa				-55			-130	
Poster utanför balansräkningen								
Förluster på poster utanför balansräkningen				-3			-4	
Återföring av förluster på poster utanför balansräkningen				0			10	
Förändring i kollektiv avsättning för poster utanför balansräkningen				-32			-27	
Summa				-35			-21	
Bortskrivningar								
Periodens konstaterade kreditförluster				-484			-1 253	
Utnyttjad andel av tidigare reserveringar				422			1 102	
Återvinningar				88			205	
Summa				26			54	
Kreditförluster, netto				-1 084			-1 683	

Kreditförluster IFRS 9 – Nyckeltal utlåning till allmänheten

	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Kreditförlustnivå i %, ack	0,04	0,04	0,04	0,03	
Total reserveringsgrad, %	0,17	0,18	0,17	0,20	
Reserveringsgrad Steg 1, %	0,01	0,01	0,02	0,02	
Reserveringsgrad Steg 2, %	0,95	1,00	0,96	1,22	
Reserveringsgrad Steg 3, %	38,00	39,54	39,23	40,19	
Andel utlåning i Steg 3, %	0,22	0,22	0,21	0,23	

Kreditförluster IAS 39 – Nyckeltal

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Osäkra fordringar					7 944
Specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar					-4 578
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av fordringar med begränsat värde					-118
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar					-463
Osäkra fordringar, netto					2 785
Total reserveringsgrad för osäkra fordringar					64,9%
Andel osäkra fordringar					0,13%
Reserveringsgrad, exkl. gruppvisa reserveringar					59,1%
Kreditförlustnivå i % av utlåning, ack.					0,08%
Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar					5 371
Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar, som inte är osäkra					968

För definitioner hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

Not 7 Utlåning

Utlåning och räntebärande värdepapper som är föremål för nedskrivningsprövning i enlighet med IFRS 9, netto

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	317 217	357 440	375 243	276 999	
Övrig utlåning till centralbanker	33 557	48 428	61 104	99 545	
Belåningsbara statssskuldförbindelser m.m	1 236	1 360	1 199	1 268	
Utlåning till övriga kreditinstitut	22 137	35 722	36 985	35 475	
<i>varav omvända repor</i>	2 756	9 353	11 116	11 032	
Utlåning till allmänheten	2 189 092	2 193 712	2 194 038	2 143 107	
<i>varav omvända repor</i>	9 049	8 645	8 726	6 698	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 373	5 996	6 021	5 586	
Summa	2 568 612	2 642 658	2 674 590	2 561 980	

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Utlåning till allmänheten					2 065 761
<i>varav omvända repor</i>					6 607
Utlåning till övriga kreditinstitut					20 250
<i>varav omvända repor</i>					1 338
Övrig utlåning till centralbanker					38 920

Utlåning och räntebärande värdepapper som är föremål för nedskrivningsprövning i enlighet med IFRS 9, stegfördelad

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Volym, brutto	2 572 424	2 646 623	2 678 441	2 566 289	
<i>varav Steg 1</i>	2 506 117	2 584 909	2 610 556	2 508 066	
<i>varav Steg 2</i>	58 576	53 838	60 469	49 965	
<i>varav Steg 3</i>	7 731	7 876	7 416	8 258	
Reserver	-3 813	-3 965	-3 851	-4 309	
<i>varav Steg 1</i>	-316	-314	-360	-378	
<i>varav Steg 2</i>	-560	-537	-582	-612	
<i>varav Steg 3</i>	-2 937	-3 114	-2 909	-3 319	

Utlåning till allmänheten som är föremål för nedskrivningsprövning i enlighet med IFRS 9, stegfördelad

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Utlåning till allmänheten, brutto	2 192 893	2 197 670	2 197 882	2 147 413	
<i>varav Steg 1</i>	2 126 983	2 136 226	2 130 147	2 089 295	
<i>varav Steg 2</i>	58 179	53 568	60 319	49 860	
<i>varav Steg 3</i>	7 731	7 876	7 416	8 258	
Reserver	-3 801	-3 958	-3 844	-4 306	
<i>varav Steg 1</i>	-312	-311	-357	-377	
<i>varav Steg 2</i>	-552	-533	-578	-610	
<i>varav Steg 3</i>	-2 937	-3 114	-2 909	-3 319	

Förändring av reserv för förväntade kreditförluster – Utlåning och räntebärande värdepapper (IFRS 9)

31 december 2018				
mkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Summa
Reserv vid årets ingång	-401	-576	-4 696	-5 673
Bortbokningar	51	109	145	305
Bortskrivningar	0	26	2 685	2 711
Omvärdering till följd av förändring i kreditrisk	-126	-619	-175	-920
Förändringar i modell/riskparametrar	29	154	-	183
Valutaeffekt m m	-7	-23	-40	-70
Nyutgivna eller förvärvade tillgångar	-59	-82	-16	-157
Förflyttning till Steg 1	-13	44	0	31
Förflyttning till Steg 2	94	-245	2	-149
Förflyttning till Steg 3	116	652	-842	-74
Reserv vid periodens utgång	-316	-560	-2 937	-3 813

Förändring av reserv för förväntade kreditförluster – Utlåning till allmänheten (IFRS 9)

31 december 2018				
mkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Summa
Reserv vid årets ingång	-400	-573	-4 696	-5 669
Bortbokningar	50	109	145	304
Bortskrivningar	0	26	2 685	2 711
Omvärdering till följd av förändring i kreditrisk	-118	-619	-175	-912
Förändringar i modell/riskparametrar	28	153	-	181
Valutaeffekt m m	-7	-23	-40	-70
Nyutgivna eller förvärvade tillgångar	-58	-81	-16	-155
Förflyttning till Steg 1	-13	44	0	31
Förflyttning till Steg 2	90	-240	2	-148
Förflyttning till Steg 3	116	652	-842	-74
Reserv vid periodens utgång	-312	-552	-2 937	-3 801

Förändringsanalysen visar nettoeffekten på reserven i angivet steg per förklaringspost under perioden. Effekten av bortbokningar och bortskrivningar beräknas på ingående balans. Effekten av omvärdering till följd av förändringar i modell/riskparametrar samt valutaeffekt med mera beräknas innan eventuell förflyttning av nettobeloppet mellan steg. Nyutgivna eller förvärvade tillgångar och förflyttade belopp mellan stegen redovisas efter att effekten av övriga förklaringsposter beaktats. Förflyttningsraderna anger effekten på reserven i angivet steg.

Utlåning till allmänheten (IFRS 9), sektor och branschfördelad

31 december 2018	Brutto			Reserver			Netto
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
mkr							
Privatpersoner	1 075 441	21 118	2 326	-117	-110	-755	1 097 903
<i>varav hypotekslån</i>	881 551	14 777	588	-35	-33	-36	896 812
<i>varav övriga lån säkerställda i bostad</i>	145 349	4 267	509	-12	-17	-119	149 977
<i>varav övriga lån privatpersoner</i>	48 541	2 074	1 229	-70	-60	-600	51 114
Bostadsrättsföreningar	226 387	2 989	72	-10	-12	-15	229 411
<i>varav hypotekslån</i>	191 140	1 358	26	-4	0	-10	192 510
Fastighetsförvaltning	579 606	17 689	1 365	-88	-203	-367	598 002
Tillverkningsindustri	23 508	3 548	445	-10	-66	-272	27 153
Handel	20 311	1 774	153	-12	-27	-110	22 089
Hotell- och restaurangverksamhet	8 721	256	31	-6	-5	-22	8 975
Person- och godstransport till sjöss	5 665	150	1 574	-1	-3	-405	6 980
Övrig transport och kommunikation	12 744	1 684	107	-6	-10	-80	14 439
Byggnadsverksamhet	20 264	1 036	171	-15	-38	-122	21 296
Elektricitet, gas och vatten	19 400	1 109	53	-2	-9	-53	20 498
Jordbruk, jakt och skogsbruk	14 791	892	83	-7	-13	-40	15 706
Övrig serviceverksamhet	22 800	884	353	-13	-23	-168	23 833
<i> Holding-, investemnt- och försäkringsbolag, fonder m.m.</i>	72 371	3 083	283	-12	-20	-202	75 503
Stat och kommun	10 598	277	-	-1	0	-	10 874
<i>varav Riksgälden</i>	120	-	-	-	-	-	120
Övrig företagsutlåning	14 376	1 690	715	-12	-13	-326	16 430
Summa	2 126 983	58 179	7 731	-312	-552	-2 937	2 189 092

Specifikation av Utlåning till allmänheten (IFRS 9), fastighetsförvaltning

31 december 2018	Brutto			Reserver			Netto
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
mkr							
Utlåning i Sverige							
Statligt ägda fastighetsbolag	5 066	-	-	0	-	-	5 066
Kommunalt ägda fastighetsbolag	7 782	189	-	0	0	-	7 971
Bostadsfastighetsbolag	110 102	1 510	44	-6	-6	-24	111 620
<i>varav hypotekslån</i>	95 995	1 341	5	-4	-4	-	97 333
Övrig fastighetsförvaltning	124 384	2 485	193	-12	-13	-114	126 923
<i>varav hypotekslån</i>	55 132	1 182	2	-3	-5	0	56 308
Summa utlåning i Sverige	247 334	4 184	237	-18	-19	-138	251 580
Utlåning utanför Sverige							
Storbritannien	130 699	5 773	728	-28	-91	-131	136 950
Norge	106 962	4 625	175	-26	-38	-52	111 646
Danmark	20 102	585	98	-7	-19	-28	20 731
Finland	38 630	2 507	102	-3	-36	-12	41 188
Nederländerna	31 440	13	-	-4	0	-	31 449
Övriga länder	4 439	2	25	-2	-	-6	4 458
Summa utlåning utanför Sverige	332 272	13 505	1 128	-70	-184	-229	346 422
Total utlåning - Fastighetsförvaltning	579 606	17 689	1 365	-88	-203	-367	598 002

Utlåning till allmänheten (IAS 39), sektor och branschfördelad

31 december 2017			
mkr	Utlåning brutto	Reserv- eringar	Utlåning netto
Privatpersoner	1 040 638	-710	1 039 928
<i>varav hypotekslån</i>	850 962	-39	850 923
<i>varav övriga lån säkerställda i bostad</i>	128 728	-133	128 595
<i>varav övriga lån privatpersoner</i>	60 948	-538	60 410
Bostadsrättsföreningar	205 984	-18	205 966
<i>varav hypotekslån</i>	172 264	-11	172 253
Fastighetsförvaltning	565 190	-523	564 667
Tillverkningsindustri	27 393	-471	26 922
Handel	21 282	-201	21 081
Hotell- och restaurangverksamhet	8 369	-35	8 334
Person- och godstransport till sjöss	8 499	-1 325	7 174
Övrig transport och kommunikation	16 088	-25	16 063
Byggnadsverksamhet	20 216	-697	19 519
Elektricitet, gas och vatten	22 040	-128	21 912
Jordbruk, jakt och skogsbruk	13 064	-46	13 018
Övrig serviceverksamhet	22 208	-215	21 993
Holdings-, investment-, försäkringsbolag, fonder m.m.	67 805	-249	67 556
Stat och kommun	13 611	-	13 611
Övrig företagsutlåning	18 533	-53	18 480
Summa utlåning till allmänheten, före beaktande av gruppvis reservering	2 070 920	-4 696	2 066 224
Gruppvis reservering			-463
Summa utlåning till allmänheten			2 065 761

Specifikation av Utlåning till allmänheten (IAS 39), fastighetsförvaltning

31 december 2017			
mkr	Utlåning brutto	Reserv- eringar	Utlåning netto
Utlåning i Sverige			
Statligt ägda fastighetsbolag	4 329	-	4 329
Kommunalt ägda fastighetsbolag	8 874	-	8 874
Bostadsfastighetsbolag	106 014	-20	105 994
<i>varav hypotekslån</i>	92 260	-	92 260
Övrig fastighetsförvaltning	125 224	-126	125 098
<i>varav hypotekslån</i>	52 932	-2	52 930
Summa utlåning i Sverige	244 441	-146	244 295
Utlåning utanför Sverige			
Danmark	20 367	-70	20 297
Finland	37 302	-4	37 298
Norge	104 319	-100	104 219
Storbritannien	125 701	-197	125 504
Nederländerna	27 628	-	27 628
Övriga länder	5 432	-6	5 426
Summa utlåning utanför Sverige	320 749	-377	320 372
Total utlåning – Fastighetsförvaltning	565 190	-523	564 667

Not 8 Kreditriskexponering

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	317 217	357 440	375 243	276 999	226 314
Övrig utlåning till centralbanker	33 557	48 428	61 104	99 545	38 920
Belåningsbara statskuldförbindelser m.m.	122 260	145 589	141 828	103 579	129 006
Utlåning till övriga kreditinstitut	22 137	35 722	36 985	35 475	20 250
<i>varav omvända repor</i>	2 756	9 353	11 116	11 032	1 338
Utlåning till allmänheten	2 189 092	2 193 712	2 194 038	2 143 107	2 065 761
<i>varav omvända repor</i>	9 049	8 645	8 726	6 698	6 607
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 729	56 571	62 009	59 175	49 601
Derivatinstrument*	58 041	52 615	67 016	59 069	56 070
Ansvarsförbindelser	92 939	89 952	89 404	88 634	75 666
<i>varav garantiförbindelser, krediter</i>	10 319	10 248	10 079	9 729	10 177
<i>varav garantiförbindelser, övrigt</i>	75 290	72 333	73 291	72 274	57 878
<i>varav dokumentkrediter</i>	7 330	7 371	6 034	6 631	7 611
Åtaganden	458 772	463 080	459 482	457 688	443 383
<i>varav outnyttjad del av beviljade räkningskrediter</i>	123 744	124 264	125 580	129 845	131 121
<i>varav kreditlöften</i>	314 437	310 331	309 984	299 383	290 643
<i>varav övrigt</i>	20 591	28 485	23 918	28 460	21 619
Summa	3 344 744	3 443 109	3 487 109	3 323 271	3 104 971

*Avser den totala summan av positiva marknadsvärden.

Not 9 Derivat

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Positiva marknadsvärden					
Handel	28 854	27 289	38 409	33 049	31 242
Marknadsvärdessäkring	37	55	35	55	65
Kassaflödessäkring	50 200	45 082	51 579	48 238	45 585
Kvittade belopp	-21 050	-19 811	-23 007	-22 273	-20 822
Summa	58 041	52 615	67 016	59 069	56 070
Negativa marknadsvärden					
Handel	29 104	29 438	34 633	33 939	33 576
Marknadsvärdessäkring	241	150	305	185	125
Kassaflödessäkring	5 835	7 706	8 095	12 417	11 086
Kvittade belopp	-17 820	-18 157	-21 073	-20 639	-19 911
Summa	17 360	19 137	21 960	25 902	24 876
Nominella värden					
Handel	4 235 753	4 171 570	4 382 951	4 598 181	4 054 918
Marknadsvärdessäkring	79 795	81 540	83 699	82 129	79 318
Kassaflödessäkring	996 906	1 022 442	1 042 608	1 160 081	1 060 565
Kvittade belopp	-2 241 073	-2 107 319	-2 162 770	-2 179 898	-2 071 229
Summa	3 071 381	3 168 233	3 346 488	3 660 493	3 123 572

I noten presenteras derivatkontrakt brutto. Belopp som kvittats i balansräkningen består av det kvittade marknadsvärdet på kontrakt för vilka det finns en legal rätt och avsikt att reglera avtalade kassaflöden netto (däribland clearade kontrakt). Dessa kontrakt nettoredovisas i balansräkningen per motpart och valuta.

Not 10 Kvittning av finansiella instrument

31 december 2018 mkr	Derivat	Återköpsavtal samt utlåning av värdepapper	Totalt
Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	79 091	20 041	99 132
Kvittade belopp	-21 050	-7 155	-28 205
Redovisat värde i balansräkningen	58 041	12 886	70 927
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-12 604	-	-12 604
Mottagna finansiella säkerheter	-38 698	-12 886	-51 584
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-51 302	-12 886	-64 188
Nettobelopp	6 739	-	6 739
Finansiella skulder som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	35 180	7 155	42 335
Kvittade belopp	-17 820	-7 155	-24 975
Redovisat värde i balansräkningen	17 360	-	17 360
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-12 604	-	-12 604
Ställda finansiella säkerheter	-1 766	-	-1 766
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-14 370	-	-14 370
Nettobelopp	2 990	-	2 990

31 december 2017 mkr	Derivat	Återköpsavtal samt utlåning av värdepapper	Totalt
Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	76 892	18 605	95 497
Kvittade belopp	-20 822	-9 309	-30 131
Redovisat värde i balansräkningen	56 070	9 296	65 366
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-16 838	-	-16 838
Mottagna finansiella säkerheter	-30 023	-9 296	-39 319
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-46 861	-9 296	-56 157
Nettobelopp	9 209	-	9 209
Finansiella skulder som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	44 787	9 435	54 222
Kvittade belopp	-19 911	-9 309	-29 220
Redovisat värde i balansräkningen	24 876	126	25 002
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-16 838	-	-16 838
Ställda finansiella säkerheter	-2 974	-126	-3 100
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-19 812	-126	-19 938
Nettobelopp	5 064	-	5 064

Derivatinstrument kvittas i balansräkningen när det återspeglar bankens förväntade kassaflöden vid regleringen av två eller flera derivat. Återköpsavtal och omvända återköpsavtal mot centrala clearingmotparter kvittas i balansräkningen när det återspeglar bankens förväntade kassaflöden vid regleringen av två eller flera avtal. Det inträffar när banken både har en avtalsmässig rätt och avsikt att reglera avtalade kassaflöden netto. Den kvarvarande motpartsrisken i derivat reduceras genom avtal om netting vid betalningsinställelse, det vill säga netting av positiva och negativa värden i alla derivattransaktioner med en och samma motpart i en konkurssituation. Banken har som policy att teckna nettingsavtal med alla bankmotparter. Nettingsavtalen kompletteras med avtal om ställande av säkerheter för nettoexponeringen. I huvudsak används kontanter som säkerhet, men även statspapper förekommer. Säkerheter för återköpsavtal samt in- och utlåning av värdepapper utgår i regel i form av kontanter eller andra värdepapper.

I det kvittade beloppet för derivattillgångar ingår kvittade kontantsäkerheter om 5 106 mkr (3 342) vilka härrör från balansräkningsposten In- och upplåning från allmänheten. I det kvittade beloppet för derivatsskulder ingår kvittade kontantsäkerheter om 1 877 mkr (2 431) vilka härrör från balansräkningsposten Utlåning till allmänheten.

Not 11 Goodwill och andra immateriella tillgångar

mkr	Goodwill		Andra immateriella tillgångar		Totalt	
	Helår 2018	Helår 2017	Helår 2018	Helår 2017	Helår 2018	Helår 2017
Ingående bokfört värde	6 798	6 761	3 063	2 632	9 861	9 393
Under perioden tillkommande	-	7	786	694	786	701
Periodens avskrivningar	-	-	-344	-266	-344	-266
Periodens nedskrivningar	-	-	-4	-9	-4	-9
Valutaeffekt	124	30	32	12	156	42
Utgående bokfört värde	6 922	6 798	3 533	3 063	10 455	9 861

Not 12 Skulder till kreditinstitut, in- och upplåning från allmänheten

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Skulder till kreditinstitut	194 082	194 657	211 927	193 642	174 820
<i>varav repor</i>	-	49	-	157	126
In- och upplåning från allmänheten	1 008 487	1 099 384	1 126 480	1 065 678	941 967
<i>varav repor</i>	-	8 243	13	4 202	-

Not 13 Emitterade värdepapper

mkr	Helår 2018	Helår 2017
Emitterade värdepapper vid årets ingång	1 276 595	1 261 765
Emitterade	1 116 122	1 207 398
Återköpta	-74 918	-55 656
Förfallna	-967 815	-1 098 438
Valutaeffekter m m	44 663	-38 474
Emitterade värdepapper vid periodens utgång	1 394 647	1 276 595

Not 14 Ställda säkerheter, ansvarsförbindelser och åtaganden

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
För egna skulder ställda säkerheter	850 368	902 214	868 092	859 158	856 772
Övriga ställda säkerheter	48 622	35 036	31 853	39 389	34 165
Ansvarsförbindelser	92 939	89 952	89 404	88 634	75 666
Åtaganden	458 772	463 080	459 482	457 688	443 383

Not 15 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

31 december 2018		Verkligt värde via resultaträkningen					
mkr	Obligatoriskt	Verkligt värde- optionen	Derivat identifierat som säkrings- instrument	Verkligt värde via övrigt totalresultat	Upplupet anskaff- ningsvärde	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker					317 217	317 217	317 217
Övrig utlåning till centralbanker					33 557	33 557	33 557
Belåningsbara statskuldförbindelser	2 567	118 457		405	831	122 260	122 260
Utlåning till övriga kreditinstitut					22 137	22 137	22 072
Utlåning till allmänheten					2 189 092	2 189 092	2 199 205
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring					33	33	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	8 748	36 608		5 373		50 729	50 729
Aktier och andelar	11 981			1 840		13 821	13 821
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	136 287				59	136 346	136 346
Derivatinstrument	12 547		45 494			58 041	58 041
Övriga tillgångar	19				16 861	16 880	16 880
Summa	172 149	155 065	45 494	7 618	2 579 787	2 960 113	2 970 128
Andelar i intresseföretag						259	
Icke finansiella tillgångar						17 802	
Summa tillgångar						2 978 174	
Skulder							
Skulder till kreditinstitut					194 082	194 082	196 447
In- och upplåning från allmänheten					1 008 487	1 008 487	1 008 562
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		136 287			59	136 346	136 346
Emitterade värdepapper	2 250				1 392 397	1 394 647	1 403 560
Derivatinstrument	13 155		4 205			17 360	17 360
Korta positioner	6 163					6 163	6 163
Övriga skulder	20				12 964	12 984	12 984
Efterställda skulder					51 085	51 085	51 081
Summa	21 588	136 287	4 205		2 659 074	2 821 154	2 832 503
Icke finansiella skulder						14 759	
Summa skulder						2 835 913	

31 december 2017	Verkligt värde i resultaträkningen		Derivat identifierat som säkrings- instrument	Lån och andra fordringar	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Innehav för handel	Övrigt						
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker				226 314			226 314	226 314
Övrig utlåning till centralbanker				38 920			38 920	38 920
Belåningsbara statsskuldförbindelser	7 349	120 683			974		129 006	129 006
Utlåning till övriga kreditinstitut				20 250			20 250	20 081
Utlåning till allmänheten		377		2 065 384			2 065 761	2 073 536
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring				36			36	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 261	30 948			5 392		49 601	49 601
Aktier och andelar	11 914	964			1 174		14 052	14 052
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken		135 563		54			135 617	135 617
Derivatinstrument	12 572		43 498				56 070	56 070
Övriga tillgångar	16			10 699			10 715	10 715
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	102	490		5 749	4		6 345	6 345
Summa	45 214	289 025	43 498	2 367 406	7 544		2 752 687	2 760 257
Andelar i intresseföretag							297	
Icke finansiella tillgångar							13 993	
Summa tillgångar							2 766 977	
Skulder								
Skulder till kreditinstitut						174 820	174 820	176 611
In- och upplåning från allmänheten						941 967	941 967	941 975
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		135 556				61	135 617	135 617
Emitterade värdepapper	4 625					1 271 970	1 276 595	1 289 925
Derivatinstrument	15 204		9 672				24 876	24 876
Korta positioner	2 072						2 072	2 072
Övriga skulder	12					15 851	15 863	15 863
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13					12 705	12 718	12 718
Efterställda skulder						32 896	32 896	33 889
Summa	21 926	135 556	9 672			2 450 270	2 617 424	2 633 546
Icke finansiella skulder							7 949	
Summa skulder							2 625 373	

Not 16 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde

31 december 2018 mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	119 338	2 091	-	121 429
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	48 802	1 927	-	50 729
Aktier och andelar	10 662	2 024	1 135	13 821
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	134 715	1 088	484	136 287
Derivatinstrument	421	57 796	-176	58 041
Summa	313 938	64 926	1 443	380 307
Skulder				
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	134 715	1 088	484	136 287
Emitterade värdepapper	-	2 250	-	2 250
Derivatinstrument	501	17 035	-176	17 360
Korta positioner	6 060	103	-	6 163
Summa	141 276	20 476	308	162 060

31 december 2017 mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	126 996	2 010	-	129 006
Utlåning till allmänheten	-	364	13	377
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	47 111	2 490	-	49 601
Aktier och andelar	8 798	4 008	1 246	14 052
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	135 099	-	464	135 563
Derivatinstrument	364	55 793	-87	56 070
Summa	318 368	64 665	1 636	384 669
Skulder				
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	135 092	-	464	135 556
Emitterade värdepapper	-	4 625	-	4 625
Derivatinstrument	377	24 587	-88	24 876
Korta positioner	2 013	59	-	2 072
Summa	137 482	29 271	376	167 129

Värderingsprocessen

Riskkontrollfunktionen kontrollerar att koncernens finansiella instrument värderas korrekt. Värderingarna baseras på externt genererad data i så stor utsträckning som är möjligt.

Finansiella instrument för vilka det finns prisuppgifter som är lättillgängliga och som representerar verkliga och frekvent förekommande transaktioner värderas till aktuellt marknadspris. För finansiella tillgångar används aktuell köpkurs och för finansiella skulder används aktuell säljkurs. För grupper av finansiella instrument som förvaltas på basis av bankens nettoexponering för marknadsrisk likställs det aktuella marknadspriset med det pris som skulle erhållas eller betalas vid en avyttring av nettopositionen.

För finansiella instrument för vilka tillförlitliga uppgifter om marknadspris saknas, bestäms verkligt värde med hjälp av värderingsmodeller. Sådana modeller kan exempelvis bygga på prisjämförelser, nuvärdesberäkning alternativt optionsvärderingsteori, beroende på instrumentets karaktär.

Värderingshierarkin

Finansiella instrument värderade till verkligt värde har i tabellerna kategoriserats med avseende på hur de värderats och graden av transparens kring marknadsdata som använts vid värderingen. Kategoriseringen framgår som nivå 1–3 i tabellerna. Finansiella

instrument som värderas till ett direkt och likvitt marknadspris kategoriseras som nivå 1. Dessa finansiella instrument består främst av statspapper och andra räntebärande värdepapper som handlas aktivt, noterade aktier samt korta positioner i motsvarande tillgångar. I nivå 1 ingår även merparten av de fondandelar och andra tillgångar som är kopplade till fondförsäkringskontrakt och liknande avtal samt motsvarande skulder. Finansiella instrument som värderas med värderingsmodeller som i allt väsentligt bygger på marknadsdata kategoriseras som nivå 2. I nivå 2 ingår främst räntebärande värdepapper samt ränte- och valutarelaterade derivat. Finansiella instrument vars värdering i väsentlig utsträckning påverkas av indata som inte går att verifiera med externa marknadsuppgifter kategoriseras som nivå 3. I nivå 3 ingår onoterade aktier, vissa innehav i riskkapitalfonder samt vissa derivat.

Som grund för indelningen ligger den värderingsmetod som använts på balansdagen. Om kategorin för ett specifikt instrument har förändrats i jämförelse med föregående balansdag (2017-12-31) har instrumentet flyttats mellan nivåerna i tabellen. Under räkenskapsåret 2018 har vissa volymer flyttats mellan nivå 1 och nivå 2 till följd av en ny bedömning av marknadsaktiviteten. På tillgångssidan har tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken till ett värde av 1 088 mkr och derivat till ett värde av 1 mkr flyttats från nivå 1 till nivå 2. Räntebärande värdepapper till ett värde av 778 mkr, aktier till ett värde av 68 mkr och derivat till ett värde av 1 mkr har flyttats från nivå

2 till nivå 1. På skuldsidan har skulder där kunden står värdeförändringsrisken till ett värde av 1 088 mkr och derivat till ett värde av 8 mkr flyttats från nivå 1 till 2. Derivat till ett värde av 12 mkr har flyttats från nivå 2 till nivå 1. Årets förändring av innehav i nivå 3 redovisas i separat tabell, se nedan.

Innehav i nivå 3 består främst av onoterade aktier. Koncernens innehav av onoterade aktier består i huvudsak av andelar i företag som utför stödjande verksamhet för banken. Det kan exempelvis röra sig om andelar i clearingorganisationer och infrastruktursamarbeten på Handelsbankens hemmamarknader. Sådana innehav värderas i regel till bankens andel av substansvärdet i bolaget, alternativt till det pris den senaste transaktionen genomfördes. Onoterade aktier är i allt väsentligt klassificerade till verkligt värde via övrigt totalresultat efter den 1 januari 2018 och var klassificerade som tillgängliga för försäljning fram till och med den 31 december 2017.

Värdeförändringar på dessa innehav redovisas därmed i övrigt totalresultat.

Vissa innehav i riskkapitalfonder kategoriseras i nivå 3. De värderas med värderingsmodeller som huvudsakligen bygger på relativvärdering av jämförbara noterade företag i samma bransch. Det resultatmätt som jämförelsen bygger på justeras för faktorer som stör jämförelsen mellan investeringen och jämförelsebolaget. Därefter beräknas värdet på basis av vinstmultiplar, exempelvis P/E-tal. Merparten av dessa innehav utgör placeringstillgångar i koncernens försäkringsrörelse. Värdeförändringar på placeringstillgångarna ingår i underlaget för beräkning av avkastningsdelning i försäkringsrörelsen och redovisas därmed inte direkt i resultaträkningen.

Vidare kategoriseras derivatkomponenten i vissa av bankens emitterade strukturerade obligationer och dess tillhörande säkrande

Förändring av innehav i nivå 3

Januari – december 2018 mkr	Aktier och andelar	Derivat- tillgångar*	Derivat- skulder*	Utlåning till allmänheten	Tillgångar där kunden står värde- förändrings- risken	Skulder där kunden står värde- förändrings- risken
Redovisat värde per 2017-12-31	1 246	-87	88	13	464	-464
Effekt av övergång till IFRS 9	-	-	-	-13	-	-
Redovisat värde vid årets ingång	1 246	-87	88	-	464	-464
Nyanskaffningar	24	-20	14	-	-	-
Aterköp/avyttrat	-33	10	4	-	-	-
Förfallet	-	-	-	-	-	-
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	6	-107	100	-	20	-20
Orealiserad värdeförändring i övrigt totalresultat	-108	-	-	-	-	-
Förflyttning från nivå 1 eller 2	-	-3	3	-	-	-
Förflyttning till nivå 1 eller 2	-	31	-33	-	-	-
Redovisat värde vid periodens utgång	1 135	-176	176	-	484	-484

Januari – december 2017 mkr	Aktier och andelar	Derivat- tillgångar*	Derivat- skulder*	Utlåning till allmänheten	Tillgångar där kunden står värde- förändrings- risken	Skulder där kunden står värde- förändrings- risken
Redovisat värde vid årets ingång	1 837	-	-	17	762	-762
Nyanskaffningar	25	-	-	-	-	-
Aterköp/avyttrat	-62	-	-	-	-318	318
Förfallet	-	-	-	-5	-	-
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-77	-	-	-	20	-20
Orealiserad värdeförändring i övrigt totalresultat	-477	-	-	-	-	-
Förflyttning från nivå 1 eller 2	-	-87	88	1	-	-
Förflyttning till nivå 1 eller 2	-	-	-	-	-	-
Redovisat värde vid periodens utgång	1 246	-87	88	13	464	-464

* Derivat som rapporteras i nivå 3 utgörs av en delkomponent i ett huvudinstrument. Klassificeringen av huvudinstrumentet styr om delkomponenten klassificeras som tillgång eller skuld. Delkomponent med negativt verkligt värde klassificeras som tillgång om det verkliga värdet för huvudinstrumentet i sin helhet är positivt. Delkomponent med positivt verkligt värde klassificeras som skuld om det verkliga värdet för huvudinstrumentet i sin helhet är negativt.

derivat i nivå 3. För dessa derivat har interna antaganden väsentlig påverkan för beräkningen av det verkliga värdet. Säkrande derivat i nivå 3 är handlade under CSA-avtal, där marknadsvärdena stäms av och säkerställs på daglig basis med bankens motparter.

Skillnader mellan transaktionspris och det värde som räknas fram med hjälp av en värderingsmodell

I modellerna används indata i form av marknadspriser och andra variabler som bedöms påverka prissättningen. De modeller och indata som ligger till grund för värderingarna valideras regelbundet för att säkerställa att de överensstämmer med marknadspraxis och vedertagen finansiell teori. I de fall det uppstår väsentliga positiva skillnader mellan det värde som tagits fram med hjälp av en värderingsmodell vid det första redovisningstillfället och transaktionspriset (så kallade dag 1-resultat), periodiseras mellanskillnaden över instrumentets löptid. Sådana skillnader orsakas av att den tillämpade värderingsmodellen inte fullt ut fångar upp alla komponenter som påverkar instrumentets värde.

Principen innebär att en periodiseringseffekt om 158 mkr (144) redovisats i nettoresultat av finansiella transaktioner under räkenskapsåret 2018. Vid utgången av perioden uppgick sammanlagda ännu ej resultatförda dag 1-resultat till 602 mkr, vilket vid årsskiftet 2017 motsvarade 638 mkr.

Banken gör löpande en fristående värdering av den sammanlagda kreditrisikomponenten (såväl egen kreditrisk som motpartsrisk) i utestående modellvärderade derivat. Förändringar i verkligt värde till följd av förändrad kreditrisk tas till resultatet i den utsträckning den sammanlagda effekten överstiger ännu ej resultatförda dag 1-resultat.

Not 17 Tillgångar och skulder i valuta

31 december 2018								
mkr	SEK	EUR	NOK	DKK	GBP	USD	Övriga valutor	Totalt
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	56	133 057	3 548	505	73 394	105 765	892	317 217
Övrig utlåning till centralbanker	10 128	-	-	22 583	846	-	-	33 557
Utlåning till övriga kreditinstitut	2 071	7 090	820	151	543	10 188	1 274	22 137
Utlåning till allmänheten	1 338 696	225 596	255 700	99 330	238 624	24 637	6 509	2 189 092
<i>varav företag</i>	493 278	147 086	160 461	34 663	163 535	24 514	5 090	1 028 627
<i>varav hushåll</i>	845 418	78 511	95 239	64 667	75 089	123	1 419	1 160 466
Belåningsbara statsskuldförbindelser	89 716	7 139	5	14	-	24 567	819	122 260
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 784	2 122	1 217	-	558	7 048	-	50 729
Övriga ej valutafördelade poster	243 182							243 182
Summa tillgångar	1 723 633	375 004	261 290	122 583	313 965	172 205	9 494	2 978 174
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	53 343	104 355	6 416	5 432	839	13 714	9 983	194 082
In- och upplåning från allmänheten	603 103	108 519	64 004	43 719	161 974	23 835	3 333	1 008 487
<i>varav företag</i>	238 197	86 964	42 505	23 915	106 423	21 444	2 830	522 278
<i>varav hushåll</i>	364 906	21 555	21 499	19 803	55 551	2 390	504	486 208
Emitterade värdepapper	461 015	297 125	25 165	86	85 509	494 203	31 544	1 394 647
Efterställda skulder	8 691	31 222	-	-	-	11 172	-	51 085
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	329 873							329 873
Summa skulder och eget kapital	1 456 025	541 221	95 585	49 237	248 322	542 924	44 860	2 978 174
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder (netto)		166 291	-165 567	-73 215	-65 607	370 651	35 422	
Nettoposition i valuta		74	138	131	36	-68	56	367

31 december 2017								
mkr	SEK	EUR	NOK	DKK	GBP	USD	Övriga valutor	Totalt
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	83	85 625	3 916	2 139	84 768	48 079	1 704	226 314
Övrig utlåning till centralbanker	6 683	-	7 170	24 198	492	-	377	38 920
Utlåning till övriga kreditinstitut	2 059	5 700	566	45	811	9 711	1 358	20 250
Utlåning till allmänheten	1 287 467	200 448	235 215	94 108	213 208	28 186	7 129	2 065 761
<i>varav företag</i>	481 250	133 080	145 245	33 661	143 347	27 955	6 324	970 862
<i>varav hushåll</i>	806 217	67 368	89 970	60 447	69 861	231	805	1 094 899
Belåningsbara statsskuldförbindelser	100 576	6 853	-	12	-	20 804	761	129 006
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	36 964	2 383	1 090	-	1 378	7 786	-	49 601
Övriga ej valutafördelade poster	237 125							237 125
Summa tillgångar	1 670 957	301 009	247 957	120 502	300 657	114 566	11 329	2 766 977
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	62 784	61 572	13 866	7 860	3 373	18 915	6 450	174 820
In- och upplåning från allmänheten	559 212	104 453	57 429	39 416	146 293	29 973	5 191	941 967
<i>varav företag</i>	221 345	86 046	36 994	22 164	98 176	27 633	4 666	497 024
<i>varav hushåll</i>	337 867	18 407	20 435	17 252	48 117	2 340	525	444 943
Emitterade värdepapper	468 766	282 725	24 175	556	93 884	376 959	29 530	1 276 595
Efterställda skulder	8 349	14 751	-	-	-	9 796	-	32 896
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	340 699							340 699
Summa skulder och eget kapital	1 439 810	463 501	95 470	47 832	243 550	435 643	41 171	2 766 977
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder (netto)		162 627	-152 299	-72 590	-56 970	321 072	29 891	
Nettoposition i valuta		135	188	80	137	-5	49	584

Not 18 Kapitalbas och kapitalkrav i den konsoliderade situationen

Kraven på beräkning av kapitalbas och kapitalkrav regleras i förordning (EU) nr 575/2013 (CRR) samt direktiv 2013/36/EU, vilka utgör EU:s implementering av det internationella Basel III-regelverket. Samtliga hänvisningar till CRR i denna bokslutskommuniké avser hela detta EU-regelverk oavsett rättsakt (förordning, direktiv, genomförandeakt eller nationell implementering). Uppgifter som redovisas i detta avsnitt avser minimikapitalkraven enligt Pelare 1 och svarar upp mot kraven på offentliggörande av information om kapitaltäckning i CRR del åtta samt FFFS 2014:12.

Kapitalbas

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
PRIMÄRT KAPITAL					
Eget kapital, koncernen	142 261	141 210	138 279	131 613	141 604
Upparbetad ej utbetald utdelning föregående år	-	-	-	-	-
Upparbetad utdelning innevarande år	-10 693	-12 104	-8 389	-3 620	-14 581
Koncerninterna justeringar av resultat	-779	-657	-444	-210	-820
Koncerninterna justeringar i eget kapital	2 616	2 582	2 549	2 529	3 337
Minoritetsintressen	-12	-11	-11	-13	-11
Eget kapital, konsoliderad situation	133 393	131 020	131 984	130 299	129 529
Avgående poster					
Goodwill och andra immateriella tillgångar	-10 390	-10 323	-10 328	-10 091	-9 787
Prisjusteringar (verkligt värde)	-375	-397	-385	-386	-409
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-2 047	-1 907	-1 974	-1 748	-2 357
Positioner i värdepapperisering	-	-	-	-	-
Övervärde pensionstillgångar	-	-	-	-	-
Egna aktier	-508	-565	-516	-551	-569
Justeringar enligt stabilitetsfilter					
Kassaflödessäkringar	-1 263	956	-377	168	-654
Orealiserad ackumulerad positiv värdeförändring, aktier	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital, brutto	118 810	118 784	118 404	117 691	115 753
Tröskelavdrag					
Kapitaltillskott i ej konsoliderade finansiella företag överstigande 10% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Uppskjuten skattefordran överstigande 10% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Summa kapitaltillskott och uppskjuten skattefordran överstigande 15% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital	118 810	118 784	118 404	117 691	115 753
Primärkapitaltillskott	12 653	12 599	12 685	11 934	11 746
Summa primärt kapital	131 463	131 383	131 089	129 625	127 499
SUPPLEMENTÄRT KAPITAL					
Förlagslån	18 325	18 415	26 495	26 096	17 745
Positiva belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-	-	-	37	-
Supplementärkapitaltillskott i bolag som inte konsolideras	-1 129	-1 129	-1 129	-1 129	-1 129
Summa supplementärt kapital	17 196	17 286	25 366	25 004	16 616
Total kapitalbas	148 659	148 669	156 455	154 629	144 115

Kapitalrelationer och buffertar

	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	16,8%	21,7%	21,4%	21,6%	22,7%
Primärkapitalrelation, CRR	18,6%	24,0%	23,7%	23,7%	25,0%
Total kapitalrelation, CRR	21,0%	27,1%	28,3%	28,3%	28,3%
Risikexponeringsbelopp, CRR	707 579	547 977	553 762	545 898	509 032
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt Basel I-golv					142%
Institutsspecifika buffertkrav*	7,0%	6,7%	6,8%	6,7%	6,7%
varav krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
varav krav på kontracyklisk kapitalbuffert	1,5%	1,2%	1,3%	1,2%	1,2%
varav krav på systemriskbuffert	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	12,3%	17,2%	16,9%	17,1%	18,2%

* Uppgifter lämnas endast för buffertkrav som trätt i kraft.

Kapitalkrav

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Kreditrisk enligt schablonmetoden	6 996	7 208	7 350	7 080	6 707
Kreditrisk enligt internmetoden	30 247	30 147	30 259	30 049	27 871
Risikviktsgolv Svenska bolån	13 050				
Marknadsrisk	781	867	1 112	958	825
Kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	417	501	465	470	391
Operativ risk	5 115	5 115	5 115	5 115	4 929
Summa kapitalkrav	56 606	43 838	44 301	43 672	40 723
Justering enligt Basel I-golv					62 125
Kapitalkrav, Basel I-golv					102 848
Total kapitalbas, Basel I-golv					146 472

Från den 1 januari 2018 upphörde kapitalkrav och rapportering enligt det så kallade Basel 1-golvet som en följd av artikel 500(1) i tillsynsförordningen (575/2013/EU).

Risikexponeringsbelopp

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Kreditrisk enligt schablonmetoden	87 451	90 106	91 877	88 502	83 833
Kreditrisk enligt internmetoden	378 089	376 834	378 236	375 609	348 386
Risikviktsgolv Svenska bolån	163 123				
Marknadsrisk	9 765	10 835	13 906	11 978	10 310
Kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	5 219	6 270	5 811	5 877	4 890
Operativ risk	63 932	63 932	63 932	63 932	61 613
Summa Risikexponeringsbelopp	707 579	547 977	553 762	545 898	509 032

Kapitalkrav kreditrisk schablonmetoden**

mkr	Exponeringsvärde		Riskvägt exponeringsbelopp		Kapitalkrav		Genomsnittlig riskvikt, %	
	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2018	31 dec 2017
	Stater och centralbanker	403	236	-	-	-	-	0,0
Kommuner	25	-	5	-	0	-	20,0	0,0
Multilaterala utvecklingsbanker	183	568	-	-	-	-	0,0	0,0
Internationella organisationer	-	35	-	-	-	-	0,0	0,0
Institut	9 570	7 290	897	506	72	40	9,4	6,9
Företag	10 282	9 407	10 191	9 312	815	745	99,1	99,0
Hushåll	9 198	16 824	6 867	12 580	549	1 006	74,7	74,8
Säkerheter i fastigheter	125 107	106 316	46 682	38 158	3 735	3 053	37,3	35,9
Fallerande exponeringar	705	654	878	748	70	60	124,6	114,4
Fonder	-	86	-	86	-	7	0,0	100,0
Aktier	6 254	6 813	15 636	16 143	1 251	1 291	250,0	236,9
Övriga poster	6 604	6 780	6 295	6 300	504	505	95,3	92,9
Summa	168 331	155 009	87 451	83 833	6 996	6 707	52,0	54,1

** Uppgifter om kapitalkrav för de exponeringsklasser där det förekommer exponeringar.

Kreditrisker internmetoden

mkr	Exponeringsbelopp		Riskvägt exponeringsbelopp		Kapitalkrav		Genomsnittlig riskvikt, %	
	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2018	31 dec 2017
	Stater & centralbanker	440 789	357 719	7 694	7 474	616	598	1,7
Företag	908 004	852 845	250 750	237 107	20 060	18 969	27,6	27,8
Företagsutlåning	888 991	835 665	247 764	233 707	19 821	18 697	27,9	28,0
varav övrig utlåning, grundmetoden *	125 126	109 608	37 526	32 467	3 002	2 598	30,0	29,6
varav övrig utlåning, avancerad metod *	763 865	726 057	210 238	201 240	16 819	16 099	27,5	27,7
varav stora företag	154 297	152 189	57 241	58 176	4 579	4 654	37,1	38,2
varav medelstora företag	85 130	80 590	37 275	37 839	2 982	3 027	43,8	47,0
varav fastighetsbolag	524 438	493 278	115 722	105 225	9 258	8 418	22,1	21,3
Motpartsrisk	19 013	17 180	2 986	3 400	239	272	15,7	19,8
Bostadsrättsföreningar	216 026	195 265	9 902	9 974	791	798	4,6	5,1
Hushåll	1 079 337	1 026 668	85 185	72 574	6 815	5 806	7,9	7,1
Privatpersoner	1 054 730	1 001 733	77 746	65 742	6 220	5 259	7,4	6,6
varav fastighetskrediter	991 558	925 491	62 459	51 092	4 997	4 087	6,3	5,5
varav övriga	63 172	76 242	15 287	14 650	1 223	1 172	24,2	19,2
Små företag	24 607	24 935	7 438	6 832	595	547	30,2	27,4
varav fastighetskrediter	7 280	6 929	1 409	1 707	113	137	19,4	24,6
varav övriga	17 327	18 006	6 029	5 125	482	410	34,8	28,5
Institut	86 423	72 223	14 858	13 929	1 189	1 114	17,2	19,3
Institutsutlåning	17 559	16 332	5 640	5 232	452	418	32,1	32,0
Motpartsrisk	68 864	55 891	9 218	8 697	737	696	13,4	15,6
varav repor och värdepapperslån	10 379	7 667	455	173	36	14	4,4	2,3
varav derivat	58 485	48 224	8 763	8 524	701	682	15,0	17,7
Aktieexponeringar	2 121	1 512	7 410	5 068	593	405	349,4	335,1
varav börsnoterade aktier	545	661	1 581	1 916	126	153	290,0	290,0
varav övriga aktier	1 576	851	5 829	3 152	467	252	370,0	370,0
Motpartslösa exponeringar	2 239	2 238	2 239	2 238	179	179	100,0	100,0
Värdepapperisering	22	20	51	22	4	2	229,2	106,0
varav Traditionell värdepapperisering	22	20	51	22	4	2	229,2	106,0
varav Syntetisk värdepapperisering	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt Internmetoden	2 734 961	2 508 490	378 089	348 386	30 247	27 871	13,8	13,9
Risikoviktsgolv Svenska bolån**			163 123		13 050			
Totalt Internmetoden med effekt av risikoviktsgolv Svenska bolån	2 734 961	2 508 490	541 212	348 386	43 297	27 871	19,8	13,9

* Med grundmetoden avses internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF. Med avancerad metod avses internmetoden med egna skattningar av LGD och KF.

** Exponeringsbeloppet som träffas av reglerna för Risikoviktsgolv Svenska bolån är 795 278 mkr per den 31 december 2018.

Kapitalkravet för kreditrisk beräknas enligt schablonmetoden och internmetoden i enlighet med CRR. För internmetoden återfinns två olika metoder: internmetod utan egna skattningar av LGD och KF och internmetod med egna skattningar av LGD och KF.

I internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF beräknar banken med en egen metod sannolikheten för att kunden ska falla inom ett år (PD), medan övriga parametrar är givna i regelverket CRR. I internmetoden med egna skattningar av LGD och KF använder banken egna metoder för att beräkna förlust givet fallissemang (LGD) och exponeringsbeloppet.

Handelsbanken tillämpar internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF för exponeringar mot stater, institut samt för vissa produkt- och säkerhetstyper avseende företagsexponeringar för hela regionbanksrörelsen samt i dotterbolagen Stadshypotek AB, Handelsbanken Finans AB, Ecster AB, Handelsbanken Finans (Shanghai) Financial Leasing Co. Ltd och Rahoitus Oy.

Internmetoden med egna skattningar av LGD och KF tillämpas för merparten av exponeringarna mot stora företag, medelstora företag,

fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar i kontorsrörelsen (exklusive Nederländerna), Handelsbanken Capital Markets, Stadshypotek AB och Handelsbanken Finans AB, Ecster AB, samt hushållsexponeringar i Sverige, Norge, Finland och Danmark samt i dotterbolagen Stadshypotek AB, Handelsbanken Finans AB, Ecster AB, och Rahoitus Oy.

Från den 1 december 2018 bedrivs Handelsbankens verksamhet i Storbritannien i dotterbolaget Handelsbanken plc. Innan detta datum bedrevs verksamheten som en filial. I konsoliderad situation på gruppnivå kapitaltäcks företagsexponeringar i Storbritannien med internmetoden, medan det lokala kapitalkravet beräknas enligt schablonmetoden.

För hushållsexponeringar med säkerhet i bostadsfastighet har Finansinspektionen från och med den 31 december 2018 infört ett risikoviktsgolv i Pelare 1-rapporteringen. Detta golv låg tidigare som ett krav i Pelare 2. Effekten av risikoviktsgolvet är en ökning av det riskvägda exponeringsbeloppet med 163 mdkr.

Internmetoden omfattade vid utgången av kvartalet 86% av det totala riskvägda exponeringsbeloppet för kreditrisk. För resterande kreditriskexponeringar beräknas kapitalkravet enligt schablonmetoden.

I tabellen Kreditriskeponeringar godkända för intermetoden särredovisas repor och värdepapperslån för institut eftersom dessa ger upphov till mycket låga kapitalkrav samtidigt som volymerna varierar betydligt över tiden. Det låga kapitalkravet beror på att exponeringen presenteras brutto och att exponeringen är säkerställd.

Den totala genomsnittliga riskvikten för exponeringar godkända för intermetoden var stabil under kvartalet och uppgick till 13,8% (13,5). Justerat för att riskviktgolvet för svenska bolån flyttat från Pelare 2 till Pelare 1 blir den totala genomsnittliga riskvikten 19,8%.

Kreditkvaliteten är god. Av Handelsbankens företagsexponeringar var 98% kunder med en bedömd återbetalningsförmåga som var normal, eller bättre än normal, det vill säga hade en riskklassificering mellan 1 och 5 i

bankens niogradiga skala för riskklassificering. Intermetoden baseras på historiska förluster från såväl de senaste årens finanskris som den svenska bankkrisen i början av 1990-talet. Riskvikterna speglar det faktum att Handelsbanken under lång tid uppvisat låga kreditförluster. De tillämpade riskmåttinnehåller försiktighetsmarginaler för att säkerställa att risken inte underskattas.

Nivån på riskvikten för företagsexponeringar återspeglar portföljsammansättningen och hur olika lån klassificeras till olika exponeringsklasser.

Kapitalkravet för aktieexponeringar i intermetoden beräknas enligt förenklad riskviktsmetod.

Kapitalkrav marknadsrisk

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Direkta produkter					
Ränterisk	764	846	1 086	937	808
<i>varav generell risk</i>	631	706	827	698	572
<i>varav specifik risk</i>	133	140	259	239	236
Aktiekursrisk	7	8	10	9	9
<i>varav generell risk</i>	2	3	4	3	3
<i>varav specifik risk</i>	5	5	6	6	6
<i>varav fonder</i>	0	0	0	0	0
Valutakursrisk	-	-	-	-	-
Råvarurisk	7	8	12	8	5
Optioner					
Scenariometod	3	5	4	4	3
<i>varav ränterisk</i>	0	0	0	0	0
<i>varav aktiekursrisk</i>	3	5	4	4	3
<i>varav valutakursrisk</i>	-	-	-	-	-
<i>varav råvarurisk</i>	0	0	0	0	0
Värdepapperisering (specifik risk)	-	-	-	-	-
Avvecklingsrisk	0	-	0	0	0
Totalt kapitalkrav för marknadsrisk	781	867	1 112	958	825

Kapitalkravet för marknadsrisk beräknas för bankens konsoliderade situation. Kapitalkravet för ränterisker och aktiekursrisker beräknas dock endast för positioner i handelslagret. Vid beräkning av kapitalkravet för marknadsrisker tillämpas schablonmetoden.

Kapitalkrav operativa risk

Handelsbanken använder schablonmetoden för att beräkna kapitalkravet för operativa risk. Kapitalkravet enligt schablonmetoden beräknas genom att en i regelverket bestämd faktor multipliceras med den genomsnittliga rörelseintäkten under de tre senaste verksamhetsåren. Olika faktorer tillämpas för olika affärssegment.

Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio)

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Balansräkning enligt redovisningsreglerna	2 978 174	3 087 236	3 134 353	2 963 576	2 766 977
Avdrag för tillgångar som inte ingår i konsoliderad situation	-130 857	-146 782	-142 185	-133 567	-131 176
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - derivat	-18 501	-13 807	-21 830	-16 503	-17 115
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - repor och värdepapperslån	3 850	5 125	5 534	5 077	2 176
<i>Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, brutto (före justeringar för konverteringsfaktorer)</i>	<i>535 815</i>	<i>529 010</i>	<i>531 614</i>	<i>523 691</i>	<i>501 292</i>
<i>Avdrag från tillgångar utanför balansräkningen eller tillämpning av konverteringsfaktorer</i>	<i>-343 827</i>	<i>-336 752</i>	<i>-336 998</i>	<i>-334 267</i>	<i>-320 747</i>
Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, netto	191 988	192 258	194 616	189 424	180 545
Ytterligare justeringar	-14 583	-12 236	-13 580	-12 608	-13 775
Tillgångar som bruttosoliditetsgraden beräknas på	3 010 071	3 111 794	3 156 908	2 995 399	2 787 632
Kapital som bruttosoliditetsgraden kan beräknas på					
Primärkapital	131 463	131 383	131 089	129 625	127 499
Bruttosoliditetsgrad					
Bruttosoliditetsgrad beräknat på primärkapital	4,4%	4,2%	4,2%	4,3%	4,6%

Uppgifter i detta avsnitt avser Handelsbankens väsentliga risker och kapitalkrav vid publiceringstidpunkten av denna rapport. En fullständig beskrivning av bankens risker och kapitalhantering finns i Handelsbankens årsredovisning och i bankens Risk and Capital – Information according to Pillar 3.

Not 19 Risk och likviditet

Uppgifter som redovisas i detta avsnitt svarar upp mot kraven på offentliggörande av information om risk och kapitalhantering i CRR del åtta.

Risk- och osäkerhetsfaktorer

Handelsbanken lämnar krediter genom kontorsrörelsen och tillämpar en låg risktolerans. Kreditprocessen utgår från övertygelsen att en decentraliserad organisation med lokal närvaro ger hög kvalitet i kreditbesluten. Priserna på bostäder har de senaste månaderna visat en svagare utveckling vilket påverkat företag med inriktning på bostadsutveckling. Bankens kreditprocess och låga risktolerans innebär att banken undviker att ge krediter till bolag med inriktning mot bostadsutveckling med hög risk. Handelsbankens exponering mot marknadsrisk är samtidigt låg. Marknadsrisk i bankens affärsverksamhet tas i allt väsentligt endast som ett led i att lösa kunders placerings- och riskhanteringsbehov. Utvecklingen inom

regelverksområdet fortsätter i snabb takt. Storbritanniens beslut att lämna EU innebär en osäkerhet om vilka regler som kommer att gälla för bankens verksamhet i Storbritannien. Banken förbereder sig för ett fullbordat Brexit i nära dialog med myndigheterna i både Sverige och Storbritannien. Bankens låga risktolerans, goda kapitalisering och starka likviditetssituation gör Handelsbanken väl rustad att verka även under betydligt svårare marknadsförutsättningar än de som varit under de senaste åren. Likviditetssituationen beskrivs närmare nedan under rubriken Likviditet och finansiering.

Likviditet och finansiering

Handelsbanken har en stark likviditetssituation. Banken har under lång tid arbetat aktivt med likviditetsfrågorna med en konservativ inriktning. Ett led i detta arbete har varit att centralisera likviditetshanteringen i syfte att stärka kontrollen över likviditetsriskerna och att i varje scenario säkerställa och optimera bankens finansiering.

Bankens finansieringsprogram täcker in de löptider i samtliga valutor som banken behöver för att finansiera sin utlåning och möjliggör för banken att emittera i alla för banken relevanta valutor.

Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt innehav av värdepapper som är belåningsbara i centralbanker framgår av tabellen nedan och uppgick den 31 december 2018 till 527 mdkr.

Därutöver tillkommer outnyttjat emissionsutrymme av säkerställda obligationer och övriga likviditetsskapande åtgärder.

Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt värdepappersinnehav i likviditetsreserven

Marknadsvärde	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
mkr					
Kassa samt tillgodohavanden hos och övrig utlåning till centralbank	350 679	405 823	436 279	376 513	265 234
Tillgodohavanden hos banker och Riksgälden, overnight	487	525	404	603	2 041
Värdepapper emitterade av stater och offentliga enheter	117 917	136 971	139 314	101 672	132 385
Säkerställda obligationer	57 705	49 396	55 063	46 647	44 249
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	128	748	483	302	141
Värdepapper emitterade av finansiella företag	174	395	401	434	275
Summa	527 090	593 858	631 944	526 171	444 325
<i>varav i SEK</i>	<i>137 910</i>	<i>165 373</i>	<i>165 423</i>	<i>152 986</i>	<i>142 452</i>
<i>varav i EUR</i>	<i>140 720</i>	<i>122 782</i>	<i>127 949</i>	<i>125 582</i>	<i>94 685</i>
<i>varav i USD</i>	<i>133 306</i>	<i>174 921</i>	<i>193 998</i>	<i>117 281</i>	<i>74 168</i>
<i>varav i övriga valutor</i>	<i>115 154</i>	<i>130 782</i>	<i>144 574</i>	<i>130 322</i>	<i>133 020</i>

31 december 2018

Marknadsvärde, mkr	SEK	EUR	USD	Övrigt	Summa
Kassa samt tillgodohavanden hos och övrig utlåning till centralbank	10 191	133 073	105 666	101 749	350 679
Tillgodohavanden hos andra banker och Riksgälden, overnight	123	13	200	151	487
Värdepapper emitterade av stater	81 252	5 682	24 569	-	111 503
Värdepapper emitterade av kommuner och övriga offentliga enheter	3 538	-	2 871	5	6 414
Säkerställda obligationer, externa emittenter	34 865	1 793	-	13 108	49 766
Egna säkerställda obligationer	7 870	69	-	-	7 939
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	50	78	-	-	128
Värdepapper emitterade av finansiella företag	21	12	-	141	174
Summa	137 910	140 720	133 306	115 154	527 090

Löptider för finansiella tillgångar och skulder

31 december 2018 mkr	Upp till 30 dagar	31 dagar - 6 mån	6 - 12 mån	1 - 2 år	2 - 5 år	Över 5 år	Ospec. löptid	Summa
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden i centralbanker	350 679	-	-	-	-	-	-	350 679
Belåningsbara statsskuldssambindelser	121 937	-	-	-	-	-	-	121 937
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 513	-	-	-	-	-	-	50 513
Utlåning till kreditinstitut	14 041	2 963	844	73	1 732	2 425	0	22 078
<i>varav omvända repor</i>	2 752	-	-	-	-	-	-	2 752
Utlåning till allmänheten	49 118	250 694	170 924	214 403	422 754	1 078 221	0	2 186 114
<i>varav omvända repor</i>	9 049	-	-	-	-	-	-	9 049
Övrigt	24 320	-	-	-	-	-	222 533	246 853
<i>varav aktier och andelar</i>	13 821	-	-	-	-	-	-	13 821
<i>varav fordringar på fondlikvider</i>	10 499	-	-	-	-	-	-	10 499
Summa	610 608	253 657	171 768	214 476	424 486	1 080 646	222 533	2 978 174
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	103 856	38 463	12 587	3 872	244	4 439	30 477	193 938
<i>varav repor</i>	-	-	-	-	-	-	-	0
<i>varav inlåning från centralbanker</i>	42 305	24 015	-	-	-	-	2 316	68 636
In- och upplåning från allmänheten	7 501	24 546	4 625	638	590	7 099	962 707	1 007 706
<i>varav repor</i>	-	-	-	-	-	-	-	0
Emitterade värdepapper	97 270	341 577	214 706	178 143	479 444	77 167	-	1 388 307
<i>varav säkerställda obligationer</i>	-	31 381	80 853	101 384	329 734	69 222	-	612 574
<i>varav certifikat och andra värdepapper med ursprunglig löptid understigande ett år</i>	65 107	252 581	63 313	-	-	-	-	381 001
<i>varav värdepapper med ursprunglig löptid över ett år</i>	32 163	57 615	70 540	76 759	149 710	7 945	-	394 732
Efterställda skulder	15 247	5 503	-	-	21 519	7 623	-	49 892
Övrigt	9 134	-	-	-	-	-	329 197	338 331
<i>varav korta positioner</i>	6 163	-	-	-	-	-	-	6 163
<i>varav fondlikvidskulder</i>	2 971	-	-	-	-	-	-	2 971
Summa	233 008	410 089	231 918	182 653	501 797	96 328	1 322 381	2 978 174

I tabellen redovisas innehav i obligationer och andra räntebärande värdepapper i det tidsintervall i vilket de kan omsättas till likviditet vid en eventuell belåning eller försäljning. Det innebär att tabellen inte återspeglar de faktiska löptiderna för de ingående värdepappren.

I "Övrigt" redovisas tillgångar och skulder som förfaller i de tidsintervall som motsvarar kontraktensliga förfallodatum, med beaktande av kontraktensliga amorteringsplan.

Avistainlåning redovisas i kolumnen "Ospecificerad löptid". Posterna "Övrigt" inkluderar marknadsvärden i derivattransaktioner.

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Liquidity coverage ratio (LCR) - delkomponenter, mkr					
Högkvalitativa likviditetstillgångar	508 009	584 187	618 676	514 470	432 958
Kassautflöden	404 045	426 051	493 932	425 472	353 756
Inlåning från allmänheten och småföretag	58 078	57 537	57 206	55 122	52 697
Osäkrad kapitalmarknadsfinansiering	300 759	321 409	395 127	320 903	252 825
Säkrad kapitalmarknadsfinansiering	4 609	9 411	5 800	11 825	9 119
Övriga kassautflöden	40 599	37 694	35 799	37 622	39 115
Kassainflöden	55 956	62 939	70 593	62 007	42 406
Inflöden från fullt presterande exponeringar	25 418	26 041	25 094	30 171	28 292
Övriga kassainflöden	30 538	36 898	45 499	31 836	14 114
Liquidity coverage ratio (LCR), %	146	161	146	142	139

Likviditetstäckningskvoten LCR (Liquidity Coverage Ratio) är genom Europeiska kommissionens delegerade akt ett bindande krav för banker inom EU. Måttet uttrycker kvoten mellan bankens likviditetsbuffert och nettokassaflöden i ett mycket stressat scenario under en 30-dagarsperiod. Kravet gäller på aggregerad nivå och kvoten ska uppgå till minst 100%. Finansinspektionen har aviserat att de dessutom avser att utöva tillsyn av likviditetstäckningskvot i enskilda valutor inom ramen för översyn och utvärderingsprocessen i Pelare 2 då EU:s minimikrav för närvarande inte omfattar ett kvantitativt krav i enskilda valutor. Minimikrav för det strukturella likviditetsmålet Net Stable Funding Ratio (NSFR), relationen mellan tillgänglig stabil finansiering och behovet av stabil finansiering, förväntas införas i EU tidigast 2021.

Vid årsskiftet uppgick koncernens aggregerade LCR i enlighet med Europeiska kommissionens delegerade akt till 146%, vilket visar att banken har stor motståndskraft mot kortsiktiga störningar på finansieringsmarknaden. LCR som ett snitt av dagliga observationer i enlighet med samma definition uppgick under året till 150%.

Stresstest med likviditetsskapande åtgärder

Bankens likviditetssituation stresstestas löpande. I testen stressas bankens kassaflöden under vissa definierade antaganden. I stress-testet som visar motståndskraften mot mer långsiktiga störningar på marknaden antas till exempel att banken inte kan finansiera sig på de finansiella marknaderna samtidigt som 10% av inlåningen från hushåll och företag försvinner successivt under den första månaden. Vidare antas att banken fortsätter att bedriva sin kärnverksamhet, det vill säga utlåning till hushåll och företag, och att utställda kreditlöften och andra kreditfaciliteter delvis utnyttjas av kunderna. Samtidigt beaktas att tillgodohavanden i centralbanker tas i anspråk och att Group Treasurys likviditetsportfölj omedelbart kan ge ett tillskott av likviditet. Därutöver används likviditetsskapande åtgärder – till exempel utnyttjat utrymme att emittera säkerställda obligationer – för att successivt ge likviditet till banken. Resultatet av stresstestet är att likviditetsreserverna, även i ett stressat scenario, täcker bankens likviditetsbehov i över tre år även om tillgången till ny marknadsfinansiering skulle försvinna.

Icke pantsatta tillgångar, IPT (Non-Encumbered Assets, NEA)

31 december 2018		
mdkr	IPT (NEA)	Ack. andel av icke säkerställd upplåning*
Behållning i centralbanker samt värdepapper i likviditetsportföljen	527	55%
Hypotekslån	645	122%
Övrig hushållsutlåning	184	141%
Fastighetsföretagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	288	171%
Övrig företagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	151	186%
Utlåning till kreditinstitut lägsta riskklass (1-3)	16	188%
Övrig företagsutlåning	269	216%
Övriga tillgångar	0	216%
Summa icke pantsatta tillgångar	2 080	216%
Pantsatta tillgångar utan underliggande skuld**	60	
Pantsatta tillgångar med underliggande skuld	838	
Summa tillgångar, koncernen	2 978	

31 December 2017		
mdkr	IPT (NEA)	Ack. andel av icke säkerställd upplåning*
Behållning i centralbanker samt värdepapper i likviditetsportföljen	444	53%
Hypotekslån	549	118%
Övrig hushållsutlåning	190	141%
Fastighetsföretagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	276	174%
Övrig företagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	141	191%
Utlåning till kreditinstitut lägsta riskklass (1-3)	19	193%
Övrig företagsutlåning	248	223%
Övriga tillgångar	9	224%
Summa icke pantsatta tillgångar	1 876	224%
Pantsatta tillgångar utan underliggande skuld**	61	
Pantsatta tillgångar med underliggande skuld	830	
Summa tillgångar, koncernen	2 767	

* Emitterad kort och lång icke säkerställd upplåning samt skulder till kreditinstitut.

** Överpantsättning i Cover pool (OC).

Uppgifter i detta avsnitt avser Handelsbankens väsentliga risker och riskhantering vid publiceringstidpunkten av denna delårsrapport. En fullständig beskrivning av bankens risker och kapitalhantering finns i Handelsbankens årsredovisning och i bankens Risk and Capital – Information according to Pillar 3.

Not 20 Transaktioner med närstående

Inga affärstransaktioner av väsentlig betydelse med närstående har skett under perioden.

Not 21 Segmentinformation

Information om bankens segmentsredovisning lämnas på sidorna 10-24.

Not 22 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har skett efter balansdagen.

Finansiella rapporter i sammandrag – Moderbolaget

RESULTATRÄKNING – MODERBOLAGET

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Räntenetto	4 041	4 478	-10%	4 125	-2%	17 234	16 326	6%
Erhållna utdelningar	10 677	72		12 631	-15%	11 023	13 705	-20%
Provisionsnetto	1 529	1 600	-4%	1 655	-8%	6 218	6 592	-6%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	391	250	56%	239	64%	1 020	1 339	-24%
Övriga rörelseintäkter	580	469	24%	465	25%	2 805	1 690	66%
Summa intäkter	17 218	6 869	151%	19 115	-10%	38 300	39 652	-3%
Personalkostnader	-2 459	-3 147	-22%	-2 353	5%	-12 255	-10 938	12%
Övriga administrativa kostnader	-1 689	-1 501	13%	-1 650	2%	-6 332	-5 702	11%
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar	-407	-317	28%	-306	33%	-1 350	-1 094	23%
Summa kostnader före kreditförluster	-4 555	-4 965	-8%	-4 309	6%	-19 937	-17 734	12%
Resultat före kreditförluster	12 663	1 904		14 806	-14%	18 363	21 918	-16%
Kreditförluster, netto	-240	-222	8%	-1 083	-78%	-835	-1 685	-50%
Nedskrivning av finansiella tillgångar	-	-		-		-	-	
Rörelseresultat	12 423	1 682		13 723	-9%	17 528	20 233	-13%
Bokslutsdispositioner	241	31		29		332	115	189%
Resultat före skatt	12 664	1 713		13 752	-8%	17 860	20 348	-12%
Skatter	-2 796	-462		-3 181	-12%	-4 005	-4 662	-14%
Periodens resultat	9 868	1 251		10 571	-7%	13 855	15 686	-12%

TOTALRESULTAT – MODERBOLAGET

mkr	Kv 4 2018	Kv 3 2018	För- ändr.	Kv 4 2017	För- ändr.	Helår 2018	Helår 2017	För- ändr.
Periodens resultat	9 868	1 251		10 571	-7%	13 855	15 686	-12%
Övrigt totalresultat								
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen								
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat - egetkapitalinstrument	-314	31				-188		
Skatt på poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen	3	-1				1		
<i>varav egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat</i>	3	-1				1		
Summa poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen	-311	30				-187		
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen								
Kassafödessäkringar	1 646	-600		-424		829	41	
Instrument tillgängliga för försäljning				-552			-470	
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat - skuldinstrument	-12	1				-12		
Periodens omräkningsdifferens	-2 358	-1 011	-133%	-44		41	-2 261	
<i>varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet</i>	-275	-144	-91%	-353	22%	-848	-1 476	43%
Skatt på poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	-287	164		158		19	311	-94%
<i>varav kassafödessäkringar</i>	-358	132		93		-178	-9	
<i>varav instrument tillgängliga för försäljning</i>				-13			-5	
<i>varav skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat</i>	3	0				3		
<i>varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet</i>	68	32	113%	78	-13%	194	325	-40%
Summa poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	-1 011	-1 446	30%	-862	-17%	877	-2 379	
Summa övrigt totalresultat	-1 322	-1 416	7%	-862	-53%	690	-2 379	
Periodens totalresultat	8 546	-165		9 709	-12%	14 545	13 307	9%

Resultatkommentar moderbolaget januari – december 2018 jämfört med januari – december 2017

Moderbolagets räkenskaper omfattar delar av den verksamhet som organisatoriskt ingår i kontorsrörelsen i och utanför Sverige, Capital Markets samt centrala avdelningar och staber. Även om Handelsbankens affärer till övervägande del utgår från och samordnas av de lokala bankkontoren, ligger en betydande del av affärsvolymerna juridiskt utanför moderbolaget i helägda dotterbolag, i synnerhet bolåneinstitutet Stadshypotek AB. Utvecklingen i moderbolaget är därmed inte att likställa med utvecklingen av affärsverksamheten i koncernen som helhet.

Moderbolagets rörelseresultat minskade med 13% till 17 528 mkr (20 233), huvudsakligen på grund av minskade utdelningar samt ökade personalkostnader. Årets resultat minskade med 12% till 13 855 mkr (15 686). Räntenettet ökade med 6% till 17 234 mkr (16 326) och provisionsnettot minskade med 6% till 6 218 mkr (6 592). Moderbolagets egna kapital uppgick vid årsskiftet till 121 062 mkr (120 200).

BALANSRÄKNING – MODERBOLAGET

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Tillgångar					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	243 824	357 440	375 243	276 999	226 314
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	118 918	142 218	138 454	100 428	125 887
Utlåning till kreditinstitut	841 085	736 921	768 343	787 818	664 018
Utlåning till allmänheten	611 699	862 370	872 776	846 208	795 691
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 993	53 599	58 896	55 755	46 220
Aktier och andelar	13 156	12 905	12 530	18 199	13 073
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	72 267	48 651	48 670	47 359	47 302
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	5 240	5 531	5 481	5 264	5 005
Derivatinstrument	59 109	54 284	69 214	62 279	59 767
Immateriella tillgångar	2 772	2 898	2 863	2 717	2 610
Fastigheter, inventarier och leasingobjekt	5 434	2 927	3 056	2 987	2 822
Aktuella skattefordringar	531	2 165	2 733	2 056	191
Uppskjutna skattefordringar	285	215	277	214	283
Övriga tillgångar	25 910	9 184	13 243	9 053	18 807
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 476	2 228	2 607	2 796	4 886
Summa tillgångar	2 053 699	2 293 536	2 374 386	2 220 132	2 012 876
Skulder och eget kapital					
Skulder till kreditinstitut	261 735	210 052	231 285	213 850	193 822
In- och upplåning från allmänheten	839 835	1 100 088	1 126 581	1 065 837	941 401
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	5 240	5 531	5 481	5 264	5 005
Emitterade värdepapper	716 531	750 391	783 254	711 115	654 637
Derivatinstrument	36 226	38 512	43 535	48 184	41 771
Korta positioner	6 163	7 081	10 594	7 559	2 072
Aktuella skatteskulder	-	-	-	-	-
Uppskjutna skatteskulder	528	257	344	363	582
Avsättningar	109	179	187	199	146
Övriga skulder	12 044	15 487	14 650	13 165	12 746
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 255	3 186	3 183	4 085	6 915
Efterställda skulder	51 085	50 827	43 147	41 621	32 896
Summa skulder	1 931 751	2 181 591	2 262 241	2 111 242	1 891 993
Obeskattade reserver	886	611	646	670	683
Aktiekapital	3 013	3 013	3 013	3 013	3 013
Överkursfond	5 629	5 629	5 629	5 629	5 629
Andra fonder	8 285	9 698	11 042	9 670	7 320
Balanserad vinst	90 280	89 007	89 079	89 254	88 552
Periodens resultat	13 855	3 987	2 736	654	15 686
Summa eget kapital	121 062	111 334	111 499	108 220	120 200
Summa skulder och eget kapital	2 053 699	2 293 536	2 374 386	2 220 132	2 012 876

Ändrad presentation upplupna räntor - moderbolaget

mkr	Redovisat värde 31 dec 2018	Ändrad presentation upplupna räntor	Värde utan ändrad presentation av upplupna räntor
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	243 824	84	243 740
Belåningsbara statskskuldförbindelser m m	118 918	314	118 604
Utlåning till kreditinstitut	841 085	1 072	840 013
Utlåning till allmänheten	611 699	1 038	610 661
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 993	203	50 790
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 476	-2 711	5 187
Summa	1 868 995	-	1 868 995
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	261 735	212	261 523
In- och upplåning från allmänheten	839 835	767	839 068
Emitterade värdepapper	716 531	2 250	714 281
Korta positioner	6 163	32	6 131
Efterställda skulder	51 085	1 193	49 892
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 255	-4 454	6 709
Summa	1 877 604	-	1 877 604

Från och med första kvartalet 2018 presenterar Handelsbanken avtalsenliga upplupna räntor för finansiella tillgångar och finansiella skulder som en del av det redovisade värdet för tillgången eller skulden i balansräkningen. Storleken på den totala balansräkningen har inte påverkats. Presentationen av historiska jämförelsetal har inte ändrats, tidigare års avtalsenliga upplupna räntor för finansiella tillgångar och finansiella skulder presenteras fortsatt under posterna Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter respektive Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter i balansräkningen.

I tabellen ovan visas effekten på påverkade balansrader per 31 december 2018 om den ändrade presentationen av upplupna räntor inte hade genomförts.

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL – MODERBOLAGET

Januari – december 2018 mkr	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital			Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Summa	
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för internt utvecklad programvara	Överkurs- fond	Säkrings- reserv *	Verkligt värde- reserv *			Omräknings- reserv *
Utgående eget kapital 2017	3 013	2 682	2 223	5 629	-87	499	2 003	104 238	120 200
Effekt av övergång till IFRS 9						1		-366	-365
Skatteeffekt vid övergång till IFRS 9						0		81	81
Ingående eget kapital 2018	3 013	2 682	2 223	5 629	-87	500	2 003	103 953	119 916
Periodens resultat								13 855	13 855
Övrigt totalresultat					651	-196	235		690
<i>varav Omklassificering inom eget kapital</i>						-5	-1 191		-1 196
Periodens totalresultat					651	-196	235	13 855	14 545
Omklassificerat till balanserat resultat								1 196	1 196
Utdelning								-14 581	-14 581
Lämnade koncernbidrag								-11	-11
Skatteeffekt på koncernbidrag								-3	-3
Effekter av konvertibla förlagslån	0			0					0
Fond för internt utvecklad programvara			274					-274	
Utgående eget kapital	3 013	2 682	2 497	5 629	564	304	2 238	104 135	121 062

Januari – december 2017 mkr	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital			Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Summa	
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för internt utvecklad programvara	Överkurs- fond	Säkrings- reserv *	Verkligt värde- reserv *			Omräknings- reserv *
Ingående eget kapital	3 013	2 682	1 766	5 628	-119	974	3 939	98 759	116 642
Periodens resultat								15 686	15 686
Övrigt totalresultat					32	-475	-1 936		-2 379
Periodens totalresultat					32	-475	-1 936	15 686	13 307
Utdelning								-9 721	-9 721
Lämnade koncernbidrag								-37	-37
Skatteeffekt på koncernbidrag								8	8
Effekter av konvertibla förlagslån	0			1					1
Fond för internt utvecklad programvara			457					-457	
Utgående eget kapital	3 013	2 682	2 223	5 629	-87	499	2 003	104 238	120 200

* Ingår i fond för verkligt värde.

I omräkningsreserven ingår omräkningseffekter avseende koncernens utländska filialers balans- och resultaträkningar. Ackumulerade omräkningseffekter tas upp till beskattning vid nedläggning eller avyttring av sådan filial. Skattereglerna avseende beskattning av omräkningseffekter är mycket komplicerade och därför föremål för olika tolkningar. Det kan därför inte uteslutas att omräkningseffekter kan komma att behöva tas upp till beskattning vid en tidigare tidpunkt än en avyttring/nedläggning.

Under perioden januari-december 2018 hade konvertibler till ett nominellt värde av 0 mkr (1) avseende konvertibla förlagslån konverterats till 1 609 A-aktier (22 151). Vid periodens slut uppgick antalet egna aktier i handelslagret till 0 aktier (0).

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG – MODERBOLAGET

mkr	Helår 2018	Helår 2017
Rörelseresultat	17 528	20 233
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet	-6 432	-8 032
Betalda inkomstskatter	-4 386	-5 064
Förändring i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	13 435	21 738
Kassaflöde av löpande verksamhet	20 145	28 875
Förvärv / avyttring av dotterföretag	-	-
Förändring aktier	-24 890	-924
Förändring räntebärande värdepapper	-	-
Förändring materiella anläggningstillgångar	-3 558	-886
Förändring immateriella anläggningstillgångar	-521	-645
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-28 969	-2 455
Amortering av förlagslån	-	-
Emitterade förlagslån	15 449	-
Utbetald utdelning	-14 581	-9 721
Erhållna koncernbidrag	11 814	12 257
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	12 682	2 536
Likvida medel vid periodens början	226 314	199 362
Periodens kassaflöde	3 858	28 956
Kursdifferens i likvida medel	13 652	-2 004
Likvida medel vid periodens slut*	243 824	226 314

* Likvida medel definieras som Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker.

KAPITALBAS OCH KAPITALKRAV – MODERBOLAGET

Kapitalbas och kapitalrelationer – moderbolaget

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Kärnprimärkapital	103 487	102 197	103 093	102 457	100 782
Summa primärt kapital	116 140	114 796	115 778	114 391	112 528
Summa supplementärt kapital	17 196	17 286	25 366	25 004	16 616
Total kapitalbas	133 336	132 082	141 144	139 395	129 144
Kapitalrelationer och buffertar					
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	16,6%	16,6%	16,6%	16,8%	21,4%
Primärkapitalrelation, CRR	18,6%	18,7%	18,6%	18,7%	23,9%
Total kapitalrelation, CRR	21,3%	21,5%	22,7%	22,8%	27,5%
Risikexponeringsbelopp, CRR	624 981	614 049	621 903	610 354	470 353
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt övergångsregler					249%
Institutspecifika buffertkrav	4,0%	3,9%	3,9%	3,8%	3,7%
<i>varav krav på kapitalkonserveringsbuffert</i>	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
<i>varav krav på kontracyklisk kapitalbuffert</i>	1,5%	1,4%	1,4%	1,3%	1,2%
<i>varav krav på systemriskbuffert</i>	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	12,1%	12,1%	12,1%	12,3%	16,9%

Kapitalkrav – moderbolaget

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Kreditrisk enligt schablonmetoden	6 941	8 898	9 003	8 777	11 496
Kreditrisk enligt internmetoden	38 019	35 445	35 759	35 210	21 524
Risikviktsgolv Svenska bolån	426				
Marknadsrisk	781	867	1 112	958	825
Kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	418	501	465	470	390
Operativ risk	3 413	3 413	3 413	3 413	3 393
Summa kapitalkrav	49 998	49 124	49 752	48 828	37 628
Justering enligt Basel I-golv					14 886
Kapitalkrav, Basel I-golv					52 514
Total kapitalbas, Basel I-golv					130 967

Kapitalkrav kreditrisk schablonmetoden* – moderbolaget

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Stater och centralbanker	-	-	-	-	-
Kommuner	0	-	-	-	-
Multilaterala utvecklingsbanker	-	-	-	-	-
Internationella organisationer	-	-	-	-	-
Institut	1 105	134	77	85	75
Företag	706	803	875	734	740
Hushåll	244	940	1 064	1 047	997
Säkerheter i fastigheter	1 477	3 433	3 409	3 311	3 053
Fallerande exponeringar	22	45	46	39	34
Aktier	2 988	2 988	2 988	2 988	6 121
Övriga poster	399	555	544	573	476
Summa	6 941	8 898	9 003	8 777	11 496

* Uppgifter om kapitalkrav för de exponeringsklasser där det förekommer exponeringar.

Kapitalkrav kreditrisker internmetoden – moderbolaget

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Stater & centralbanker	423	527	560	521	428
Företag	14 045	18 366	18 789	18 755	17 061
Hushåll	2 260	2 130	2 148	2 003	1 949
Privatpersoner	1 744	1 641	1 652	1 543	1 493
varav fastighetskrediter	1 068	1 015	1 021	819	795
varav övriga	676	626	630	724	698
Små företag	516	489	496	461	456
Institut	1 178	1 251	1 245	1 318	1 114
Aktieexponeringar	20 050	13 089	12 932	12 530	891
varav börsnoterade aktier	126	145	-	-	1
varav övriga aktier	19 924	12 944	12 932	12 530	890
Motpartslösa exponeringar	59	78	82	80	79
Värdepapperisering	4	4	2	2	2
Total Internmetoden	38 019	35 445	35 758	35 209	21 524
Risikoviktsgolv Svenska bolån	426				
Totalt Internmetoden med effekt av risikoviktsgolv Svenska bolån	38 445				

Kapitalkrav marknadsrisker – moderbolaget

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Positionsrisk i handelslagret	774	859	1 100	950	820
Ränterisk	764	846	1 086	937	808
varav positioner i värdepapperiseringsinstrument	-	-	-	-	-
Aktiekursrisk	10	13	14	13	12
Valutakursrisk	-	-	-	-	-
Råvarurisk	7	8	12	8	5
Avvecklingsrisk	0	-	0	0	0
Totalt kapitalkrav för marknadsrisker	781	867	1 112	958	825

Bruttosoliditetsgrad (Leverage ratio) – moderbolaget

mkr	31 dec 2018	30 sep 2018	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017
Balansräkning enligt redovisningsreglerna	2 053 699	2 293 536	2 374 386	2 220 132	2 012 876
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - derivat	-16 735	-12 442	-21 363	-16 750	-17 888
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - repor och värdepapperslån	3 850	5 473	5 549	5 349	2 199
<i>Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, brutto (före justeringar för konverteringsfaktorer)</i>	<i>517 183</i>	<i>568 462</i>	<i>571 106</i>	<i>563 474</i>	<i>542 726</i>
<i>Avdrag från tillgångar utanför balansräkningen efter tillämpning av konverteringsfaktorer</i>	<i>-335 815</i>	<i>-366 548</i>	<i>-366 800</i>	<i>-364 175</i>	<i>-351 822</i>
Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, netto	181 368	201 914	204 306	199 299	190 904
Ytterligare justeringar	-706 084	-666 519	-684 661	-667 743	-631 185
Tillgångar som bruttosoliditetsgraden beräknas på	1 516 098	1 821 962	1 878 217	1 740 287	1 556 906
Kapital som bruttosoliditetsgraden kan beräknas på					
Primärkapital	116 140	114 796	115 778	114 391	112 528
Bruttosoliditetsgrad					
Bruttosoliditetsgrad beräknat på primärkapital	7,7%	6,3%	6,2%	6,6%	7,2%

Övergång till IFRS 9 - moderbolaget

I tabellen nedan visas omklassificering av tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9 samt den initiala effekten på eget kapital den 1 januari 2018.

Ytterligare information om övergången beskrivs i not 1.

mkr	IAS 39 Klassificering 31 dec 2017	IFRS 9 Klassificering 1 jan 2018	IAS 39 Redovisat värde 31 dec 2017	IFRS 9 Redovisat värde 1 jan 2018	Effekt på eget kapital 1 jan 2018	varav om-	varav om-
						värderingseffekt med anledning av nya regler för klassificering och värdering	värderingseffekt med anledning av nya regler för nedskrivning
Finansiella tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	226 314	226 314			
Belåningsbara statskuldforbindelser m m	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	7 349	7 349			
Belåningsbara statskuldforbindelser m m	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	117 575	117 575			
Belåningsbara statskuldforbindelser m m	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	201	201			
Belåningsbara statskuldforbindelser m m	1) Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Upplupet anskaffningsvärde	762	762			
Utlåning till kreditinstitut	2) Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	642 300	642 295	-5		-5
Utlåning till kreditinstitut	3) Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	21 718	21 755	37	37	
Utlåning till allmänheten	4) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Upplupet anskaffningsvärde	377	353	-24	-24	
Utlåning till allmänheten	2) Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	795 314	794 986	-328		-328
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	13 261	13 261			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	27 566	27 566			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	5 393	5 393			
Aktier och andelar	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	11 903	11 903			
Aktier och andelar	6) Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	1 170	1 170			
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	5) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	4 951	4 951			
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	54	54			
Derivatinstrument	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	33 163	33 163			
Derivatinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	26 604	26 604			
Övriga tillgångar	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	16	16			
Övriga tillgångar	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	18 791	18 791			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	102	102			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	450	450			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	4 330	4 330			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	4	4			
Summa finansiella tillgångar			1 959 668	1 959 348	-320	13	-333
Fastigheter, inventarier och leasingobjekt	2)		2 822	2 819	-3		-3
Övriga icke finansiella tillgångar	7)		50 386	50 467	81	-3	84
Summa tillgångar			2 012 876	2 012 634	-242	10	-252
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	193 822	193 822			
In- och upplåning från allmänheten	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	941 401	941 401			
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	4 951	4 951			
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	54	54			
Emitterade värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	4 625	4 625			
Emitterade värdepapper	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	650 012	650 012			
Derivatinstrument	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	35 796	35 796			
Derivatinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	5 975	5 975			
Korta positioner	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	2 072	2 072			
Övriga skulder	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	12	12			
Övriga skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	12 734	12 734			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	13	13			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	6 902	6 902			
Efterställda skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	32 896	32 896			
Summa finansiella skulder	8)		1 891 265	1 891 265			
Avsättningar	9)		146	188	42		42
Övriga icke finansiella skulder			582	582			
Summa skulder			1 891 993	1 892 035	42		42
Obeskattade reserver							
Aktiekapital			3 013	3 013			
Överkursfond			5 629	5 629			
Andra fonder	10)		7 320	7 321	1		1
Balanserad vinst	11)		88 552	88 267	-285	10	-295
Årets resultat			15 686	15 686			
Summa eget kapital			120 200	119 916	-284	10	-294
Summa skulder och eget kapital			2 012 876	2 012 634	-242	10	-252

I tabellen nedan visas övergången från modellen för inträffade kreditförluster i IAS 39 till förväntade kreditförluster i IFRS 9 vid övergången till IFRS 9 den 1 januari 2018.

Specifikation av övergång till IFRS 9, nya regler för nedskrivning

mkr	IAS 39 Inträffade kreditförluster 31 dec 2017	IFRS 9 Förväntade kreditförluster 1 jan 2018	<i>Effekt på balanserad vinst med anledning av nya regler för nedskrivning</i>
IAS 39			
Inträffade kreditförluster 31 dec 2017			
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-442		442
Gruppvisa reserveringar för poster utanför balansräkningen	-95		95
Specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar	-4 499		4 499
IFRS 9			
Förväntade kreditförluster 1 jan 2018			
Förväntade kreditförluster Steg 1, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-258	-258
Förväntade kreditförluster Steg 2, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-519	-519
Förväntade kreditförluster Steg 3, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-4 499	-4 499
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 1		-67	-67
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 2		-71	-71
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 3		0	0
Förväntade kreditförluster för skuldinstrument till verkligt värde via övrigt totalresultat Steg 1		-1	-1
Skatteeffekt vid övergång till IFRS 9		84	84
Summa	-5 036	-5 331	-295

1) Enligt IAS 39 redovisades vissa obligationer som innehas för likviditetsändamål som tillgångar tillgängliga för försäljning. Enligt IFRS 9 redovisas dessa till upplupet anskaffningsvärde eftersom affärsmodellen för dessa innehav är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

2) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en högre kreditförlustreserv för tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

3) Enligt IAS 39 redovisades vissa förlagslån till upplupet anskaffningsvärde. Enligt IFRS 9 redovisas dessa obligatoriskt till verkligt värde via resultaträkningen eftersom affärsmodellen för dessa innehav inte är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena inte endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

4) Enligt IAS 39 redovisades vissa lån till verkligt värde via resultaträkningen genom verkligt värdeoptionen. Enligt IFRS 9 redovisas dessa till upplupet anskaffningsvärde eftersom affärsmodellen för dessa innehav är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

5) Enligt IAS 39 klassificerades tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken till verkligt värde via resultaträkningen genom verkligt värde optionen, då dessa förvaltades och resultatet utvärderades utifrån verkliga värden. Enligt IFRS 9 ska dessa tillgångar obligatoriskt redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

6) Handelsbanken har valt att kategorisera vissa aktieinnehav som inte innehas i handelssyfte till verkligt värde via övrigt totalresultat. Dessa aktieinnehav är långsiktiga och av strategisk vikt för bankverksamheten i koncernen. Innehaven var tidigare klassificerade som finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning.

7) Skatteeffekt vid övergången till IFRS 9.

8) Inga finansiella skulder har omvärderats på grund av ändrad klassificering till IFRS 9.

9) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en högre kreditförlustreserv för poster utanför balansräkningen.

10) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en reservering för kreditförluster för skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

11) Total effekt på balanserade vinstmedel vid övergången till IFRS 9 uppgår till - 366 mkr före skatt, varav 13 mkr är hänförlig till de nya reglerna för klassificering och värdering och -379 mkr till de nya reglerna för nedskrivning.

PRESS- OCH TELEFONKONFERENS

Press- och analytikerkonferens arrangeras på bankens huvudkontor den 6 februari klockan 9.15.

Telefonkonferens arrangeras den 6 februari klockan 10.30.

Pressmeddelande, presentationsmaterial, Faktabok och inspelning av telefonkonferens finns tillgängligt på handelsbanken.se/ir.

Årsredovisning 2018 publiceras under vecka 7 och finns då tillgänglig på handelsbanken.se.

Årsstämman 2019 hålls i Grand Hotels Vinterträdgård, ingång Royal, Stallgatan 4 i Stockholm den 27 mars kl 10.00.

Delårsrapporten för perioden januari – mars 2019 publiceras den 17 april 2019.

Ytterligare information lämnas av:

Anders Bouvin, President & Group Chief Executive
telefon 08-22 92 20

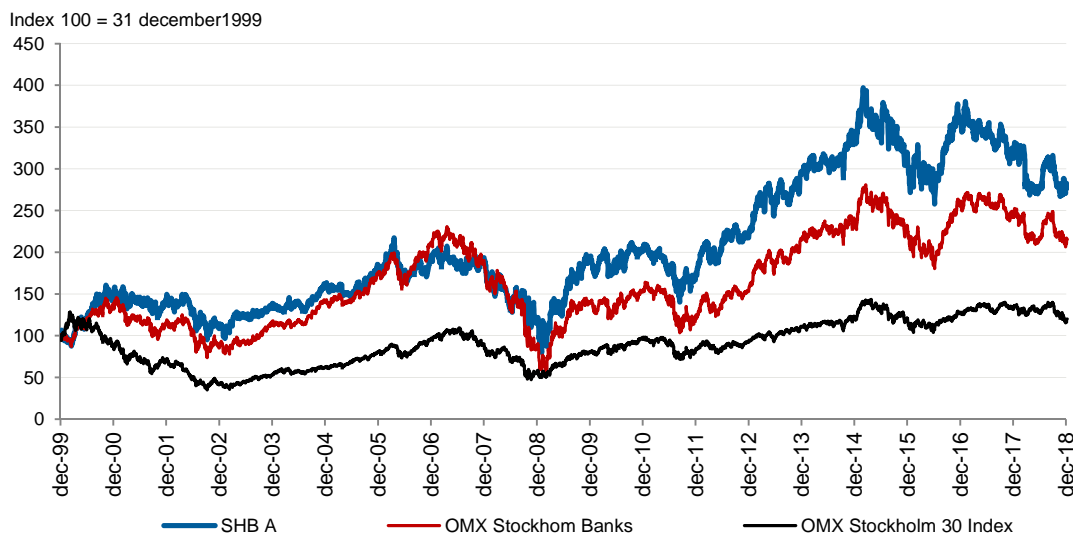
Rolf Marquardt, CFO
telefon 08-22 92 20

Lars Höglund, Head of Investor Relations
telefon 08-701 51 70, laho01@handelsbanken.se

Aktiekursutveckling och övrig information

Den svenska aktiemarknaden sjönk under året med 11%. Stockholmsbörsens bankindex föll med 13%. Handelsbankens A-aktie stängde på 98,30 kronor, vilket var en nedgång med 12%, men inklusive lämnad utdelning på 7,50 kronor uppgick totalavkastningen till -6%. Sedan millennieskiftet har Handelsbankenaktien, exklusive utdelningar, stigit med 176% samtidigt som Stockholmsbörsen ökat med 18%.

KURSUUTVECKLING SEDAN 31 DEC 1999

ANALYTIKER SOM FÖLJER BANKEN

Bolag	Analytiker	E-postadress
ABG SUNDAL COLLIER	Magnus Andersson	magnus.andersson@abgsc.se
ARCTIC SECURITIES	Roy Tilley	roy.tilley@arcticsec.no
AUTONOMOUS	Jacob Kruse	jkruse@autonomous-research.com
BANK OF AMERICA MERRILL LYNCH	Sofia Carlström	sofia.carlstrom@baml.com
BARCLAYS	Paulina Sokolova	paulina.x.sokolova@barclays.com
BERENBERG BANK	Adam Barrass	adam.barrass@berenberg.com
CARNEGIE	Jens Hallen	jens.hallen@carnegie.se
CITIGROUP	Ronit Ghose	ronit.ghose@citi.com
CREDIT SUISSE	Jan Wolter	jan.wolter@credit-suisse.com
DANSKE BANK	Matti Ahokas	matti.ahokas@danskebank.com
DEUTSCHE BANK	Kazim Andac	kazim.andac@db.com
DNB	Nicholas McBeath	nicholas.mcbeath@dnb.se
EXANE BNP PARIBAS	Jeremy Sigeo	jeremy.sigeo@exanebnpparibas.com
GOLDMAN SACHS	Pawel Dzedzic	pawel.dzedzic@gs.com
JEFFERIES INTERNATIONAL	Kapilan Pillai	kpillai@jefferies.com
J P MORGAN	Connor Middleton	connor.middleton@jpmorgan.com
KEEFE, BRUYETTE & WOODS	Richard Smith	smithric@kbw.com
KEPLERCHEUVREUX	Robin Rane	rrane@keplercheuvreux.com
MEDIOBANCA	Riccardo Rovere	riccardo.rovere@mediobanca.it
MORGAN STANLEY	Bruce Hamilton	bruce.hamilton@morganstanley.com
NORDEA	Rickard Henze	rickard.henze@nordea.com
PARETO	Simon Julin	simon.julin@paretosec.com
REDBURN	Chris Hartley	chris.hartley@redburn.com
ROYAL BANK OF CANADA	Adrian Cighi	adrian.cighi@rbccm.com
SEB ENSKILDA EQUITIES	Peter Kessiakoff	peter.kessiakoff@seb.se
SOCIETE GENERALE	Geoff Dawes	geoff.dawes@sgcib.com
UBS	Johan Ekblom	johan.ekblom@ubs.com

Handelsbanken

Svenska Handelsbanken AB (publ), Organisationsnummer 502007-7862
106 70 Stockholm, Telefon 08-701 10 00, handelsbanken.se